

ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2564

Need Assessment and Guidelines for Development of Inclusive
Learning Management of Schools under Bangkok Metropolitan
Administration

Miss Rattana Yongprayoon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2021

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ชื่อและนามสกุล นางสาวรัตนา ยองประยูร

แขนงวิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร
2. อาจารย์ ดร.ฐิติกรรณ์ ยาวีไชย จารึกศิลป์

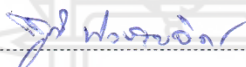
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2565

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภััสสรศิริ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร)

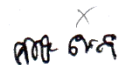
กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ฐิติกรรณ์ ยาวีไชย จารึกศิลป์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผู้ศึกษา นางสาวรัตนา ยองประยูร รหัสนักศึกษา 2612301073

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2) อาจารย์ ดร. ฐิติกรณ์ ยาวีไชย จารึกศิลป์

ปีการศึกษา 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม (2) ความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม (3) ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม และ (4) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิจัยมี 2 ระยะ คือ ระยะที่หนึ่ง ศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากร คือ ครูผู้สอนนักเรียนเรียนร่วมในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 155 คน โดยเป็นการศึกษาจากประชากร เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับที่ถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังต่อการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .85 และ .86 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่สอง ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า (1) สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) ความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3) ดัชนีความต้องการจำเป็นโดยภาพรวมอยู่ในช่วงระหว่าง .21 - .39 เรียงลำดับจากดัชนีความต้องการจำเป็นจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านเครื่องมือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านผู้เรียน และด้านการจัดการเรียนการสอน และ (4) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร แต่ละด้านมีแนวทางสำคัญ ดังนี้ (4.1) ด้านนักเรียน โรงเรียนควรกำหนดแนวทางในการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ชัดเจน โดยจำแนกตามระดับชั้น (4.2) ด้านสภาพแวดล้อม โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อม เช่น ห้องน้ำ สนาม พื้นที่ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (4.3) ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนควรพัฒนาให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท และ (4.4) ด้านเครื่องมือ โรงเรียนควรมีแนวทางการปฏิบัติงานและระบบการให้บริการที่ชัดเจน ควรจัดสรรงบประมาณเฉพาะสำหรับสรรหาเครื่องมือที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนร่วม ควรมีตำราที่หลากหลายและจัดให้มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น แนวทางการพัฒนา การจัดการเรียนร่วม

Thesis title: Need Assessment and Guidelines for Development of Inclusive Learning Management of Schools under Bangkok Metropolitan Administration

Researcher: Miss Rattana Yongprayoon; **ID:** 2612301073;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Thesis advisors: (1) Dr. Choochat Phuangsomjit, Associate Professor; (2) Dr. Thitikorn Yawichai Jarueksil; **Academic year:** 2021

Abstract

The objectives of this research were to study (1) the current state of inclusive learning management; (2) the expectation toward inclusive learning management; (3) the needs for inclusive learning management; and (4) guidelines for development of inclusive learning management of schools under Bangkok Metropolitan Administration.

The research process comprised two stages. The first stage was a study of the needs for development of inclusive learning management of schools under Bangkok Metropolitan Administration. The research population comprised 155 teachers of inclusive learning program in schools under Bangkok Metropolitan Administration. This stage was the study from the research population. The employed research instrument was a 5-level rating scale questionnaire on the current state of and the expectation toward the inclusive learning management of schools under Bangkok Metropolitan Administration, with reliability coefficients of .85 and .86 respectively. Statistics employed for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, and $PNI_{modified}$ index. The second stage was a study of guidelines for development of inclusive learning management of schools under Bangkok Metropolitan Administration. The employed research instrument was a form containing opinions and recommendations concerning the draft of guidelines for development of inclusive learning management of schools under Bangkok Metropolitan Administration. The key research informants were 10 experts. Research data were analyzed with content analysis.

The research findings showed that (1) the overall current state of inclusive learning management of schools under Bangkok Metropolitan Administration was rated at the moderate level; (2) the overall expectation toward inclusive learning management of schools under Bangkok Metropolitan Administration was rated at the high level; (3) the needs index as a whole was in the range between .21 - .39; the specific needs indices could be ranked from top to bottom as follows: the needs index of instruments, the needs index of environment condition, the needs index of learners, and the needs index of instructional management; and (4) regarding the guidelines for development of inclusive learning management of schools under Bangkok Metropolitan Administration, the main guidelines for development of each specific aspect of inclusive learning management were as follows: (4.1) in the aspect of learners, the school should determine the clear guidelines for readiness preparation of students with special needs as classified by the class level; (4.2) in the aspect of environment, the school should provide the environment conditions such as toilet rooms, fields, and various areas that are appropriate for various types of students with special needs; (4.3) in the aspect of instructional management, the school should develop the teachers to enable them to organize the instruction with the use of teaching techniques appropriate for each type of students with special needs; and (4.4) in the aspect of instrument, the school should have clear guidelines for work performance and service provision systems; it should allocate specific budgets for procurement of instruments appropriate for inclusive learning management; and there should be diversified texts, learning

media, materials, equipment, and technology to support the inclusive learning management efficiently.

Keywords: Needs, Guidelines for development, Inclusive learning management

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากหลายแหล่ง ซึ่งไม่สามารถนำมากล่าวในที่นี้ได้ทั้งหมด ในโอกาสนี้ ที่ผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างยิ่ง คือ รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชาติ พ่วงสมจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แขนงวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และ อาจารย์ ดร. จิตติกรณ ยาวินไชย จารึกศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ แขนงวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งได้ให้คำแนะนำตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้รายงานผลการวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ที่สุด พร้อมทั้งได้ชี้แนะแนวทางการวิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา ภัสสรศิริ ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้ความรู้ ให้แนวคิดและให้คำแนะนำในการทำวิจัยอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณ ผอ. ดร. นุชา สระสม และ ผอ. รัชพร สระสม ที่ให้ความกรุณาแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการวิจัย ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ คณะครุการศึกษาพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความกรุณาพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณสิงหราช ประสงค์ ผู้เป็นกำลังหลักในการสนับสนุนการศึกษา และเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งในการศึกษาและการทำวิจัยครั้งนี้จนประสบผลสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์ของรายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่บิดา มารดา และบูรพาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

รัตนา ยองประยูร

พฤศจิกายน 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	4
กรอบแนวคิดการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม.....	11
การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท.....	53
การประเมินความต้องการจำเป็น.....	69
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	76
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	84
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการบริหาร จัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	84
ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร.....	87
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	90
ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	92

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	120
สรุปการวิจัย.....	120
อภิปรายผล.....	129
ข้อเสนอแนะ.....	133
บรรณานุกรม.....	136
ภาคผนวก.....	143
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ หนังสือขอตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ผลการตรวจสอบความสอดคล้องโดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	144
ข ผลการวิเคราะห์ความเที่ยง.....	158
ค เครื่องมือวิจัยระยะที่ 1.....	164
ง การวิจัยระยะที่ 2 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนา การบริหารจัดการเรียนร่วม หนังสือเชิญผู้ทรงพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนา การบริหารจัดการเรียนร่วม.....	173
จ เครื่องมือวิจัยระยะที่ 2.....	185
ประวัติผู้วิจัย.....	194

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน.....	90
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวม.....	92
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน.....	93
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านสภาพแวดล้อม.....	95
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	96
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเครื่องมือ.....	98
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการ เรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวม.....	100
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการ เรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน.....	101
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการ เรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านสภาพแวดล้อม.....	103
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการ เรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	104
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการ เรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเครื่องมือ.....	106
ตารางที่ 4.12 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ภาพรวม.....	108
ตารางที่ 4.13 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน.....	109
ตารางที่ 4.14 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านสภาพแวดล้อม.....	110

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.15 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	112
ตารางที่ 4.16 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านเครื่องมือ.....	114

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	5
ภาพที่ 2.1 รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ.....	20
ภาพที่ 2.2 รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ.....	21
ภาพที่ 2.3 การบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท.....	68

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันคำว่า “เด็กพิเศษ” เริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้นในสังคมไทย ด้วยสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่วิทยาการความรู้เริ่มมีแพร่หลาย ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ทำให้จำนวนเด็กพิเศษ หรือผู้ที่มีความต้องการพิเศษมีจำนวนมากขึ้น และในเรื่องของสิทธิมนุษยชนเข้ามามีบทบาทในโลกปัจจุบัน หลายหน่วยงานได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของกลุ่มคนเหล่านี้ เพื่อพัฒนาให้บุคคลเหล่านี้ได้รับโอกาส และสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข ในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ เป็นการจัดการศึกษาให้ทั่วถึงและเสมอภาค เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 2 สิทธิทางการศึกษาของคนพิการ มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (ศรีสกุล มีระหันนอก, 2561)

โดยตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 หรือ พ.ศ. 2533 แนวคิดทางการศึกษาอย่างที่เราเรียกว่า การเรียนรวม (Inclusion) หรือการจัดการแบบเรียนรวม (Inclusive Education) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคนโดยไม่มีแบ่งแยกกว่าเด็กคนใดเป็นเด็กทั่วไปหรือเด็กคนใดเป็นเด็กพิการ เด็กทุกคนที่ผู้ปกครองนำมาเข้าเรียนทางโรงเรียนจะต้องรับและจะต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสมการเรียนรวมยังมีความหมายไปถึงการศึกษาที่ไม่แบ่งแยกระดับชั้น เช่น อนุบาล ประถมศึกษามัธยมศึกษา อุดมศึกษา ตลอดจนการดำรงชีพของคนในสังคมเมื่อสำเร็จการศึกษาจะต้องดำเนินไปในลักษณะ “รวมกัน” ที่ทุกคนต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทุกคนยอมรับซึ่งกันและกันทุกคนยอมรับว่ามี

“ผู้พิการ” อยู่ในสังคมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ต้องใช้ชีวิตร่วมกับคนปกติโดยไม่มีการแบ่งแยก ซึ่งสอดคล้องกับปฏิญญาสากลและองค์การการศึกษาและวัฒนธรรมของสหประชาชาติ (UNESCO) ที่นิยามการเรียนรวมว่าหมายถึงการศึกษาเพื่อทุกคน (Education for all) แนวคิดการเรียนรวม จึงได้แพร่กระจายไปยังไปประเทศต่างๆเกือบทั่วโลก (UNES) ซึ่งแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดว่าเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและเกิด มรรคผลสำหรับคนพิการอย่างแท้จริงโดยมีเจตนารมณ์ให้คนพิการทุกประเภทมีสิทธิได้รับการศึกษา และได้รับความช่วยเหลือทางการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาและการจัดบริการทางการศึกษา ให้กับเด็กพิการต้องจัดให้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2555)

นอกจากนี้ สภาการศึกษาเสวนา 2016-2017 : บทบาทการศึกษาไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0 สรุปผลสภาการศึกษาเสวนา (OEC Forum) ครั้งที่ 16 เรื่อง “Inclusive Education in Thailand : Policy to Practice” กล่าวว่า ผลจากการศึกษาวิจัยเรื่องนโยบายด้านการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา และจากผลการเสวนาและข้อเสนอแนะของที่ ประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้สรุปข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ในเชิงนโยบาย โดยรัฐ ควรให้การสนับสนุนการศึกษาเรียนรวม มีการขับเคลื่อนนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม จัดสรร งบประมาณในการพัฒนาการเรียนรวม มีการพัฒนาบุคลากรด้านเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตลอดจนพัฒนาครูให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และจากการศึกษา แบบเรียนร่วม:ปฏิบัติการขั้นสูงในศตวรรษที่ 21 (ภูฟ้า เสวกพันธ์, 2562) ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุค แห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาเรียนรวมจึงต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อบริบทการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะความสามารถจากรากฐานที่ว่า การศึกษาเป็นสิทธิขั้น พื้นฐานของมนุษย์ และความเท่าเทียมกันทางสังคม ตามความหมายของการจัดการศึกษาแบบเรียน รวม ที่ให้ผู้เรียนลักษณะพิเศษได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปทุกระดับหลากหลายรูปแบบ รวมถึงการจัดการศึกษาให้สามารถรองรับการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่ม มีรูปแบบการ จัดการเรียนร่วมทั้งการเรียนร่วมในชั้นปกติ การเรียนร่วมบางเวลา และการเรียนในชั้นพิเศษ ซึ่งจัด การศึกษาให้สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล

อย่างไรก็ตาม จากรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณภาพการ จัด การศึกษาเรียนรวมและเรียนรวมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี งบประมาณ 2558 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมโดยแบ่งเป็นด้าน ผู้เรียนนักเรียนมีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีลักษณะการเรียนรู้แตกต่างกัน มีความหลากหลายของ ประเภทความพิการและมีระดับความบกพร่องที่ต่างกัน ที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่ยากต่อ ความสามารถของครูนักเรียนบางคนไม่สามารถเข้าสู่ระบบคัดกรองวินิจฉัยโดยเฉพาะบุคลากรทาง

การแพทย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีปัญหาในกระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะรายบุคคล (IEP) ความไม่เสถียรของโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ ข้อจำกัดในการขอรับการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และงบประมาณไม่เพียงพอ ด้านบริหารจัดการ พบผู้บริหารขาดประสบการณ์ งบประมาณในการบริหารจัดการไม่พอเพียง ด้านสังคมแห่งการเรียนรู้พบปัญหาในการสร้างความเข้าใจ เจตคติ ต่อการดำเนินการจัดการเรียนรวมเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและเน้นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

จากการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินงานโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกลุ่มงานการศึกษาพิเศษสถาบันราชานุกูล ได้ศึกษาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการเรียนรวมจำนวน 8,377 โรงเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษถูกให้ออกจากโรงเรียน หรือไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียน เนื่องจากปัญหาพฤติกรรม ความรุนแรงของอารมณ์ การไม่อยู่ในชั้นเรียน หนีเรียน อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ และอื่นๆ ที่เด็กเหล่านี้ได้รับคำแนะนำจากโรงเรียนส่งต่อมาให้สถาบันราชานุกูล หรือโรงเรียนเฉพาะทาง โดยระบบที่คณะผู้วิจัยกลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูลได้พัฒนานี้ เมื่อนำไปทดลองใช้ในโรงเรียนเรียนรวม พบว่าการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนดีขึ้น ผู้บริหารมีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดการเรียนรวม ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน และมีความรู้สึกที่ดีกับผู้บริหาร ส่วนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น มีพัฒนาการการเรียนรู้ดีจากเดิม (ณัชพร ศุภสมุทร์ และคณะ, 2557) ซึ่งสอดคล้องกับกรุงเทพมหานครที่มีนโยบายในการผลักดันโรงเรียนเรียนรวม สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ให้โอกาสเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับรับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม และทั่วถึง ซึ่งในปัจจุบัน จากรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ปี 2565 กรุงเทพมหานครมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 437 โรงเรียน โดยในขณะนี้เปิดเป็นโรงเรียนเรียนรวมจำนวน 158 โรงเรียน โดยมีการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งรูปแบบเรียนรวม เรียนร่วม และคู่ขนาน ด้วยครูการศึกษาพิเศษ หรือครูที่ได้รับการอบรมการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เสริมสร้างมาตรฐานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

จากงานวิจัยที่ศึกษาเห็นได้ว่าการพัฒนาการจัดการเรียนรวม ในโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีผลการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรวมที่ดีขึ้น และจากข้อมูลพื้นฐานของการจัดการเรียนรวมสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่สอดคล้องกับสภาพจริงของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดกรุงเทพมหานคร อันส่งผลให้โรงเรียนได้ดำเนินการอย่างมีหลักการสู่

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาพิเศษ ในการขับเคลื่อนโรงเรียนเรียนร่วม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีปัญหาอย่างไร และปัญหาใดสำคัญและจำเป็นที่ต้องได้รับการแก้ไขเพื่อพัฒนาการบริหาร และเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดกรุงเทพมหานครสู่มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาพิเศษ

2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

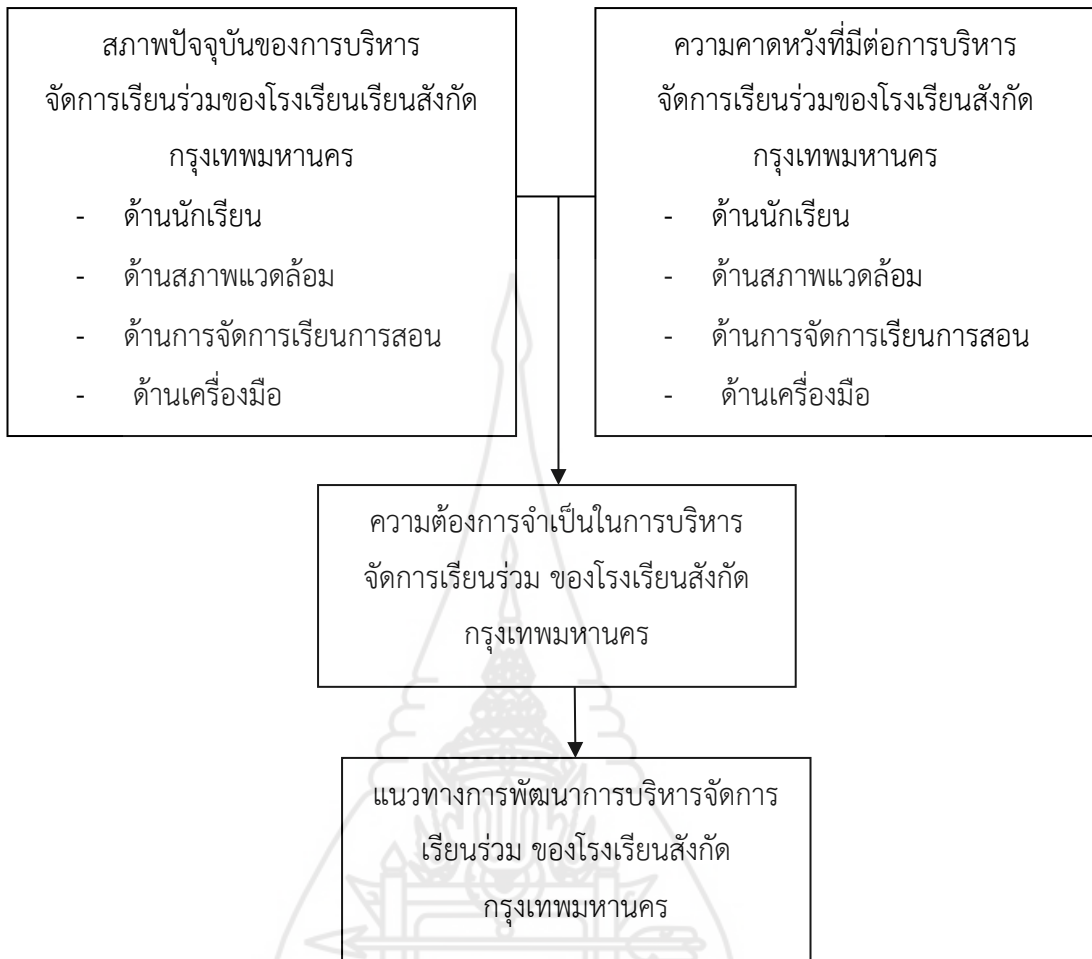
2.2 เพื่อศึกษาความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

2.3 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

2.4 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้โครงสร้างการจัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) (เบญญา ชลธารินทร์, 2559, น.21) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านนักเรียน (2) ด้านสภาพแวดล้อม (3) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ (4) ด้านเครื่องมือ จึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

4.1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนนักเรียนเรียนร่วมในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 155 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมด

4.1.2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักวิชาการด้านการจัดการศึกษาพิเศษ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง กลุ่มละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน

4.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

การศึกษานี้ ได้กำหนดขอบเขตด้านตัวแปรโดยกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา 4 ตัวแปร (เบญจา ชลธารินทร์, 2559, น.21) ดังนี้

4.2.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านนักเรียน (2) ด้านสภาพแวดล้อม (3) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ (4) ด้านเครื่องมือ

4.2.2 ความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านนักเรียน (2) ด้านสภาพแวดล้อม (3) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ (4) ด้านเครื่องมือ

4.2.3 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านนักเรียน (2) ด้านสภาพแวดล้อม (3) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ (4) ด้านเครื่องมือ

4.2.4 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

4.3 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-31 ตุลาคม 2565

4.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ คือ โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม ในสังกัด กรุงเทพมหานคร

5. นวัตกรรมเฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

5.1 การศึกษาแบบเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาที่รับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมชั้นปกติให้มากที่สุดได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ปรับตัวทางสังคม เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงและสามารถนำไปพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ

5.2 โรงเรียนเรียนร่วม สังกัดกรุงเทพมหานคร คือ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษา และเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าศึกษา และเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ โดยมีครูการศึกษาพิเศษ หรือครูที่ผ่านการอบรมการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สำหรับจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

5.3 โครงสร้างซีท หมายถึง แนวทางการบริหารการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนเรียนร่วม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

5.3.1 S-Students นักเรียน หมายถึง นักเรียนในโรงเรียนร่วม แบ่งเป็น กลุ่มคือนักเรียนทั่วไป และนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยโรงเรียนเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เตรียมความพร้อม นักเรียนทั่วไปทางโรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปในโรงเรียน โดยการให้ข้อมูลเพื่อให้นักเรียนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดการยอมรับ สามารถให้ความช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างถูกวิธี

กลุ่มที่ 2 นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การเตรียมนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ผดุง อารยะวิญญู (2559, น.66-68) ระบุถึงนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางโรงเรียนจะต้องเตรียมเด็กให้มีความพร้อมก่อนส่งเข้าเรียนร่วมเตรียมความพร้อมทางร่างกายเด็กจะต้องเคลื่อนไหวได้ดีพอควรช่วยเหลือตนเองได้ในการรับประทานอาหาร การขับถ่าย การแต่งกายการช่วยตนเองอื่นๆ ความพร้อมด้านอารมณ์ ต้องมีอารมณ์มั่นคงพอควรสามารถควบคุมตนเองได้ ความพร้อมทางด้านสังคมเด็กต้องมีทักษะทางสังคมที่จำเป็นในการเรียนร่วม เช่น การสนทนากับเพื่อน การแบ่งปันของเพื่อน การรู้จักการรอคอย ความพร้อมทางวิชาการ เช่น ทักษะการอ่าน การเขียน ด้านคณิตศาสตร์ถ้านักเรียนมีปัญหาควรจัดเวลาสอนซ่อมเสริม หรือให้ความช่วยเหลืออย่างอื่น

5.3.2 E-Environment สภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษ ในการจัดการเรียนร่วม ซึ่งสำนักงานกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2562: 28) นำเสนอการจัดสภาพแวดล้อมในด้านอาคาร

สถานที่ ได้แก่ อาคารเรียนห้องเสริมวิชาการ ห้องน้ำ ห้องส้วม และในด้านบุคลากรได้แก่ ผู้บริหาร ครูประจำชั้นเรียน ครูประจำชั้นพิเศษ และครูเสริมวิชาการ

5.3.3 A - Activities การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ที่จะช่วยให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการพัฒนาทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ประกอบด้วยกิจกรรม 10 ด้านได้แก่ (1) การบริหารจัดการหลักสูตร (2) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Program: IEP) (3) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) (4) การตรวจสอบทางการศึกษา (Educational Assessment) (5) เทคนิคการสอน (6) การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน (7) การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียนและชุมชน (8) การประกันคุณภาพ (9) การรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียน (10) การจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริม

5.3.4 T-Tools เครื่องมือ หมายถึง สิ่งที่น่ามาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วม ช่วยให้นักเรียนมีความต้องการจำเป็นพิเศษ เกิดการเรียนรู้และดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เบญจา ชลธารนนท์ (2559: 221) กล่าวถึง เครื่องมือ (T: Tools) เพื่อการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่นำมาใช้ช่วยในการบริหารจัดการเรียนร่วม มี ประการ คือ (1) นโยบายวิสัยทัศน์ พันธกิจ (2) งบประมาณ (3) ระบบการบริหารจัดการ (4) กฎกระทรวง (5) เทคโนโลยี (6) สิ่งอำนวยความสะดวก (7) สื่อ (8) บริการ (9) ตำรา (10) ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (11) ครูการศึกษาพิเศษ

5.4 สภาพปัจจุบัน หมายถึง สถานะภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ

5.5 ความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการให้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านเครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพ

5.6 ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่ กับสภาพที่ควรจะเป็น โดยเป็นการเปรียบเทียบเพื่อหาความสำคัญด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และวางแผนเพื่อดำเนินการ

5.7 แนวทางการพัฒนา หมายถึง การวางแผนเพื่อพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านเครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพ

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 ผลที่ได้จากการศึกษาทำให้ทราบเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความ ต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปปรับปรุง พัฒนา แก้ไขอุปสรรค และ สำหรับนำไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย วางแผนการจัดการศึกษาการบริหารจัดการเรียน ร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.2 ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอน เพื่อการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม
 - 1.1 ความหมายของการจัดการเรียนร่วม
 - 1.2 ปรัชญาการจัดการเรียนร่วม
 - 1.3 ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม
 - 1.4 หลักการจัดการเรียนร่วม
 - 1.5 รูปแบบการจัดการเรียนร่วม
 - 1.6 นโยบายด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม
 - 1.7 โครงการโรงเรียนเรียนร่วม สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
 - 1.8 การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพ
 - 1.9 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนร่วม
 - 1.10 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 1.11 สภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษา
2. การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท
 - 2.1 นักเรียน
 - 2.2 สภาพแวดล้อม
 - 2.3 การจัดการเรียนการสอน
 - 2.4 เครื่องมือ
3. การประเมินความต้องการจำเป็น
 - 3.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น
 - 3.2 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 3.3 ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 3.4 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 3.5 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น

- 3.6 เครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็นเชิงสำรวจ
- 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

1.1 ความหมายของการจัดการเรียนร่วม

Gearheart and Weishahn (1980, p.3) กล่าวถึงมโนทัศน์ของการเรียนร่วม คือ การร่วมกิจกรรมในชั้นปกติให้มากที่สุดโดยมีการให้ความช่วยเหลือแก่ครูปกติ ส่วนนักการศึกษาอีกหลายคนถือว่าการเรียนร่วมเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษโดยมีพื้นฐานอยู่บนความเชื่อว่าเด็กแต่ละคนควรได้รับการศึกษาในสภาพแวดล้อมที่จัดขึ้น ซึ่งเขาจะได้รับการตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเหมาะสม

Kauffman and Othere (1981, อ้างถึงใน ศรีสกุล มีระหันนอก, 2561, น.12) กล่าวถึงการเรียนร่วมไว้อย่างครอบคลุมว่าเป็นการรวมเด็กพิเศษไว้กับเด็กปกติในด้านเวลา ด้านการเรียนการสอนและด้านสังคม โดยมีพื้นฐานอยู่บนกระบวนการวางแผนการศึกษาเป็นรายบุคคลและต่อเนื่องและมีการกำหนดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันระหว่างบุคลากรฝ่ายบริหาร ฝ่ายสอนและสนับสนุนทั้งในด้านการศึกษาและด้านการศึกษาพิเศษ

เบญจา ชลธารนนท์ (2559, น.12) กล่าวถึงการเรียนร่วม หมายถึง การรวมเอาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าไปไว้ในระบบการศึกษาปกติ มีการร่วมกิจกรรมและใช้เวลาว่างช่วงใดช่วงหนึ่งในแต่ละวันระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ

ศรียา นิยมธรรม (2560, น.24) ได้กล่าวถึงคำและความหมายของคำที่ใช้เรียกลักษณะการจัดการเรียนร่วมในต่างประเทศไว้ 3 คำ คือ

1. Mainstreaming หมายถึง การเรียนร่วมเต็มเวลา นั่นคือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษจะถูกส่งเข้าไปเรียนในห้องเรียนสำหรับเด็กปกติทุกอย่างและไม่มีบริการเพิ่มเติมสำหรับเด็กประเภทนี้
2. Intergration หมายถึง การเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติแต่เป็นการเรียนร่วมบางเวลา นั่นคือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษจะเข้าไปร่วมเรียนในชั้นปกติในบางเวลาเท่านั้นและมีความหมายรวมไปถึงการจัดชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติด้วย
3. Inclusive Education หมายถึง การเรียนร่วมเต็มเวลาในห้องเรียน ตลอดจนรับบริการเสริมเหมาะสมและจำเป็นในการใช้ชีวิตร่วมกับเด็กปกติในครอบครัว ชุมชน และสังคม

ผดุง อารยะวิญญู (2559, น.221) กล่าวถึง การเรียนร่วมเป็นวิธีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษวิธีหนึ่ง โดยเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะได้รับการจัดเข้าเรียนในชั้นเดียวกับเด็กปกติซึ่งการเรียนร่วมมีความหมายต่างกัน ดังนี้ การเรียนร่วมบางเวลา (Integration) หมายถึง การที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียนเดียวกับเด็กปกติ แต่เด็กเหล่านี้อาจถูกจัดให้อยู่รวมกันเป็นชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ เด็กเรียนวิชาหลักในชั้นพิเศษโดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้สอน การเรียนร่วมเต็มเวลา (Mainstreaming) หมายถึง การจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนในชั้นเดียวกับเด็กปกติทุกประการ การเรียนรวม (Inclusive Education) หมายถึง การจัดการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องจัดให้กับเด็กทุกคน โดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเด็กคนใดเป็นเด็กปกติหรือเด็กคนใดเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

จากความหมายของการเรียนร่วมดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยจัดเด็กเข้าเรียนในชั้นเดียวกับเด็กปกติสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามพัฒนาการความสามารถแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านั้นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข โดยในการศึกษาคั้งนี้ต้องการให้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษา และเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าศึกษาและเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ โดยมีครูการศึกษาพิเศษ หรือครูที่ผ่านการอบรมการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สำหรับจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

1.2 ปรัชญาการจัดการเรียนร่วม

นักการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่เชื่อว่า การให้เด็กพิการหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติจะช่วยให้เด็กได้มีความเข้าใจซึ่งกันและกันซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตร่วมกันได้ในสังคมอย่างมีความสุข เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่เป็นที่ยอมรับกันว่าไม่มีสังคมใดไร้คนพิการ เมื่อคนพิการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและเราไม่สามารถขจัดคนพิการออกไปจากสังคมได้ จึงควรเตรียมผู้พิการตั้งแต่เยาว์วัยให้มีความพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ ดังนั้นควรให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติเท่าที่สามารถทำได้

Gearheart and Weishahn (1980, p.3) ได้เน้นถึงสิทธิที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ตนควรได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของตนให้ถึงขั้นสูงสุดการศึกษาพิเศษจะต้องเน้นถึงความสามารถและศักยภาพของเด็กพิเศษ โดยไม่เน้นต่อกำหนดความพิการของเขา แต่ในเวลาเดียวกัน การศึกษาพิเศษปรับเปลี่ยนตามความต้องการและความจำเป็นของเด็กด้วย ซึ่งหมายความว่า นักการศึกษาจะต้องไม่มองข้ามความพิการของเด็กเหล่านั้นหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาการศึกษาข้างต้น ได้แก่

1. การจัดบริการพิเศษต้องกระทำอย่างฉับพลันทันทีที่ค้นพบความต้องการจำเป็นของเด็กพิเศษ
2. ความพิการบางประเภท ถือว่าเป็นเพียงอาการมากกว่าที่จะเป็นความผิดปกติทางกายและอาจปรากฏอยู่เพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น
3. เด็กพิเศษคนใดคนหนึ่งอาจต้องการรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษที่แตกต่างกันไปตามช่วงเวลาในเวลาหนึ่งของชีวิต
4. การจัดบริการสำหรับเด็กต้องครอบคลุมตั้งแต่เด็กวัยก่อนเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษา
5. การจัดการศึกษาพิเศษในสภาพแวดล้อมที่จำกัดน้อยที่สุด ตามความเหมาะสม ย่อมเป็นการช่วยเหลือ สนับสนุนเด็กพิเศษได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย การจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องประสานความสามารถของครูปกติและการศึกษาพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ จากแนวคิดของการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ นับเป็นจุดเริ่มของการเรียนร่วมที่เป็นการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ มีพื้นฐานที่อยู่บนความเชื่อว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับโอกาสทางการศึกษาและสามารถเรียนรู้อยู่ในสังคมได้

ผดุง อารยะวิญญู (2559, น.143) ที่กล่าวว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษควรมีสิทธิได้รับการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กปกติ เมื่อรัฐจัดการศึกษาให้แก่เด็กปกติแล้ว ก็ควรจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย การศึกษาที่จัดให้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะต้องเหมาะสมกับความต้องการ และความสามารถของเด็กเหล่านั้น จึงสามารถทำให้เด็กได้รับประโยชน์เต็มที่จากการศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาควรตั้งอยู่บนพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

1. เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม
2. เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานต่างกัน และแต่ละคนจะต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวเข้าหากัน และให้ทันโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง
3. เด็กและคนย่อมมีความสามารถอยู่ในตัวมากบ้างน้อยบ้าง การศึกษาจะช่วยให้ความสามารถเด็กปรากฏเด่นชัด
4. ในสังคมมนุษย์นั้นย่อมมีทั้งคนปกติและคนพิการ ในเมื่อเราไม่สามารถแยกคนพิการออกจากสังคมของคนปกติได้ เราก็ไม่ควรแยกการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษตั้งนั้น หากเป็นไปได้ควรให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติเท่าที่สามารถจะทำได้
5. เนื่องจากเด็กเหล่านี้มีความต้องการ และความสามารถทางการศึกษาที่แตกต่างไปจากเด็กปกติ แม้ว่าความต้องการพื้นฐานไม่แตกต่างกัน ดังนั้นการให้การศึกษามีรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างไปจากรูปแบบ และวิธีการสำหรับเด็กปกติ ทั้งนี้เพื่อเด็กได้มีศักยภาพในการเรียนรู้เต็มที่

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2562, น.8) จัดการศึกษาพิเศษในรูปแบบของการเรียนร่วมโดยดำเนินการบนพื้นฐานปรัชญาและหลักการที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. เรื่องสิทธิมนุษยชน เพราะเด็กทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการศึกษา การได้รับบริการทางการศึกษาและอื่นๆ สามารถได้รับประโยชน์สูงสุดเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล

2. การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความบกพร่อง หรือเด็กพิการนั้นควรจัดให้เร็วที่สุดตั้งแต่แรกเริ่มค้นพบความพิการในตัวเด็กและต้องจัดให้สนองกับความต้องการพิเศษของผู้เรียนเพื่อพัฒนาคนพิการให้มีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

3. การบำบัดและป้องกันการจัดบริการการศึกษาพิเศษให้มีบทบาทในการบำบัดรักษาและป้องกัน เพื่อขจัดความไม่สามารถในการเรียนรู้ให้ลดลงจากตัวเด็ก โดยการหาวิธีการเรียนการสอนแบบต่างๆ มาทดแทน ส่วนการป้องกันมีลักษณะให้การศึกษาเพื่อสนองความต้องการของเด็กและจัดหาวิธีการที่ป้องกันสภาพความพิการไม่ให้ขยายมากขึ้นและไม่ทำให้เกิดปัญหาเพิ่มขึ้น

จากปรัชญาการจัดการเรียนร่วมแสดงให้เห็นว่าเด็กพิการหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติจะช่วยให้เด็กได้มีความเข้าใจซึ่งกันและกันซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตร่วมกันได้ในสังคมอย่างมีความสุข โดยเน้นถึงสิทธิที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ควรได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของตนให้ถึงขั้นสูงสุด หลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาการศึกษาข้างต้น ได้แก่ 1) การจัดบริการพิเศษต้องกระทำอย่างฉับพลันทันที 2) ความพิการบางประเภท ถือว่าเป็นเพียงอาการมากกว่าที่จะเป็นความผิดปกติทางกายและอาจปรากฏอยู่เพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น 3) เด็กพิเศษคนใดคนหนึ่งอาจต้องการรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษที่แตกต่างกันไปตามช่วงเวลาในเวลานึ่งหนึ่งของชีวิต 4) การจัดบริการสำหรับเด็กต้องครอบคลุมตั้งแต่เด็กวัยก่อนเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษา 5) การจัดการศึกษาพิเศษในสภาพแวดล้อมที่ซิดจำกัดน้อยที่สุดตามศักยภาพ เป็นการช่วยเหลือและสนับสนุนที่เหมาะสม

1.3 ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม

การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกตินอกจากจะเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขแล้วยังทำให้ทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนร่วม

Hotchkis (1984, อ้างถึงใน อมร เผ่าเมือง, 2560, น.12) กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนร่วมไว้ดังนี้

1. ทางด้านการเรียน เด็กได้มีโอกาสได้เรียนตามระดับชั้นในโรงเรียนปกติโดยไม่มีข้อยกเว้น เช่น ถ้าเด็กเรียนในชั้นพิเศษครูก็มักจะให้ความสำคัญพิเศษถือว่ามีความบกพร่อง ถ้าเด็กเรียนในโรงเรียนปกติเด็กก็จะต้องปฏิบัติตามเด็กปกติ เช่น พยายามทำงานให้เสร็จเหมือนคนอื่นทำให้เด็กได้รับทักษะต่างๆ มากขึ้น

2. ทางด้านสังคม เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดีขึ้น มีเพื่อนมากขึ้น ไม่เฉพาะแต่เพื่อนที่พิการเท่านั้น เพื่อนบ้านเข้าใจเด็กมากขึ้น ยอมให้ลูกของตนเองเล่นด้วยเพราะเด็กอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน

3. การเปลี่ยนเจตคติ เด็กปกติจะเคยชินกับความพิการมากขึ้น เพราะได้อยู่ร่วมกัน เรียนร่วมกัน จึงไม่เห็นว่าเป็นคนพิการเป็นมนุษย์ประหลาด น่ากลัว ขวนขวาย ในท่าทางและรูปร่างต่อไป นอกจากนี้เด็กยังเรียนรู้ว่าเด็กพิการต้องการความช่วยเหลืออะไรบ้าง และมีความเข้าใจต่อเด็กพิการดีขึ้น ยอมรับและแสดงความเอื้ออาทรมากขึ้น

4. ประหยัดงบประมาณของรัฐ เมื่อเด็กพิการสามารถเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ รัฐก็ไม่จำเป็นต้องสร้างโรงเรียนพิเศษสำหรับคนพิการ จึงเป็นการลดค่าใช้จ่ายและงบประมาณลงไปมาก เพียงแค่เพิ่มบุคลากรที่จำเป็นบางอย่างขึ้นในโรงเรียนปกติเท่านั้น เช่น ครูสอนซ่อมเสริม หรือครูเวียนสอน หรือครูการศึกษาพิเศษ ในด้านการบริหารก็มีผู้บริหารของโรงเรียนปกติคนเดียว จึงเป็นการประหยัดในด้านงบประมาณ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2562, น.37) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนร่วมไว้ดังนี้

1. ด้านการเรียน เด็กได้มีโอกาสเรียนตามลำดับชั้นในโรงเรียนปกติโดยมีข้อยกเว้น และไม่ต้องเดินทางไปเรียนในโรงเรียนการศึกษาพิเศษที่อยู่ห่างไกลมากจนเป็นภาระของผู้ปกครอง

2. การมีชีวิตอยู่ในครอบครัวกับบิดามารดา และญาติพี่น้อง เด็กมีโอกาสประพฤติปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นสมาชิกครอบครัว โดยไม่เกิดความรู้สึกที่ถูกแยกออกไปด้วยเหตุแห่งความพิการ และเป็นการช่วยให้ครอบครัวเกิดสำนึก และตระหนักในการรับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยไม่พยายามผลักภาระให้แก่ผู้อื่น

3. การเปลี่ยนเจตคติการที่เด็กปกติมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะช่วยให้เด็กปกติและผู้ปกครองของเด็กปกติมองโลกได้กว้างขึ้น และเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ดีขึ้น ทั้งยังช่วยลดความรู้สึกแตกต่างของเด็กพิเศษ เด็กจะเรียนรู้ที่จะเข้าใจความต้องการของเพื่อน เรียนรู้วิธีช่วยเหลือกันและอยู่ร่วมกัน เนื่องจากทุกสังคมจะมีทั้งบุคคลปกติ และบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ

4. ด้านสังคมและชุมชน เด็กจะสามารถปรับตัวและควบคุมอารมณ์ให้เข้ากับสังคมปกติได้ การอยู่ร่วมกันก็จะช่วยให้สังคม ได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

5. ประหยัดงบประมาณของรัฐบาล เมื่อเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถเข้าเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ รัฐไม่จำเป็นต้องลงทุนสร้างโรงเรียนพิเศษหรือศูนย์เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพียงแต่เพิ่มบุคลากรเฉพาะทางที่จำเป็นขึ้นในโรงเรียนปกติเท่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2562, น.37) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วมไว้ 4 ด้าน คือ

1. ด้านการเรียน นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสเรียนตามระดับชั้นใน โรงเรียนปกติโดยไม่มีข้อกีดกัน ถ้าเรียนในชั้นพิเศษ ครูก็มักจะทำให้ความพิเศษแก่เด็กมากเกินไปหรือตั้ง ความหวังไว้ค่อนข้างต่ำ เมื่อเด็กทำอะไรไม่ได้ครูก็มักจะปล่อย เพราะถือว่ามีความบกพร่องถ้าเด็ก เรียนในโรงเรียนปกติเด็กก็จะต้องปฏิบัติตามนักเรียนทั่วไป เช่น พยายามทำงานให้เสร็จเหมือนคนอื่น เด็กจะได้ฝึกทักษะต่าง ๆ มากขึ้น

2. ด้านสังคม นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมปกติได้ ดีขึ้น มีเพื่อนมากขึ้นไม่มีเฉพาะเพื่อนพิการเท่านั้น เพื่อนบ้านจะเข้าใจเด็กดีขึ้น ยินยอมให้ลูกของ ตนเองเล่นด้วย เพราะเด็กอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน

3. ด้านการเปลี่ยนแปลงเจตคติ นักเรียนทั่วไปจะมีความเคยชินกับนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษมากขึ้น เพราะได้อยู่ร่วมกัน เรียนร่วมกัน จึงไม่เห็นว่านักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษเป็นมนุษย์ประหลาด น่ากลัว ชวนขัน อีกต่อไป นอกจากนี้นักเรียนทั่วไปยังเรียนรู้ว่านักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษต้องการความช่วยเหลืออะไรบ้าง และมีความเข้าใจต่อนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ ยอมรับและแสดงความเอื้อเฟื้อมากขึ้น

4. ด้านการประหยัดงบประมาณของรัฐบาล เมื่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สามารถเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ รัฐบาลก็ไม่จำเป็นต้องสร้างโรงเรียนพิเศษเฉพาะสำหรับนักเรียน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จึงเป็นการลดค่าใช้จ่ายและงบประมาณไปได้มาก เพียงแต่เพิ่มบุคลากร ที่จำเป็นในบางด้านเพิ่มขึ้นในโรงเรียนปกติเท่านั้น เช่น เพิ่มครูสอนซ่อมเสริม ครูเวียนสอนหรือครู การศึกษาพิเศษ ในด้านการบริหารก็ใช้ผู้บริหารของโรงเรียนปกติคนเดียว ถือเป็นประหยัดในด้าน งบประมาณของรัฐบาล

จากความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าเด็กที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษได้เข้ามาเรียนร่วมในโรงเรียนปกติมีประโยชน์ต่อเด็กในด้านการเรียน ครอบครัวยุติธรรม การเปลี่ยนเจตคติ และประหยัดงบประมาณภาครัฐ

1.4 หลักการจัดการเรียนร่วม

การเรียนร่วมจะประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับวิธีดำเนินการและการ วางแผนในการจัดการเรียนร่วม ซึ่ง ผดุง อารยะวิญญู (2559, น.3) สรุปข้อเสนอแนะในการจัดการ เรียนร่วมไว้ดังนี้

1. การเรียนร่วมนั้นควรเริ่มเมื่ออายุน้อย (Early intervention) ดังนั้นควรเริ่ม ตั้งแต่ชั้นปฐมวัย

2. การให้โอกาสแก่ครูที่สอนเด็กปกติได้ตัดสินใจว่า จะรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาในชั้นที่ตนสอนหรือไม่

3. สถานศึกษาที่จะบริการด้านการเรียนร่วมต้องมีความพร้อมด้านบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้ทำหน้าที่สอนเด็กปกติ และเด็กพิเศษ

4. ในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษานั้น ควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจและอบรมครู เจ้าหน้าที่ของโรงเรียน และนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับโครงการเรียนร่วมที่จะเริ่มขึ้นในสถานศึกษาแห่งนั้น ให้เข้าใจถึงบทบาทและความรับผิดชอบ

5. สถานศึกษาจะต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนอุปกรณ์อันจำเป็นในการเรียนการสอน อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

6. ควรมีแผนการศึกษาสำหรับเด็กเป็นรายบุคคล (Individual education program) หรือมีชื่อย่อว่า IEP เพราะแผนการศึกษาสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลนี้จะช่วยให้การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษบรรลุเป้าหมาย

7. หากไม่จำเป็นแล้วไม่ควรแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกจากเด็กปกติในแง่ของการให้บริการการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้เด็กปกติได้เข้าใจถึงความต้องการและความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

8. การประเมินพัฒนาการและผลการเรียนของเด็กต้องกระทำสม่ำเสมอด้วยวิธีการประเมินที่เชื่อถือได้

9. ศึกษาข้อบกพร่องของการจัดการเรียนร่วมอยู่เสมอ และหาทางแก้ไขปรับปรุงให้บริการดังกล่าวมีประสิทธิภาพ

จากหลักการจัดการเรียนร่วมเป็นแนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วม ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

1.5 รูปแบบการจัดการเรียนร่วม

การเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษกับเด็กปกติอาจกระทำได้หลายลักษณะ โดยวิธีการจัดการเรียนร่วมซึ่งปฏิบัติกันอยู่ในหลายประเทศและประสบความสำเร็จพอสมควร

ผดุง อารยะวิญญู (2559, น.188-192) กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนร่วม ดังนี้

1. เรียนร่วมในชั้นปกติ เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติและเรียนเหมือนกับเด็กปกติทุกประการ เด็กที่จะเข้าเรียนในลักษณะนี้ได้ ควรเป็นเด็กที่มีความพิการน้อย มีความฉลาดและมีความพร้อมในด้านการเรียน ตลอดจนวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม

2. เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา การเรียนร่วมวิธีนี้คล้ายคลึงกับวิธีแรก กล่าวคือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติเต็มเวลาแต่มีครูการศึกษาพิเศษคอยช่วยเหลือครูประจำชั้นและครูประจำวิชา ครูการศึกษาพิเศษนี้อาจเรียกว่าครูที่ปรึกษา ครูประเภทนี้ไม่ทำการสอนโดยตรง แต่ให้คำแนะนำแก่ครูที่สอนเด็กเช่น แนะนำชี้แจงให้ครูที่สอนชั้นเรียนร่วมเข้าใจความต้องการและความสามารถของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีสอนตลอดจนการปฏิบัติต่อเด็ก จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก และช่วยประเมินผลพัฒนาการในการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นต้น

3. เรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการครูเรียนสอน เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติและรับบริการด้านการสอนเพิ่มเติมจากครูการศึกษาพิเศษ ซึ่งจะเดินทางไปตามโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก เนื่องจากมีจำนวนเด็กในแต่ละโรงเรียนไม่มากนัก ครูจึงเดินทางจากโรงเรียนหนึ่งไปยังโรงเรียนหนึ่ง เมื่อครบสัปดาห์ก็วนกลับมาสอนเด็กกลุ่มเดิมในโรงเรียนเดิมอีก จึงเรียกครูประเภทนี้ว่า ครูเดินสอนหรือครูเรียนสอน

4. เรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ ครูเสริมวิชาการ คือ ครูการศึกษาพิเศษที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในห้องเสริมวิชาการ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้ามาเรียนกับครูเสริมวิชาการวันละชั่วโมง หรือมากกว่านี้ขึ้นอยู่กับความต้องการพิเศษของเด็ก เด็กทุกคนที่เข้ามาเรียนในห้องนี้จะต้องมีตารางเรียนที่กำหนดไว้แน่นอนครูเสริมวิชาการอาจมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนเด็กและประเภทของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การสอนเด็กอาจกระทำเป็นรายบุคคล หรือสอนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ก็ได้และสอนในเนื้อหาที่เด็กไม่ได้รับการสอนในชั้นปกติหรือเนื้อหาที่เด็กมีปัญหา นอกจากสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแล้ว ครูเสริมวิชาการยังมีหน้าที่ในการให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูปกติในการปฏิบัติต่อเด็กประเภทนี้อีกด้วย

ห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) เป็นห้องที่มีขนาดเท่ากับห้องเรียนหรืออาจมีขนาดใหญ่กว่าหรือเล็กกว่าห้องเรียนก็ได้ ในห้องนี้มีอุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนเอกสารและหนังสือที่จำเป็นต้องใช้ในการสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ หากห้องนี้มีขนาดใหญ่และมีเครื่องมือและอุปกรณ์มาก และให้บริการแก่เด็กอย่างกว้างขวาง อาจเรียกว่าเป็นศูนย์วิชาการ (Resource Center)

5. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติและเรียนร่วมบางเวลา เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไว้ในชั้นเดียวกัน เป็นกลุ่มเล็กๆ มีครูประจำชั้นสอนแทบทุกวิชา ยกเว้นบางวิชาที่เด็กต้องไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ เช่น พลศึกษา ศิลปะ หรือกิจกรรมนอกหลักสูตรอื่นๆ

6. ชั้นพิเศษโรงเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันไว้เป็นกลุ่มเดียวกันและเป็นกลุ่มขนาดเล็ก เด็กเหล่านี้เรียนในชั้นเรียนพิเศษ

ตลอดเวลา ครูประจำชั้นสอนทุกวิชา การเรียนร่วมในลักษณะนี้เหมาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษค่อนข้างมาก

การจัดการเรียนร่วมในลักษณะใดนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพความพิการและความพร้อมของเด็ก เด็กที่มีความพิการน้อย และมีความพร้อมสูง อาจจัดให้เรียนร่วมเต็มเวลาเด็กที่มีความพิการมากขึ้นและมีความพร้อมน้อยอาจจัดให้เรียนในชั้นเรียนพิเศษลดหลั่นกันลงไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2562, น.12-14) ได้อ้างถึงรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของ Reynolds and Birch (1977, p.142) และได้เสนอรูปแบบการจัดการเรียนร่วม รูปแบบ ดังนี้

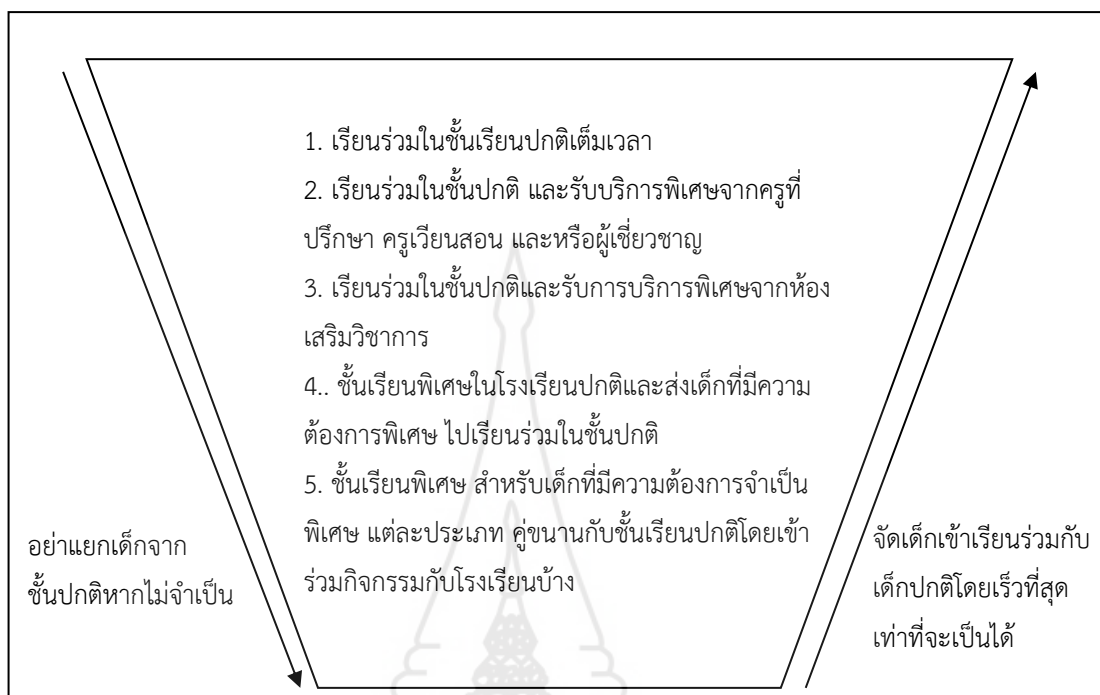
1. การจัดการเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา เป็นการจัดนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพจนถึงระดับที่ช่วยตัวเองได้แล้ว และได้รับการพิจารณาว่ามีความพร้อมทางการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีหรือค่อนข้างดี ตลอดจนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคมดีพอในทุก ๆ กลุ่มวิชา ให้เข้าเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ และเรียนเหมือนกับนักเรียนปกติ

2. การจัดการเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและมีบริการให้คำแนะนำปรึกษา เป็นการจัดการเรียนร่วมเต็มเวลาคล้ายคลึงกับรูปแบบแรก แต่จะมีครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้แก่ครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียน ครูเวียนสอนตามโรงเรียนหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

3. การจัดการเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ เป็นการจัดการศึกษาพิเศษประจำอยู่ที่ห้องเสริมวิชาการ โดยกำหนดตารางการเรียนให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้เข้ามาเรียนกับครูเสริมวิชาการศึกษาพิเศษบางเวลาและบางวิชาตามความมากน้อยของความต้องการพิเศษหรือความจำเป็นของเด็ก และสอนในเนื้อหาที่เด็กมีปัญหาหรือไม่ได้รับการสอนในชั้นเรียนปกติ การสอนอาจกระทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้

4. การเรียนชั้นพิเศษในโรงเรียนและเรียนร่วมบางเวลา เป็นการจัดนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไว้ในห้องเรียนเดียวกัน โดยคู่ขนานกับห้องเรียนปกติและจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีครูการศึกษาพิเศษประจำชั้นและสอนเองเกือบทุกวิชา ยกเว้นวิชาที่เด็กสามารถไปเรียนร่วมกับนักเรียนปกติได้

5. การจัดชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องค่อนข้างมากในประเภทเดียวกัน โดยจัดเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ไม่น้อยกว่า คนเรียนในชั้นเรียนพิเศษร่วมกันตลอดเวลา มีครูประจำชั้นเป็นผู้สอนเองทุกวิชา แต่อยู่ในโรงเรียนปกติ

ภาพที่ 2.1 รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ. ปรับปรุงจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2550. และที่แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.

ศรียา นิยมธรรม และคณะ (2560, น.18) ได้แบ่งรูปแบบการจัดการจัดการเรียนร่วมไว้ รูปแบบดังนี้

1. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและปฏิบัติเหมือนนักเรียนปกติทุกประการ
2. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ แต่ได้รับบริการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ
3. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติบางวิชาและเรียนในชั้นพิเศษเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องบางวิชา
4. เรียนในชั้นปกติทุกรายวิชา โดยมีครูการศึกษาพิเศษให้ความช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคล หรือ กลุ่มย่อย ๆ ขณะครูประจำวิชาอธิบาย
5. เรียนในชั้นพิเศษ โดยให้นักเรียนทั่วไปเข้าไปเรียนร่วม
6. เรียนในชั้นพิเศษ โดยให้นักเรียนทั่วไปเข้าไปเรียนร่วมในบางวิชา แต่บางวิชานักเรียนทั่วไปแยกไปเรียนกับเด็กในท้องถิ่นและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแยกไปเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไปในห้องเรียนอื่น

7. เรียนในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติและร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรกับนักเรียนทั่วไป
8. เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติและร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเท่าที่จำเป็น

ภาพที่ 2.2 รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ. ปรับปรุงจาก ศรียานิยมธรรม. (2560). *การเรียนรู้ร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: แอนด์ เลิฟเพรส

จากรูปแบบของการเรียนร่วมจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนมีหลายรูปแบบ ส่วนใหญ่จัดตามความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละบุคคล ซึ่งการนำรูปแบบการเรียนร่วมเป็นการสร้างโอกาสในการปรับตัว เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคม

1.6 นโยบายด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม

นโยบายและการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนร่วมของประเทศไทยมีพื้นฐานมาจากมาตราในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ดังนี้

1.6.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 49 วรรคหนึ่ง ระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษา ตามวรรคสองระบุว่าผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

มาตรา 54 ระบุว่า บุคคลซึ่งพิการ หรือทุพพลภาพมีสิทธิเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

1.6.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

มาตรา 10 ระบุว่า การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้การศึกษานิวฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย โดยการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้

จัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ แต่ละกลุ่มตามมาตรา วรรค สอง วรรคสาม และวรรคสี่ โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการกำหนดในกฎกระทรวง

1.6.3 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2545

กฎกระทรวงนี้ ออกตามความในมาตรา 10 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สาระสำคัญคือการใช้สิทธิประโยชน์แก่คนพิการ หรือผู้ปกครอง ดังนี้

- 1) ขอยืมสิ่งอำนวยความสะดวก และสื่อทางการศึกษา ตามรายการในบัญชี ก. โดยต้องทำสัญญายืม
- 2) ขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามบัญชี ข. และขอรับ “บริการ” ตามบัญชี ค

- 3) ขอรับเงินอุดหนุนเป็นคูปอง เพื่อนำไปรับ “บริการ” ตามบัญชี ค
- 4) ขอยืมเงิน เพื่อจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตาม บัญชี ก และบัญชี ค ละส่งหลักฐานการจ่ายเงินให้หัวหน้าสถานศึกษา

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษา สำหรับคนพิการ พ.ศ. 2542

กฎกระทรวงนี้ ออกตามความมาตรา วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาพ.ศ. 2542 สาระสำคัญคือให้จัดสรรงบประมาณแต่ละปี เป็นเงินอุดหนุนสำหรับคนพิการ ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. ในอัตราที่มากกว่าแต่ไม่เกินห้าเท่าของเงินอุดหนุนด้านสื่อ และวัสดุทางการศึกษาที่จัดสรรให้แก่ักเรียนทั่วไปต่อคน

ตั้งแต่ปี งบประมาณ 2546 คนพิการได้รับเงินอุดหนุนตามกฎกระทรวงนี้ คนละ 2,000 บาท

1.6.4 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพคนพิการ พ.ศ. 2550

มาตรา 20 บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือคนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ดังต่อไปนี้ โดยพระราชบัญญัตินี้

- 1) การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าอุปกรณ์ เครื่องช่วยความพิการ และสื่อส่งเสริมพัฒนาการ
- 2) การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติหรือแผนการศึกษาแห่งชาติตามความเหมาะสมในสถานศึกษาเฉพาะหรือในสถานศึกษาทั่วไป หรือการศึกษาทางเลือกหรือการศึกษานอกระบบ
- 3) การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การให้บริการที่มีมาตรฐาน การคุ้มครองแรงงานมาตรการเพื่อการมีงานทำ ตลอดจนได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระและบริการสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีหรือความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อการทำงานและประกอบอาชีพของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือคนพิการ
- 4) การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองบนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ตลอดจนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือคนพิการ
- 5) การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมการพัฒนาและบริการอันเป็นสาธารณะ

6) ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือคนพิการทุกประเภท

7) บริการล่ามภาษามือ

8) สิทธิที่จะนำสัตว์นำทาง เครื่องมือหรืออุปกรณ์นำทางหรือเครื่องช่วยความพิการใด ๆ ติดตัวไปในยานพาหนะหรือสถานที่ใดๆ เพื่อประโยชน์ในการเดินทาง และการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ

9) การจัดสวัสดิการเบี้ยบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือคนพิการ

10) การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย การมีผู้ช่วยคนพิการหรือการจัดให้มีสวัสดิการอื่น

1.6.5 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ที่สำคัญ ได้แก่

มาตรา 3 ระบุว่า คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ดังนี้ (1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลือ อันใดทางการศึกษา (2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบทางการศึกษาโดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น (3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

มาตรา 7 ระบุว่า ให้สถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการเรียนร่วมสถานศึกษาเอกชนการกุศล ที่จัดการการศึกษาสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานได้รับเงินสนับสนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากรัฐ

มาตรา 8 ระบุว่า ให้สถานศึกษาในทุกสังกัด ดำเนินการดังนี้

1) จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้องกับต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

2) สถานศึกษาในทุกสังกัด และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ อาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทั้งในระบบ และ นอกระบบ และ ตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นการฝึกอาชีพ หรือการบริหารอื่นใด

3) ให้สถานศึกษาในทุกสังกัด จัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียน การสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

4) ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกสังกัด มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษา ในสัดส่วน หรือจำนวนที่เหมาะสม

5) สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษา ให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย

6) ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนผู้ดูแลคนพิการ และประสานความร่วมมือจากชุมชน หรือ นักวิชาชีพเพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาทุกระดับ หรือบริการทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ

มาตรา 9 ระบุว่า ให้รัฐจัดเงินอุดหนุน เพื่อส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องและ การพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจทักษะ และความสามารถในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ให้รัฐจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากร ทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสม และ สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการและสถานศึกษาที่จัดการศึกษา สำหรับคนพิการ

จากนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม สรุปได้ว่านโยบายและกฎหมายที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประกอบด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2545 โดยกฎหมายดังกล่าวเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้มีคุณภาพ

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนร่วม มีแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความหมายของการจัดการเรียนร่วม ปรัชญาการจัดการเรียนร่วม ความสำคัญและประโยชน์การจัดการเรียนร่วม นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม รวมทั้งโครงการโรงเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งนี้ เพื่อยกระดับการจัดการเรียนร่วมให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

1.7 โครงการโรงเรียนเรียนร่วม สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ปัจจุบันประเทศไทยได้กำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 2 ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมี

สิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดในกฎกระทรวง” ซึ่งบุคคลเหล่านี้ถือว่าเป็นทรัพยากรในสังคมและการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาประเทศกระทรวงศึกษาธิการ ได้เร่งประสานและร่วมมือ ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมเด็กทุกกลุ่มเป้าหมายและพร้อมที่จะดำเนินการให้สอดคล้องกับบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำหรับเด็กกลุ่มที่มีความบกพร่อง คณะอนุกรรมการคัดแยกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบุคคลที่มีความบกพร่อง ที่มีความต้องการ ประเภท คือ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องร่างกายหรือสุขภาพ บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก และบุคคลพิการซ้อน และกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ทุกโรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา รับบุคคลดังกล่าวเข้าเรียนร่วม และจัดการศึกษาให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการศึกษาพิเศษเป็นเรื่องใหม่ สำหรับครู อาจารย์ในโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา การช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอน และเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องเหล่านี้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างครอบคลุมทั่วถึง และได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำโครงการโรงเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดังที่กล่าวมาแล้ว โครงการโรงเรียนร่วม สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการขึ้นเพื่อสร้างโอกาสสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ตามศักยภาพ

ด้วยเหตุนี้ โครงการโรงเรียนร่วม จึงมีส่วนสำคัญในการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทีในโรงเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพ

1.8 การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมที่มีประสิทธิผลต้องมีการจัดระบบ เตรียมการ และวางแผนให้รอบคอบตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับท้องถิ่น ดังนี้ (ผดุง อารยะวิญญู, 2559)

1.8.1 การดำเนินการจัดการเรียนร่วมในระดับชาติควรมีการดำเนินงาน คือ

1) มีกฎหมายการศึกษาพิเศษรองรับการจัดการศึกษาพิเศษ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ครอบคลุมและทั่วถึง รายละเอียดในกฎหมายควรมีเพียงพอที่จะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาพิเศษได้อย่างเป็นระบบ กฎหมายควรมีรายละเอียดเกี่ยวกับนิยามศัพท์ต่าง ๆ เช่น เด็กที่มีความต้องการพิเศษ บทกำหนดเกี่ยวกับการให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการศึกษา บทลงโทษ การบริหารการศึกษาพิเศษ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การทดสอบและการคัดแยกเด็ก การจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนและการประเมินผล บทบาทของบิดา มารดา ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง การกำหนดบุคลากร ตำแหน่งและเงินเดือน การงบประมาณ การเรียนร่วม และรายละเอียดที่จำเป็นอื่น ๆ ที่ต้องระบุไว้เพื่อให้การศึกษาพิเศษดำเนินไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิผล

2) มีนโยบายชัดเจน นโยบายการบริหารประเทศควรมีนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษที่ทันสมัย เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันครอบคลุมขอบข่ายของการศึกษาพิเศษและสามารถนำไปปฏิบัติได้ที่ผ่านมานโยบายทางการศึกษาพิเศษมีเพียงสั้นๆ ไม่ครอบคลุม ถ้าสมัย เนื่องจากรัฐบาลและสังคมไม่เห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการศึกษาพิเศษ พรรคการเมืองควรปรึกษาหารือกับนักการศึกษา และนักการศึกษาพิเศษก่อนร่างนโยบายออกมา

3) มีระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน หลังจากมีกฎหมายแม่บทในการจัดการพิเศษแล้วหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงมหาดไทย (โรงเรียนเทศบาล) หรือกระทรวงอื่น ๆ จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายหากระเบียบปฏิบัติยังไม่มีจะต้องออกระเบียบปฏิบัติที่ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้ ได้แก่ ความหมายของการศึกษาพิเศษและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ระเบียบเกี่ยวกับการคัดแยกประเภทเด็ก (เกณฑ์และวิธี) ระเบียบเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณและการเงินระเบียบเกี่ยวกับตำแหน่งของบุคลากร เช่น ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายการศึกษาพิเศษ รวมทั้งทำให้ขวัญกำลังใจผู้บริหาร โรงเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย ระเบียบเกี่ยวกับระบบบริหาร เช่น ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการคัดแยกประเมินความสามารถของเด็กใครจะเป็นผู้ตัดสินความพิการของเด็กในระดับกระทรวง ระดับภูมิภาคการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลเกณฑ์ในการจัดโครงการเรียนร่วมระเบียบอื่น ๆ ที่จำเป็น ซึ่งควรคู่ขนานไปกับระบบการศึกษาชาติ เพราะหากขาดระเบียบวิธีปฏิบัติเหล่านี้แล้วจะทำให้การเรียนร่วมไม่เป็นระบบและไม่มีประสิทธิผลได้ หากครอบคลุมทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ครอบคลุมพื้นที่ประเทศ บุคลากรไม่พอต้องอบรมครูและจัดวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็นให้เพียงพอ

4) แนวปฏิบัติ ควรจัดทำเป็นเอกสาร หรือคู่มือที่เสนอแนะแนวทางในการจัดการศึกษาพิเศษรวมทั้งการจัดการเรียนร่วม สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทที่มี

รายละเอียดและส่งเอกสารเหล่านี้ไปยังหน่วยงานระดับผู้ปฏิบัติทุกแห่งที่มีโครงการศึกษาพิเศษหรือโครงการเรียนร่วมเพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ และมีทิศทางเดียวกัน

5) *การติดตามและประเมินผล* หลังจากให้นโยบายและแนวปฏิบัติแก่ส่วนท้องถิ่นแล้วส่วนกลางจะต้องมีการติดตามผลว่าโรงเรียนต่าง ๆ ได้ดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษรวมทั้งการเรียนร่วมไปแล้วอย่างไรบ้างถูกต้องตามหลักวิชาการและตามแนวปฏิบัติหรือไม่เพียงใดด้วย

6) *สำรวจปัญหาและอุปสรรค* ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานอยู่เสมอรวมทั้งระดมความคิดจากทุกฝ่ายในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาในการบริหารงานการศึกษาพิเศษของไทยและจัดหน่วยงานย่อยขึ้นมารับรองความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.8.2 การดำเนินการในระดับท้องถิ่นและชุมชนในระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น บทบาทของผู้บริหารระดับท้องถิ่นชุมชน ผู้ปกครอง ศึกษานิเทศก์และความร่วมมือจากหลายฝ่ายล้วนมีผลต่อการดำเนินการเรียนร่วม ดังนี้

1) *ผู้บริหารระดับท้องถิ่น* ควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการศึกษาพิเศษ เช่น นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หรือตำแหน่งผู้บริหารอื่น ๆ ในท้องถิ่นควรทราบข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับระบบการศึกษาพิเศษเพราะการเรียนร่วมเป็นระบบของความร่วมมือจากหลายฝ่าย หากผู้บริหารไม่เข้าใจระบบแล้วทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้ยาก

2) *ชุมชน* บุคคลในชุมชนประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล เกษตรตำบล เจ้าอาวาส ทายกทายิกา หัวหน้าครอบครัว ตลอดจนสมาชิกทุกคนในครอบครัว ควรมีความรู้ความเข้าใจในการศึกษาพิเศษบ้างไม่มากก็น้อยอย่างน้อยจะต้องเข้าใจปรัชญาของการเรียนร่วมว่าทุกคนที่เกิดมาไม่ว่าจะปกติหรือพิการจะต้องอยู่ร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ไม่มีการแบ่งชนชั้น ไม่มีการแบ่งแยก ไม่แยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกไปเรียนในโรงเรียนพิเศษ ควรให้เขาเรียนในโรงเรียนเดียวกันในชุมชนเขาจะได้เจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่มีค่าของสังคมต่อไป ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการแนะนำให้ข้อมูล จัดให้มีการประชุม อบรมสัมมนา เพื่อให้ชุมชนเข้าใจ และจะได้ร่วมมือกันหาทางช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา

3) *ผู้ปกครอง* เป็นผู้เล็งดูใกล้ชิดเด็กมากที่สุดจึงเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลแก่ทางโรงเรียนเกี่ยวกับบุตรของตนได้เป็นอย่างดี ผู้ปกครองควรมีบทบาทในการทดสอบเพื่อคัดแยกเด็กมีบทบาทใส่การจัดทำแผนการเรียนการสอน เพราะในบางครั้งผู้ปกครองตั้งความหวังในตัวบุตรสูงเกินไปหรือต่ำเกินไป ทางโรงเรียนจะเป็นผู้แจ้งให้ทราบว่า ความคาดหวังในความสามารถของเด็กควรเป็นเช่นใดผู้ปกครองควรมีสิทธิ์รับทราบเกี่ยวกับผลการทดสอบเด็ก ผลการเรียนของเด็ก และควรมีโอกาสเลือกตัดสินใจว่าส่งบุตรเข้าเรียนในโรงเรียน เฉพาะหรือโรงเรียนร่วม

4) *ศึกษานิเทศก์* จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการศึกษาพิเศษสามารถให้คำแนะนำแก่โรงเรียนได้ในด้านการคัดแยกเด็ก การจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมิน

5) *ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการให้บริการพิเศษ* เช่น การทดสอบเด็ก จะต้องได้รับความร่วมมือจากนักจิตวิทยา แพทย์ หรือจิตแพทย์นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไขการพูด นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ส่วนใหญ่มีได้สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ แต่สังกัดหน่วยงานอื่น เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการทางสังคม เป็นต้น โรงเรียนจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือความร่วมมือจากบุคลากรเหล่านี้ การช่วยเหลือไม่ควรเป็นไปบนพื้นฐานแห่งความสมัครใจ แต่ควรเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรดังกล่าวซึ่งถ้าจะให้ได้ผลดีควรมีบทบาทกำหนดหน้าที่ความ รับผิดชอบไว้ในกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติของแต่ละกระทรวง

1.8.3 การดำเนินการในระดับโรงเรียน โรงเรียนเป็นผู้ปฏิบัติการ และดำเนินงานจัดการเรียนร่วม

ซึ่งต้องพิจารณาความพร้อม ดังนี้

1) *ผู้บริหารโรงเรียน* โรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนมักจะปฏิเสธหรือ ปายเปียงไม่รับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในโรงเรียนของตน หากไม่มีกฎหมายบังคับไม่มีนโยบาย และแผนปฏิบัติที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด จึงควรมีการแนะนำ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาทางการศึกษาพิเศษ และแนะนำให้ผู้บริหารเข้าใจความต้องการพิเศษทางการศึกษาของเด็ก ผู้บริหารมีลูกเป็นเด็กพิการ หรือมีญาติที่เป็นเด็กพิการมักเข้าใจความต้องการของเด็กและมักยินดีให้ความร่วมในการจัดการศึกษาพิเศษมากกว่า

2) *ครูผู้สอนและครูการศึกษาพิเศษ* โรงเรียนจะต้องมีครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียน ถ้าโรงเรียนจะจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กประเภทใด ควรมีครูที่สำเร็จการศึกษาในการสอนเด็กประเภทนั้น เช่น เปิดโครงการเรียนร่วมเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จะต้องมีครูการศึกษาพิเศษที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หากเปิดรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหลายประเภท จะต้องมีครูการศึกษาพิเศษมีความรู้ และประสบการณ์กับเด็กแต่ละประเภทในหลายประเภทด้วย เช่น

(1) ครูการศึกษาพิเศษ ทำหน้าที่สอนและให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษและให้ข้อมูลแก่ครูปกติตลอดจนบุคลากรอื่นของโรงเรียน ตลอดจนให้ข้อมูลแก่เด็กทั่วไปด้วย เช่นนให้ความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ วิธีปฏิบัติต่อเด็กสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติต่อเด็ก แนวคิดและปรัชญาของการศึกษาพิเศษ เป็นต้น

(2) ครูที่สอนเด็กทั่วไปเป็นจำนวนมากที่ทัศนคติในทางลบต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาไม่เข้าใจระบบการศึกษาพิเศษ หรือเข้าใจคลาดเคลื่อนไม่เข้าใจไปราชการศึกษา ความเข้าใจผิดและทัศนคติไม่ดีเหล่านี้ ล้วนเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนร่วม ทางโรงเรียนจะต้องร่วมมือกันหาทางขจัดสิ่งเหล่านี้ให้หมดไป ครูปกติเกือบทั้งหมดไม่รู้วิธีปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วม บางคนพูดจาให้เด็กท้อแท้ หมดกำลังใจ บางคนแสดง ความรังเกียจจนออกนอกหน้า บางคนเอาใจเด็กจนเกินไป ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทางโรงเรียนจึงควร ประชุมปรึกษาหารือ หากกลยุทธ์และแนวทางในการขจัดสิ่งเหล่านี้ให้หมดไปก่อนการเรียนร่วมจึงจะทำให้การเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ ไม่เฉพาะแต่เพียงครูผู้สอนเท่านั้น จะต้องมีความเข้าใจ ในระบบการศึกษาพิเศษ บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ตลอดจนภารโรง จะต้องเข้าใจระบบและวิธีปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย

3) *สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก* หมายถึง การพิจารณาความพร้อมของโรงเรียนใน 3 ด้านคือ สภาพทั่วไปในบริเวณโรงเรียน ห้องเรียน เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ คือ

(1) สภาพทั่วไปในบริเวณโรงเรียน ก่อนจัดการเรียนร่วมทางโรงเรียน จะต้องตรวจสอบว่าสภาพทั่วไปในบริเวณโรงเรียนเอื้ออำนวยต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่จะเรียนร่วม ในโรงเรียนหรือไม่ เช่น หากจะรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายจะต้องตรวจสอบว่ามีทางลาดสำหรับ รถเข็นหรือไม่ ในบริเวณรอบอาคารเรียนและโรงเรียน เป็นต้น ห้องน้ำจะต้องมีราวจับที่เหมาะสมกับเด็ก หากมีโครงการจะรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาเข้าเรียนควรปรับทางเดินให้เรียบเพื่อเด็กจะได้ ฝึกการเคลื่อนไหวสะดวกขึ้น เป็นต้น รวมทั้งขจัดสิ่งที่จะเป็นอันตรายต่อเด็กทุกชนิด

(2) ห้องเรียนในการรับเด็กเข้าเรียนร่วมประเภทเรียนร่วมเต็มเวลา ไม่จำเป็นต้องมีห้องพิเศษ เพราะเด็กเข้าเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปในห้องเดียวกันมากนักหากจะให้ได้ผลดี ควรมีห้องละ 1-2 คน แต่ถ้ามีเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องมากขึ้น ควรจัดเป็นชั้นพิเศษ ในโรงเรียนทั่วไปให้มีเด็กห้องละ 4 - 5 คนมีครูการศึกษาพิเศษประจำ 1 คน ถ้าจำเป็นต้องใช้ ห้องเรียนเพิ่ม ควรจัดหาสถานที่เงียบ ไม่มีเสียงรบกวนไม่มีสิ่งรบกวนทางสายตา เป็นต้น

(3) เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ หากเด็กที่มีความบกพร่องไม่มากนัก ไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์เพิ่มเติม เด็กใช้ทุกอย่างเช่นเดียวกับเด็กทั่วไปหากเด็กมีความบกพร่องมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในห้องพิเศษ อาจจำเป็นต้องได้รับการเพิ่มเติมและใช้อุปกรณ์เฉพาะอย่าง เช่น ห้องฝึกพูดที่ใช้ระบบ loop สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเครื่องมือกายภาพบำบัด เป็นต้น ครูการศึกษาพิเศษ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ได้เป็นอย่างดี

4) *เด็กที่มีความต้องการพิเศษ* ทางโรงเรียนต้องเตรียมเด็กให้มีความพร้อม ก่อน ส่งเข้าเรียนร่วม ได้แก่

(1) ความพร้อมทางร่างกาย เด็กจะต้องเคลื่อนไหวได้ดีพอสมควร สามารถช่วยตนเอง เช่น เคลื่อนไหวร่างกาย รับประทานอาหาร ขับถ่าย และแต่งกายได้

(2) ความพร้อมทางอารมณ์ เด็กจะต้องเคลื่อนไหวได้ดีพอสมควร สามารถควบคุมตนเองได้มีสมาธินานพอจะเรียนในห้องปกติได้

(3) ความพร้อมทางด้านสังคม เด็กจะต้องมีทักษะทางสังคมที่จำเป็นในการเรียนร่วม เช่น การสนทนากับเพื่อน การแบ่งปันของเล่น การรู้จักการรอคอยรับบริการและครู จะต้องให้คำแนะนำแก่เด็กในการปฏิบัติต่อเด็กในห้องเรียนรวมถึงควรรู้จักปฏิบัติต่อเด็กอย่างไรสิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำหากเด็กทั่วไปล้อเลียนหรือกล่าวคำหยาบ เด็กควรปฏิบัติอย่างไร

(4) ความพร้อมทางวิชาการ เด็กจะต้องมีทักษะที่จำเป็นในทางวิชาการ ใกล้เคียงกับเด็กระดับชั้นเรียนร่วม เช่น ทักษะด้านการอ่าน การเขียน ด้านคณิตศาสตร์ เป็นต้น หากส่งเด็กเข้าเรียนร่วมแล้วเด็กมีปัญหา ไม่มีความก้าวหน้าในการเรียนเท่าที่ควร ควรจัดบริการซ่อมเสริม หรือให้ความช่วยเหลือด้านอื่นซึ่งจะทำให้การเรียนร่วมบรรลุประสงค์ได้

5) *เตรียมเด็กทั่วไป* ทางโรงเรียนจะต้องเตรียมเด็กทั่วไป โดยการให้ข้อมูลกับเด็กเพื่อให้ความเข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกต้อง ข้อควรปฏิบัติต่อดังกล่าวของครูอยู่ร่วมกันการยอมรับความหลากหลายของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านรูปร่างหน้าตา ความคิด การแต่งกาย ความเชื่อ ตลอดจนวัฒนธรรมต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเด็กอาจกระทำได้หลายวิธี เช่น การแจกแผนปลิ้ว แผ่นพับ ประชุมชี้แจง อภิปราย แสดงนิทรรศการ แสดงละครหรือบทบาทสมมุติ เป็นต้น เด็กทั่วไปจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทางการศึกษาดีพอสมควรจึงจะทำให้การเรียนร่วมได้ผลดีการดำเนินงานการเรียนร่วมนั้น จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่นและต้องมีกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับนโยบายแนวปฏิบัติจากส่วนกลางลงไปจนถึงระดับผู้ปฏิบัติ ต้องกำหนดบทบาทของ บุคลากร ในการทำงาน จัดสรรด้านการเงินงบประมาณตลอดจนเตรียมเครื่องมือและสถานที่ให้พร้อมในการจัดการเรียนร่วม มีสิ่งที่จะต้องเร่งดำเนินการ คือ การให้การศึกษแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครองและสาธารณชนให้เข้าใจเด็ก เข้าใจปรัชญาและหลักการศึกษาศึกษาพิเศษ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการร่วมมือกันทำงานเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาไปในทิศทางเดียวกันด้วย

1.9 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนร่วม

จากการศึกษาผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาพิเศษของหน่วยงานต่าง ๆ ผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาพิเศษในโรงเรียนร่วม ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาพิเศษสรุปได้ว่าหลายหน่วยงานมีปัญหาด้านบุคลากรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และการจัดการทำให้การจัดการศึกษาพิเศษไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรสำหรับปัญหาด้านบุคลากรนั้นพบว่า การเตรียมครูและบุคลากรที่มีความรู้

ความสามารถด้านการศึกษาพิเศษ ยังดำเนินการได้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อีกทั้งครู ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ เจตคติและทักษะที่ถูกต้องในการจัดการศึกษาพิเศษที่เป็นระบบครบวงจร กล่าวคือ ครูต้องการมีความรู้และทักษะในการวางแผนพัฒนา นักเรียนเป็นรายบุคคลโดยจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(Individual Education Plan : IEP) และแผนสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP) ส่วนการจัดบรรยากาศ และกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพนักเรียนเป็นรายบุคคลเท่าที่ควร การวัดประเมินผล ไม่เป็นสภาพจริงและไม่สอดคล้องกับลักษณะของนักเรียนสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษามีการสำรวจและจัดทำข้อมูลสารสนเทศน้อยและยังไม่ชัดเจน การพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นทางการศึกษาของผู้เรียนยังทำได้น้อย ทำให้เกิดปัญหาในการรับเด็กคัดแยกส่งต่อและจัดเข้าเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังนิเทศ ติดตามผลและส่งเสริมบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาพิเศษน้อย ทำให้ครูไม่สามารถพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล ตลอดจนครูขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เนื่องมาจากขาดการสนับสนุนและร่วมในการพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ส่วนด้านงบประมาณในภาพรวมพบว่า การจัดสรรงบประมาณให้กับการจัดการศึกษาพิเศษยังไม่เพียงพอ ทั้งงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ กล่าวคือ งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับจำนวนเด็กพิการที่เข้ารับบริการการศึกษาที่เพิ่มมากขึ้นทำให้ค่าใช้จ่ายรายหัวในการดำเนินการต่ำกว่าเกณฑ์ที่เหมาะสมมาก และในด้านวัสดุ อุปกรณ์ เนื่องจากการได้รับงบประมาณน้อย จึงทำให้หนังสือ ตำรา และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการสำหรับคนพิการ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาพิเศษยังไม่พอเพียงและเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน นอกจากนี้ในด้านการจัดการ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงทำให้ในสถานศึกษาบางแห่งเกิดปัญหาในการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปในแนวทางที่เหมาะสมระบบส่งต่อไม่สามารถปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม การประสานกับหน่วยงานอื่น หรือเครือข่ายยังทำได้น้อยการนำนโยบายจากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติยังล่าช้า และระดับปฏิบัติสับสน อันเนื่องมาจากขาดกระบวนการทำความเข้าใจที่ชัดเจนต่อเนื่อง (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2562)

ในด้านรูปแบบการจัดนั้นมีนักการศึกษาหลายท่าน Below. B และ Balow. E (อ้างใน สมพร หวานเสร็จ, 2559) ไม่เห็นด้วยกับการจัดการศึกษาแบบจำแนกประเภทเด็ก เพราะว่ามีรูปแบบดังกล่าวอาจเหมาะสมกับเด็กด้านคลินิกแต่ไม่เหมาะสมกับงานด้านการศึกษา ในการเรียนการสอนนั้นครูพยายามใช้ความต้องการหรือความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้น ครูจะต้องทราบว่าเด็กสามารถทำอะไรได้บ้างและไม่สามารถทำอะไรได้บ้าง ครูพยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โดยมุ่งพัฒนาทักษะของเด็กที่ติอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ในขณะที่เดียวกันก็พยายามพัฒนาทักษะที่ยังไม่ดีของเด็กให้ดีขึ้น ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจึงควรใช้รูปแบบทางการศึกษา (Education Model) มากกว่ารูปแบบทางการแพทย์ (Medical Model) นอกจากนี้เป้าหมายในอนาคต คือ การจัดให้การศึกษาศึกษาพิเศษเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาปกติให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนหนังสือเคียงข้างไปกับเด็กทั่วไป สังคมจึงไม่ควรแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกจากสังคมของคนปกติ ดังนั้น การจัดการศึกษาศึกษาพิเศษแบบไม่จำแนกประเภทจึงตอบสนองต่อปรัชญาการดำรงชีพอยู่ร่วมกันของมนุษย์ที่ไม่มีการแบ่งแยก

เบญจมา ชลธารันนที (2546) กล่าวถึง การจัดการเรียนร่วมว่ายังมีจุดอ่อนบางประการ ทั้งนี้ เนื่องจากความคิดที่ว่า การเรียนร่วม คือ การที่เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับโอกาสเข้าเรียนกับเด็กทั่วไป โดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากบุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่ายให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความจำเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ สติปัญญาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กให้ได้สูงสุดนั้น โรงเรียนต้องเตรียมเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้พร้อมจึงจะเข้าเรียนร่วมได้

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ โดยรวมถึงเด็กด้วยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้จะต้องได้รับการศึกษาที่มีรูปแบบพิเศษตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กแต่ละคนรวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ซึ่งกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนี้เอื้อต่อการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาศึกษาพิเศษต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้การจัดการศึกษาศึกษาพิเศษบรรลุผลสำเร็จและหากพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมีการปฏิรูปการเรียนรู้เป็นหัวใจมีการปฏิรูปครูและบุคลากร การปฏิรูปการบริหารจัดการและการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งสู่คุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาทุกประเภทและระดับการศึกษาดังนั้น การดำเนินการศึกษาจึงถูกควบคุม ตรวจสอบและประเมินด้วยระบบการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกถือว่าเป็นจุดแข็งในการปฏิบัติงานของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมซึ่งตรงกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ คือมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญนั้นหมายถึงจะต้องมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

1.10 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ปัจจุบันการมีส่วนร่วมมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินงานต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิผลอย่างยิ่ง เนื่องจากผลที่ได้รับเป็นผลที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจ การประสานงาน และความรับผิดชอบร่วมกัน ดังที่ นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2557) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจ หรือเคยเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้ามาร่วมด้วยอย่างมีอิสรภาพและเสมอภาคมากขึ้นมิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยแท้จริงยิ่งขึ้น และเป็นการเข้าร่วมตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของการเข้าร่วม

ปัจจุบันการจัดการศึกษาในประเทศไทยได้กำหนดให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาเพื่อให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นด้วย ดังที่ วีระวัฒน์ ไชยคำมิ่ง (2557) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการที่ประชาชนโดยปัจเจกชนและกลุ่มบุคคลให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ร่วมมือ และตัดสินใจในการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย นโยบายและแผนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอย่างเป็นทางการ การมีส่วนร่วมนับเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดความคิดที่หลากหลาย แต่การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องติดคำนึงถึงหลักการพื้นฐานสำคัญของการมีส่วนร่วม 8 ประการ (นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, 2557) คือ

- 1) ต้องมีความนุขยมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ เพราะถ้ามีการใช้เทคโนโลยีโดยที่มนุษย์ไม่ได้ร่วมคิด ร่วมรับรู้ หรือเข้าใจเพียงพอก็อาจไม่เกิดสูงสุดเท่าที่ควร หรือตรงกันข้ามกลับใช้เพื่อทำลายเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเองหรือสิ่งแวดล้อมได้
- 2) ต้องเชื่อว่ามนุษย์ต่างมีความคิดและมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน
- 3) ต้องเชื่อว่าทุกคนไม่ได้ชั่วตมาตั้งแต่เกิด โดยเหตุที่เขาประสบอยู่นั้นมิใช่กรรมเก่า
- 4) ต้องเชื่อว่าชุมชนต่าง ๆ มักมีภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของตนเองในระดับหนึ่ง บางเรื่องที่ชาวชุมชนยึดถือจึงต้องค่อย ๆ ให้ปรับตัวผสมผสานกับวิทยาการภายนอก
- 5) ต้องเชื่อว่าบุคคลแตกต่างกัน
- 6) ต้องเชื่อว่ามนุษย์มีความสามารถในการพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของตนได้ดี หากได้รับโอกาสที่จะร่วมคิด ร่วมเข้าใจ และร่วมจัดการเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม มนุษย์จึงควรได้รับโอกาสที่จะเข้าใจและยอมรับจากผู้อื่นอย่างเหมาะสม
- 7) การมีส่วนร่วมมีหลายรูปแบบจึงควรเลือกใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสมตามบริบทพื้นที่

8) การมีส่วนร่วมจะยิ่งเพิ่มขึ้นเมื่อมีสภาพที่เหมาะสม เช่น ผู้เข้าร่วมมีอิสรภาพเสมอภาคในการมีส่วนร่วม มีการสื่อสาร 2 ทาง ผู้มีส่วนร่วมมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ดำเนินการ และการมีส่วนร่วมนั้นไม่กระทบกระเทือนกับหน้าที่การงานหรือทางสังคม เป็นต้น

จากแนวคิดและหลักการเบื้องต้นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น หากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสามารถจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยให้ ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การสนับสนุน ช่วยเหลือ ร่วมมือ และตัดสินใจในการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย นโยบายและแผนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน อย่างเป็นทางการก็จะส่งผลให้การพัฒนาการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้

1.10.1 การมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียน

การบริหารการศึกษาในปัจจุบันเป็นการบริหารให้สมาชิกทุกคนในองค์กรเดียวกันได้กระทำกิจกรรมเดียวกันร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายที่ทุกคนคาดหวังและประสบผลสำเร็จ โดยบุคลากรทุกระดับในองค์กรร่วมมือกันรับผิดชอบร่วมกัน มีความผูกพันร่วมกันในฐานะเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ต้องการปฏิบัติงานอย่างมีเป้าหมายและทิศทาง การบริหารงานลักษณะนี้ยึดหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งในการบริหารงานโรงเรียนนั้น ผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงาน โดยมุ่งประเด็นให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้าง และแสดงความเป็นเจ้าของ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี (จรินทร์ ถาวรสิน, 2550) กล่าวว่า การที่จะพัฒนาโรงเรียนว่ามีประสิทธิภาพผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วม โดยให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความยุติธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้

การจัดการเรียนร่วมในประเทศไทยจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมใหม่ โดยผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันรับผิดชอบและปฏิบัติงานในลักษณะการประสานความร่วมมือกันที่จะสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนทั่วไปและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่มีผลกระทบต่อโรงเรียน คือ การเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่และเพิ่มความรับผิดชอบให้กับครูและบุคลากรอื่น เนื่องจากนักการศึกษาและครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนทั่วไปมักกังวลว่า หากนำเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับผู้เรียนทั่วไปแล้ว อาจเกิดผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน และทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องกำหนดบทบาทหน้าที่และคุณสมบัติของบุคลากรอย่างชัดเจนด้วย (เบญจจา ชลธารันนท์, 2558)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2558) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้การจัดการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จหน้าที่ของผู้บริหาร คือ การทำให้เกิดการปฏิบัติงานตามหน้าที่เพื่อให้งานต่าง ๆ ดำเนินไปได้ด้วยดี มีทั้งปริมาณ และคุณภาพซึ่งผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน 4 ด้าน ดังนี้

1) การบริหารงาน คือ การควบคุมดูแลให้การจัดการเรียนการสอน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ การวินิจฉัย และการตัดสินใจเลือกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การรับนักเรียน การคัดแยกนักเรียน การจัดชั้นเรียน การจัดเวลาเรียน และการให้บริการพิเศษแก่นักเรียน การวัดและประเมินผลการศึกษา การรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ

2) การบริหารงบประมาณ คือ การจัดการทางด้านงานงบประมาณ งบประมาณ เพื่อดำเนินการตามโครงการ คือ เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ การจัดหารายได้ เงินจากองค์กร หน่วยงานอื่นทั้งในและนอกประเทศ

3) การบริหารบุคลากร คือ การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้เอื้ออำนวย ในการจัดการเรียนร่วม ได้แก่ การเตรียมบุคลากร การสร้างเจตคติต่อการเรียนร่วม การฝึกอบรมระหว่างทำงานเฉพาะเรื่อง การสร้างขวัญและกำลังใจการนิเทศและติดตามผล

4) การบริหารอาคาร สถานที่ และเครื่องมือ คือ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทำงาน ประกอบด้วย การจัดอาคารสถานที่ โดยจัดสร้างหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ทำทางลาด สร้างห้องน้ำสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จัดห้องแก้ไขการพูดสำหรับการฝึกพูดสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เครื่องบันทึกเสียง กระจกเงา สำหรับฝึก พูด และแก้ไขการพูด แผ่นการร้องเรียน (Slate) ดินสอเขียนเบรลล์ เครื่องพิมพ์ดีดอักษรเบรลล์ ไม้เท้า ลูกคิด เครื่องวิทยุเทปสำหรับเด็กตาบอด เล่นช้ขยาย เครื่องถ่ายขยายอักษร แบบเรียนที่มีตัวอักษรขนาดใหญ่สำหรับเด็กที่มีสายตาเลือนราง ไม้ค้ำยัน ไม้เท้า แก้ว อ้อ ล้อเลื่อน ดินสอขนาดใหญ่ เป็นต้น นอกจากนี้หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องทางด้านสุขภาพของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนต่อคนพิการ คือ ทำการสำรวจเด็กพิการในเขตรับผิดชอบที่ยังไม่ได้รับการศึกษา จัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กพิการ หลังจากที่ได้ปรึกษาจากผู้ปกครอง ครู และผู้ที่ทราบความต้องการจำเป็นของเด็กจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับผู้เรียนทั่วไปอื่น ๆ เมื่อเป็นไปได้ จัดหาสื่อ และวัสดุอุปกรณ์จำเป็น

เบญจมา ชลธารันนธ์ (2558) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนร่วม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่กำหนดแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ บุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการ และความเห็นชอบจากผู้ปกครอง แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลนี้ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นประเมินระดับที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าร่วมในชั้นเรียนปกติ และกำหนดเวลาสำหรับการประเมินผลเป็นระยะ ๆ การให้โอกาสเด็กพิการเรียนร่วมนั้น ไม่ใช่เพียงแต่ได้ชื่อว่าเด็กพิการได้เข้ามาเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปเท่านั้น ยังต้องคำนึงถึงคุณภาพที่เด็กแต่ละคนต้องได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละคนด้วย ซึ่งหากทำสำเร็จก็เท่ากับลดจำนวนคนพิการในสังคมให้น้อยลงอีกด้วย บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมที่สำคัญมีดังนี้

1) ต้องสนับสนุนและจัดให้มีการเรียนร่วมในสถานศึกษา โดยร่วมมือกับบุคลากรและผู้ปกครองตลอดจนบุคคลในชุมชนที่ให้ความสนใจกับเด็กพิการ ซึ่งเป็นผู้มีการตัดสินใจที่ดีมีวิสัยทัศน์ ร่วมเป็นตัวแทนของเด็กพิการ

2) ผู้บริหารต้องวางแผน จัดระเบียบวาระการประชุม กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนและเห็น ความสำคัญในบทบาทของผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับเด็กพิการอย่างเท่าเทียมกับทุกคน

3) ผู้บริหารต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก และร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญจากหลายสาขาในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตารางต่าง ๆ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และเทคนิค การช่วยเหลือเด็กตลอดจนการจัดขนาดของชั้นเรียนให้เหมาะสม

(1) จัดหาครูช่วยสอน (Paraprofessional assistance)

(2) อบรมบุคลากรและสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง พัฒนาความเป็นผู้เชี่ยวชาญเท่าที่โอกาสจะอำนวย

(3) สนับสนุนให้ครูที่สอนเด็กทั่วไปในโปรแกรมเรียนร่วมได้มีความรู้ความสามารถในการสอนแบบต่าง ๆ และจัดตารางในการประชุมปรึกษาหารือ แก้ไขปัญหาร่วมกัน เป็นทีมกับครูการศึกษาพิเศษ

ส่วนบทบาทของครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากที่ทำให้การจัดการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ มีดังนี้ (ผดุง อารยะวิญญู, 2559)

1) การเลือกกิจกรรม ครูจะต้องเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนร่วม หลังจากเลือกกิจกรรมแล้ว ครูควรอธิบายให้เด็กเข้าใจจุดมุ่งหมายของการประกอบกิจกรรมตลอดสิ่งที่นักเรียนจะปฏิบัติ

2) กำหนดเป้าหมาย ครูควรกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน และควรให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การกำหนดจุดประสงค์ด้วย หรือครูเป็นผู้กำหนด แต่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขหากนักเรียนไม่พอใจ หรือไม่สามารถปฏิบัติได้

3) ทุกคนมีส่วนรับผิดชอบ หากต่างคนต่างรับผิดชอบส่วนที่เป็นหน้าที่ของตน งานกลุ่มโดยรวมก็สามารถเป็นรูปร่าง และประสบผลสำเร็จได้ เด็กคนใดที่ลังเลใจไม่เข้าร่วมกิจกรรม อาจมอบหน้าที่ทำงานที่ตนถนัด เช่น นำภาพมาติดที่ป้ายนิเทศและจัดภาพให้สวยงาม เป็นต้น ทุกคนควรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและการตัดสินใจ

Reynolds and Birch (1977) กล่าวว่า องค์ประกอบที่จะทำให้เรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับผู้เรียนทั่วไปที่ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพมี 10 ประการ คือ

1) โรงเรียนควรมีการเตรียมความพร้อมของการจัดการเรียนร่วมก่อนการดำเนินการ

2) การคัดเลือกเด็กเข้าเรียนต้องคำนึงถึงความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ

3) การเรียนร่วมต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน

4) ผู้ปกครองและชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม

5) โรงเรียนควรใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้มากที่สุด

6) โรงเรียนควรมีความพร้อมทั้งด้านอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อและได้ความร่วมมือจากชุมชน

7) โรงเรียนควรมีการอบรมครูที่สอนเด็กทั่วไปในโรงเรียนเรียนร่วม และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจก่อนการดำเนินการ

8) ครูปกติและครูการศึกษาพิเศษจะต้องมีการประสานงาน ปรึกษาหารือ แก่ปัญหาและร่วมมือกันอย่างดี

9) ครูผู้สอนต้องมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วม เช่น เชื่อว่าเด็กทุกคนพัฒนาได้ และมีสิทธิ์ได้รับการศึกษาครูควรตั้งใจสอนและวางแผนการสอนอย่างรอบคอบ จัดการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับ สภาพความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งพึงระลึกอยู่เสมอว่า การพัฒนาด้านอารมณ์และสังคมมีความสำคัญเช่นเดียวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

10) ประเมินผลความก้าวหน้าทางการเรียนอย่างสม่ำเสมอ นโยบายสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

ปัจจุบันครูจึงจำเป็นต้องมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนทั่วไปควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในลักษณะของการจัดการเรียนร่วม นอกจากนี้โรงเรียนต้องตอบสนองความจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) โรงเรียนต้องเป็นตัวกำหนดและเปิดโอกาสให้พ่อแม่เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โรงเรียนต้องจัดให้มีคณะกรรมการในโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยบุคคลในชุมชน ตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับชุมชน ซึ่งโรงเรียนต้องมี

บทบาทในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนร่วมให้แก่คณะกรรมการโรงเรียน และชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียน และเข้าใจเนื้อหาสาระในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เกี่ยวข้ององค์การให้สิทธิและโอกาสแก่เด็กทุกคนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กที่มีความบกพร่องจำเป็นต้องได้รับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตั้งแต่เกิดหรือทันทีที่พบความพิการ

รัชนิกร ทองสุคดี และอำภา ตำนกักดี (2554) กล่าวว่า ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในมุมมองของครูการศึกษาพิเศษจะพบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1) ผู้ปกครองขาดความรู้ ความเข้าใจ และผลประโยชน์ที่จะได้รับในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

2) ผู้ปกครองไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

3) ผู้ปกครองขาดทักษะในการฝึกลูกที่วางแผนไว้

4) ผู้ปกครองบางรายตั้งจุดประสงค์ของการพัฒนาลูกไว้สูงมากเกินไป

5) ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการสานต่อการฝึกทักษะต่าง ๆ แก่ลูกที่บ้านตามที่วางแผนไว้

6) ผู้ปกครองส่วนมากมีฐานะยากจนจึงไม่มีเวลาที่จะมาดูแลลูก

7) เด็กบางรายมีอาการหนักและพิการซ้ำซ้อนทำให้ตั้งเป้าหมายและบรรลุผลยาก

8) การประเมินความสามารถพื้นฐานของเด็กจากการสอบถามผู้ปกครองไม่ชัดเจน

9) ควรมีการประเมินความสามารถพื้นฐานให้ชัดเจนและวางแผนเป้าหมายของเด็กให้เหมาะสมกับศักยภาพของเด็ก

10) การเข้ารับการศึกษาอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการคัดกรองและการประเมินความสามารถพื้นฐานเด็กเพื่อที่จะได้มีแนวทางที่เข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

11) ควรกำหนดวันเวลาและแจ้งให้ผู้ปกครองทราบแต่เนิ่น ๆ ว่าต้องมีการเข้าร่วมประชุมเพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อผลประโยชน์ของบุตรหลานของตนเอง

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาพิเศษเฉพาะบุคคลจึงอาจดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามแนวทาง ดังนี้

1) ครูประจำชั้นต้องพยายามพูดคุยและติดต่อกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบว่า ครูมีความสนใจและเอาใจใส่บุตรหลานเป็นอย่างมาก

2) ครูต้องพยายามรายงานความก้าวหน้าของเด็กให้ผู้ปกครองทราบ
ตลอดเวลา

3) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมฟรีและเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองและเด็กให้
มากที่สุด

4) ครูต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความไว้วางใจ

5) จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของการ
จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

6) ครูควรปรับทัศนคติให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการให้ความร่วมมือ
ในการฝึกลูกตามที่ได้วางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลร่วมกับครู

7) ผู้ปกครองที่มีบุตรพิการที่รุนแรงและพิการซ้ำซ้อนต้องทำความเข้าใจใน
การวางแผน การโดยในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจะต้องนำปัญหาเร่งด่วนมาเป็น
เป้าหมายอันดับแรกและต้องชี้แจงในการวางแผนเป้าหมายให้ละเอียดและง่ายต่อการปฏิบัติและพัฒนาลูก
โดยต้องตั้งเป้าหมายที่ไม่สูงเกินไปและต้องตั้งเป้าหมายให้สอดคล้องกับความเป็นจริงมากที่สุด

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญ
ต่อการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนมาก เนื่องจากครูและบุคลากรใน
โรงเรียนเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความ
ต้องการพิเศษของโรงเรียน และมีบทบาทในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียน
ร่วมให้แก่คณะกรรมการโรงเรียนและชุมชน และสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กทั้ง
ในบ้านและในโรงเรียน ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้การมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนจึงหมายถึง การให้
ความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเด็กที่
มีความต้องการพิเศษของโรงเรียน เช่น การคัดกรองเด็กโดยใช้เครื่องมือแบบคัดกรอง การเตรียม
หลักสูตร การส่งเสริมสนับสนุนการทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดทำสื่อ การเรียนการสอน
และการประเมินผล

1.10.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ รัชนิกร ทองสุขดี
และ อัมภา ด่านภักดี (2554) กล่าวถึงสัมพันธภาพที่ีระหว่างผู้ปกครองกับเด็กมีผลต่อเด็กในทุกด้าน
เด็กสามารถเรียนรู้ ทำงาน และเล่นกับเพื่อนได้อย่างมั่นใจและมีความสุข หากได้รับการสนับสนุนที่ดี
การอบรมเลี้ยงดูที่ดีและถูกต้องจากผู้ปกครอง บทบาทของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กจะเป็นทั้ง
ผู้เลี้ยงดู ผู้ส่งเสริมพัฒนาการ และผู้ให้การศึกษา ดังนี้

บทบาทของผู้เลี้ยงดูเด็กเกิดมาด้วยพื้นฐานกำเนิดต่างกัน การเรียนรู้ต่างกัน
แต่สิทธิของเด็กคือต้องได้รับการเลี้ยงดูเท่ากัน เด็กต้องการการส่งเสริมการเจริญเติบโตด้วยการ

สนองตอบความต้องการทางร่างกายทั้งอาหาร การพักผ่อนนอนหลับ เครื่องนุ่งห่ม การได้รับภูมิคุ้มกันโรค การยอมรับทางจิตใจ การปรับตัวเข้ากับสังคม รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทางสติปัญญา

บทบาทของผู้ส่งเสริมพัฒนาการ ผู้ปกครองเป็นผู้เลี้ยงดูให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นในสังคมอย่างสมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ อารมณ์ และสังคม การให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็กให้การยอมรับเด็กและสนองตอบเด็ก ด้วยกำลังใจนับเป็นผู้สร้างสรรค์อารมณ์ของเด็กได้ดี ผู้ปกครองมีหน้าที่ทำให้เด็กที่เลี้ยงนั้นเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพด้วยการให้ประสบการณ์ที่ดี เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างครอบคลุม

บทบาทของผู้ให้การศึกษา ผู้ปกครองคือครูคนแรกของเด็ก การเลี้ยงดูและส่งเสริมเป็นงานส่วนหนึ่งนับแต่ฝึกการถ่ายปัสสาวะ อุจจาระ การแต่งตัวด้วยตนเอง การอบรมมารยาทสังคม การถ่ายทอดทางวัฒนธรรมและการสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อเพื่อน และการปรับตัวเข้ากับสังคม ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ทั้งโดยการเลียนแบบและการสั่งสอน บทบาทของผู้ปกครองมีความสำคัญกับเด็กมาก ผู้ปกครองต้องใส่ใจต่อบทบาทผู้ให้การศึกษาแก่เด็กและดำเนินบทบาทให้ถูกต้องเด็กจะมีความสุข ช่วยเหลือตนเองได้ ควบคุมตนเองได้ เมื่อโตขึ้นเด็กจะมีความมั่นใจสูงในทางตรงกันข้าม หากผู้ปกครองไม่สามารถทำบทบาทของตนให้ดี อาจมีผลก็คือเด็กโกรธง่าย มีอารมณ์ขัดแย้ง ก้าวร้าว และไม่เป็นมิตรกับผู้อื่น หรือไม่ก็สุขภาพร่างกายไม่ดี หรืออาจมีพฤติกรรมไม่ถูกต้องเพราะไม่ได้รับการสั่งสอนจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองมีบทบาทและหน้าที่โดยตรงที่จะต้องอบรมเลี้ยงดูลูก อนาคตของลูกจะเป็นอย่างไรขึ้น อยู่กับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรของผู้ปกครอง การทำหน้าที่ของผู้ปกครองเป็นภารกิจที่หนักและมีความยุ่งยากซับซ้อนที่ต้องอาศัยการมีความรับผิดชอบสูง ฉะนั้น การที่ผู้ปกครองจะสามารถทำหน้าที่พ่อแม่ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อบรรลุเป้าหมายของการเป็นพ่อแม่ที่ดีอย่างแท้จริงได้นั้น จึงจำเป็นที่พ่อแม่จะต้องศึกษา เรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจอย่างถ่องแท้และลึกซึ้งถึงเทคนิควิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ถูกต้อง เพื่อส่งเสริมให้ลูกสามารถเติบโตเป็นคนดีมีความสุขและมีความสำเร็จในชีวิต

ผลลัพธ์สุดท้ายของการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถือว่าประสบผลสำเร็จนั้น สามารถประเมินได้โดยดูจากความพร้อมของผู้ปกครองที่จะจากลูกไปอย่างมั่นใจว่าลูกเป็นคนดีและสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้โดยลพั่งอย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต มีความสามารถในการเผชิญปัญหาแก้ไขปัญหาชีวิตและอื่น ๆ อันอาจเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตได้อย่างมีสติ ซึ่งหลักประกันของความสุข ความสำเร็จในชีวิตของลูกที่มั่นคงถาวรที่สุด ที่ผู้ปกครองจะพึงให้กับลูกได้มีอยู่สิ่งเดียวเท่านั้นคือ การปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้แก่ลูก

Gestwicki (อ้างใน ศักดิ์ชัย ชัยวิรัตน์, 2562) ได้เสนอแนะรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้

1) มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
 2) มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้าง ตลอดจนการจัดระบบการเรียนการสอนสำหรับเด็ก

3) มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นและให้ความเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ
 ขณะที่ พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (2558) ได้เสนอแนะความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ดังนี้

1) พยายามชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาของโรงเรียนในวันที่นำเด็กนักเรียนมาเข้าร่วม

2) ครูใหญ่ควรแนะนำให้ผู้ปกครองรู้จักคุ้นเคยกับครูประจำชั้นของเด็ก

3) เชิญผู้ปกครองมาชมการแสดงของนักเรียน เช่น การแสดงละคร กีฬา เป็นต้น ซึ่ง สิ่งเหล่านี้ จะทำให้ผู้ปกครองมีความชื่นชมในความสามารถของบุตรหลานของตน

4) เชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเด็ก เช่น กรณีเด็กมาโรงเรียนสาย เด็กก้าวร้าวชอบรังแกเด็กอื่น ครูควรมีจดหมายเชิญผู้ปกครองมาที่โรงเรียน จดหมายควรเขียนอย่างเป็นกันเอง การพูดจาเพียงครั้งชั่วคราวก็อาจทำให้ครูเข้าใจในตัวเด็กมากขึ้น

5) ครูควรรหาโอกาสไปเยี่ยมเยียนเด็กและผู้ปกครองที่บ้านบ้าง เพื่อจะได้ทราบสภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมอันแท้จริงของเด็ก การไปพบผู้ปกครองอาจทำความลำบากให้ครูบ้าง แต่ถ้าครูมีจุดมุ่งหมายที่แท้จริงที่จะช่วยเด็กแล้ว การไปเยี่ยมผู้ปกครองจะเป็นวิธีที่ดีที่สุด

6) ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี ได้แก่ เชิญมาร่วมเป็นกรรมการในงานของโรงเรียน เชิญมาร่วมในการวางแผนการศึกษาของโรงเรียน เช่น มีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตร และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นต้น

7) จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองและครูได้ร่วมมือกันในการอบรมสั่งสอนและให้การศึกษาทุกด้าน

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่าผู้ปกครองมีบทบาทในการเลี้ยงดู ส่งเสริมพัฒนาการและเป็นผู้ให้การศึกษา ซึ่งส่งผลต่อความเป็นอยู่และความสำเร็จในอนาคตของลูก ดังนั้น หากโรงเรียนเปิดใจรับฟังความเห็นและให้โอกาสผู้ปกครอง รวมถึงสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กทั้งในบ้านและในโรงเรียนจะทำให้ผู้ปกครองของเด็กให้ความร่วมมือกับบุคลากรในโรงเรียนในการทำกิจกรรมหรือการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนด้วย

1.10.3 การมีส่วนร่วมของชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 อ่างใน รัชนิกร ทองสุขดี และ สร้อยสุตา วิทยากร, 2554) ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียนเป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่ายนับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับติดตามและประเมินเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ในทำนองเดียวกัน นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2557) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยเข้ามามีส่วนร่วมด้วยเล็กน้อย ได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้นเป็นไปอย่างมีอิสระภาพและเสมอภาค มิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผิน แต่เข้าร่วมด้วยแท้จริงยิ่งขึ้นและการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึง ขั้นสุดท้ายของโครงการ

นอกจากนี้แล้ว วีรวัฒน์ ไชยคำมิ่ง (2557) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการที่ประชาชน โดยปัจเจกชนและกลุ่มบุคคลให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ ร่วมมือ และตัดสินใจในการกำหนดทิศทางเป้าหมาย นโยบาย และแผนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอย่างเป็นทางการ

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2560) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ว่า “เป็นกระบวนการที่ส่งเสริม ชักนำสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ชาวบ้านทั้งในรูปของส่วนบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ ให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรม โดยจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ มิใช่เข้ามามีส่วนร่วมเพราะการหวังรางวัลตอบแทน และที่สำคัญคือ การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องสอดคล้องกับชีวิต ความจำเป็น ความต้องการและวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ในชุมชนด้วย”

1.10.4 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

นโยบายการจัดการศึกษาที่ปรับเปลี่ยนจากการที่รัฐเป็นผู้ทำหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพียงฝ่ายเดียว มาเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน ปรากฏเป็นแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมีผู้เสนอแนวคิดและแนวทางไว้หลายลักษณะ ซึ่งสามารถศึกษาได้จากแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อปวงชน โดย เสรี พงศ์พิศ จำนงค์ แรกพิณิจ ยงยุทธ ตริณูชการและ วิจิต นันทสุวรรณ (2558) และแนวทางการยกเครื่องทางปัญญา โดยประเวศ วะสี (2559) ซึ่งเป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาจากสภาพสังคมที่เป็นปัญหา อันเป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการจัดการศึกษาแบบรวมศูนย์โดยการบริหารการจัดการศึกษาแบบราชการ ทำให้การศึกษากลายเป็นปัญหาของการพัฒนาประเทศมากกว่าจะเป็นส่วนที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาประเทศ นักการศึกษา นักวิชาการและกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงจึงมีความคิดตรงกันที่จะให้มีการปฏิรูปการศึกษา แม้ว่าจะแตกต่างกันในรายละเอียดปลีกย่อยแต่สิ่งที่มีความเห็น

ตรงกันคือ ระบบการจัดการศึกษา ต้องมีการเปลี่ยนแปลงจากการศึกษาแบบรวมศูนย์ที่เป็นอยู่ให้มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น โดยมียุทธศาสตร์การจัดการศึกษาไทย 4 ประการคือ

- 1) การปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของคน
- 2) การเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ในการสร้างความก้าวหน้าและความมั่นคงของ เศรษฐกิจไทย
- 3) การเสริมสร้างการเรียนรู้ของชุมชนและการรวมพลังเพื่อการเรียนรู้
- 4) การปฏิรูปการบริหารจัดการศึกษา

เพื่อให้ชุมชนหรือองค์กรชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการตั้งแต่การวางแผน และกำหนดจุดหมายของการศึกษา การจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษาได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจและกำหนดนโยบายและการบริหารโรงเรียนทุกระดับ ทุกประเภท ให้กับผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในรูปแบบของกรรมการสถานศึกษา โดยมีจุดประสงค์เพื่อการพัฒนาและการแก้ปัญหา ได้อย่างรวดเร็วเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในด้านการปฏิรูปหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนก็ได้กำหนดแนวปฏิบัติให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และการกำหนดแบบเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา ก็มีเป้าหมายที่มุ่งส่งเสริมบทบาทของครอบครัว ชุมชน และเอกชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดบริการทางการศึกษาโดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ คือ (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2560)

- 1) พัฒนากิจกรรมโรงเรียนให้มีความรู้ เข้าใจบทบาทหน้าที่ เพิ่มประสบการณ์ในการวางแผนและการควบคุมกำกับเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการศึกษา
- 2) กรรมการโรงเรียนร่วมกันพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน กำหนด นโยบาย วางแผนพัฒนาการศึกษา บริหารงบประมาณ และแก้ไขปัญหาของโรงเรียน
- 3) กรรมการโรงเรียน หน่วยงาน องค์กรในท้องถิ่นและชุมชนร่วมจัดกิจกรรมพัฒนา การศึกษาของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 4) โรงเรียนให้บริการ ร่วมกิจกรรม และร่วมพัฒนาชุมชนในด้านการศึกษา จากแนวคิดการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังกล่าวมาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้พัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการปัญหาได้ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ครอบครัวและ ชุมชน ตลอดจนสามารถสนองต่อการกระจายการพัฒนาได้อย่างเต็มที่ และทั่วถึง ดังนั้น การพัฒนาที่ต้องการเน้นความเข้มแข็งของชุมชน ให้สามารถพึ่งตนเองได้โดยมีเศรษฐกิจชุมชน

ที่มั่นคง ชุมชนจะต้องสามารถควบคุมการจัดการศึกษาได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยรัฐจะต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการศึกษาในรูปขององค์กรบุคคล ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทน องค์กรท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาของรัฐ และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีหน้าที่กำหนดนโยบาย กำกับดูแลตรวจสอบการบริหารงานของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น การกำหนดนโยบายที่ดี ซึ่งต้องมาจาก พ่อ แม่ ประชาชน ผู้นำชุมชน ซึ่งจากแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในชุมชน สรุปได้หลายประเด็นคือ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2559)

1) หลักการและลักษณะของการมีส่วนร่วม ชุมชนและโรงเรียนควรมีความสัมพันธ์ที่ดี เข้าใจบทบาทและภารกิจที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบ โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนซึ่งหากโรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์กันดี จะทำให้การพัฒนาชุมชนและสังคมดีขึ้นได้

2) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมควรเป็นไปในลักษณะการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สร้างภาวะความเป็นผู้นำและตระหนักในบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาพร้อมๆ กับการกระตุ้นการทำงานกัน และสนับสนุนโครงการนำร่องเพื่อการกระจายอำนาจการบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ข้อดี ข้อเสีย เพื่อการปรับปรุง และขยายผลต่อไป

3) รูปแบบการมีส่วนร่วมชุมชนและโรงเรียน ควรร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอนและการใช้ชีวิตร่วมกัน โดยครูควรเป็นคนในท้องถิ่น หรืออาศัยอยู่ในชุมชน ที่โรงเรียนตั้งอยู่ ไม่ทำงานเฉพาะเวลาราชการ โดยครู นักเรียน ผู้ปกครอง ดำเนินชีวิตอยู่ในประชาคมเดียวกัน เหมือนกับสมัยก่อนเป็นสังคมช่วยเหลือกัน ระบบการศึกษาสร้างความสัมพันธ์ในประชาคม

4) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนต้องเปิดให้ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ประชาชนเข้ามาในโรงเรียน ให้แสดงความคิดเห็น และโรงเรียนต้องให้บริการชุมชนด้วย ไม่ใช่มีหน้าที่สอนนักเรียนเท่านั้น กิจกรรมโรงเรียนคือกิจกรรมของชุมชน เช่นเดียวกับกิจกรรมของชุมชนคือ กิจกรรมของโรงเรียนเหมือนกับหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนต้องคำนึงว่า หลักสูตรที่ใช้ คือ หลักสูตรที่ต้องเอาชุมชนและโรงเรียนเข้ามาสัมพันธ์กัน ชุมชนต้องมีส่วนช่วยในการพัฒนาหลักสูตรเนื้อหา รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการและเงื่อนไขของชุมชน โดยให้ความสนใจในระบบการเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อทำความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในชุมชนต่อไป

Campbell & Ramseyer (อ้างใน กิตติชัย การโสภณ, 2556) ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของชุมชนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1) ระดับที่ไม่มีส่วนร่วมเลย คือ การที่โรงเรียนและชุมชนไม่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเลย ต่างฝ่ายต่างอยู่โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และชุมชนไม่สนใจ ไม่รับรู้ และไม่ร่วมกิจกรรมต่างๆ กับโรงเรียน

2) ระดับที่มีส่วนร่วมน้อย คือ การที่โรงเรียนหรือชุมชนมีการติดต่อกันเป็นครั้งคราว เช่น การได้รับฟังคำชี้แจงจากอีกฝ่ายหนึ่งเป็นครั้งคราว การแจ้งเพื่อทราบในการประชุมผู้ปกครองประจำปี

3) ระดับที่มีส่วนร่วมปานกลาง คือ การที่ชุมชนได้รับทราบเรื่องราวต่าง ๆ จากโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น และมีคำถามจากชุมชนสู่โรงเรียนบ้างเป็นครั้งคราว

4) ระดับการมีส่วนร่วมมาก คือ โรงเรียนและชุมชนเริ่มมีความเกี่ยวข้องกันมากขึ้น มีการคิดหาเหตุผล แก้ปัญหาร่วมกัน โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น

5) ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การที่โรงเรียนและชุมชนร่วมกันคิดหาเหตุผล ตัดสินใจ แก้ปัญหา ร่วมกันโดยต่างฝ่ายต่างยอมรับซึ่งกันและกัน

แนวคิดของอุดมสิทธิ จิตรวิจารณ์ (2555) แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับชุมชนเป็น 3 แบบ โดยสรุปได้ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมแบบชายขอบ คือ ลักษณะการร่วมมือหรือการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนอย่างมีข้อจำกัด เนื่องจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจไม่เท่าเทียมกันระหว่าง 2 ฝ่าย

2) การมีส่วนร่วมแบบบางส่วน คือ ลักษณะการเกี่ยวข้องกันในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นตัวแทนของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งรัฐถือว่าเป็นนโยบายสำคัญที่สามารถสร้างความชอบธรรมในการจัดการศึกษาของไทย

3) การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ คือ ลักษณะการร่วมมือที่สถานศึกษาและชุมชนที่ทั้ง 2 ฝ่ายการมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน ต่างฝ่ายต่างมีอิทธิพลต่อกิจกรรมร่วมกันทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทั้งการคิด ปฏิบัติ ประเมินผลและรับประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ตามกลไกทางสังคม สิทธิ และอำนาจของชุมชน

ดังนั้น การจะทำให้สถานศึกษาสามารถทำงานร่วมกับชุมชนได้จะต้องอาศัยปัจจัยและเงื่อนไขสำคัญ ดังนี้

1) สถานศึกษาและชุมชนจะต้องมีวิสัยทัศน์ในเรื่องการศึกษาของชุมชนร่วมกันด้วยการแสวงหากระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้สอน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ชาวบ้านทั่วไป และหน่วยงานองค์กรอื่น ๆ

2) การแสวงหาความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและนอกชุมชน การแสวงหาความร่วมมือจะช่วยให้สถานศึกษาและชุมชนร่วมกันสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนได้มากขึ้น และการพัฒนาความร่วมมือจะนำไปสู่การผลักดันให้สถานศึกษาทำหน้าที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

3) โครงสร้างของการจัดการศึกษาเป็นแบบแนวราบ การจัดโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้มีลำดับชั้นอำนาจลดน้อยลง จัดสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานองค์กรอื่นๆ ทำให้การจัดการศึกษากลายเป็นภารกิจร่วมของทุกคน ทั้งด้านการถ่ายทอดความรู้ เวลา และการใช้ทรัพยากร

4) ชุมชนมีทรัพยากรพื้นฐานเพื่อการพัฒนาคงเหลืออยู่ เช่น บุคคล ทรัพยากรธรรมชาติ ผลผลิต และรายได้ หรือชุมชนมีความเข้มแข็งบางส่วนคงอยู่ เช่น กลุ่มผู้นำ ธรรมชาติ ความสัมพันธ์เชิงสังคม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

การเกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนนั้นจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้มากหากริเริ่มจากโรงเรียนก่อน โดยเฉพาะจากครูใหญ่หรือผู้บริหารการศึกษา เนื่องจากการริเริ่มจากโรงเรียนก่อนจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ในโครงสร้างจากแนวตั้งเป็นแนวราบโดยอัตโนมัติ การสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกัน เพื่อให้โรงเรียนรู้จักชุมชนดีขึ้น ในแง่ที่สามารถค้นหาและใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้ชุมชนมีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียนด้วย สรุปได้ว่า หากโรงเรียนมุ่งให้การจัดการศึกษาเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชน โรงเรียนจะต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยยึดแนวปฏิบัติ ดังนี้ (พินิจดา วีระชาติ, 2562)

1) สร้างเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย

2) สร้างเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของให้แก่ชุมชน

3) ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน ดำเนินงานของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

4) ฟื้นฟูและรักษาวัฒนธรรมของชุมชน สร้างความกลมกลืนในการปฏิบัติระหว่างบ้าน

หลักการที่โรงเรียนใช้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีดังนี้

1) การทำโรงเรียนให้เป็นจุดโรงเรียนในใจของประชาชนและปรับปรุงโรงเรียนให้ดีที่สุด

2) การผูกมิตรสัมพันธ์กับชาวบ้านและรักษาบรรยากาศอันดีระหว่างชาวบ้านกับโรงเรียน

3) ศึกษาความรู้เกี่ยวกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่เพื่อที่จะหาสิ่งที่เป็นประโยชน์มาสอนนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนใกล้ชิดกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

4) การรับใช้ชุมชนด้วยวิธีการต่าง เช่น ทำโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนพึ่งพาโรงเรียน จัดการศึกษาผู้ใหญ่ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชาวบ้าน เป็นต้น

5) จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครองเพื่อร่วมกันบริหารโรงเรียน

6) พยายามเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนให้ประชาชนได้ทราบด้วยวิธีต่าง ๆ

7) จัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าเพื่อให้นักเรียนเก่าได้ร่วมกันทำประโยชน์แก่โรงเรียน

วิธีการที่โรงเรียนจะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้นมีอยู่หลายขั้นตอน โดยอาจเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านหรือผู้ปกครองก่อน แล้วจึงขยายความร่วมมือไปสู่หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ ในชุมชน หรือเริ่มจากการทำกิจกรรมเพื่อจุดมุ่งหมายหลายประการที่จะส่งผลให้โรงเรียนและชุมชนได้รับประโยชน์ร่วมกันก่อนก็ได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของแต่ละชุมชน

การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการที่จะพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนสามารถที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ จนส่งผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนจะทำให้การปฏิบัติงานการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

จากข้อความข้างต้นในการศึกษาครั้งนี้ การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การที่ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กรท้องถิ่นในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนในเรื่องการคัดกรอง การส่งเสริมสนับสนุน การจัดทำแผนการร่วมปฏิบัติงานตามหลักการจัดการศึกษาของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมตลอดจนติดตามและประเมินผลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.11 สภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษา

อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2559) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ว่าหมายถึง สภาวะใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมสภาพแวดล้อม ที่เป็นรูปธรรมหรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพต่าง ๆ ที่มนุษย์ทำขึ้น เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อต่างๆ รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติ อันได้แก่ ต้นไม้พืช ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ส่วนสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมหรือ

สภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา ได้แก่ระบบคุณค่าที่ยึดถือซึ่งเป็นส่วนสำคัญ ของวัฒนธรรม ของกลุ่มสังคม ข่าวดสารความรู้ความคิด ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและเจตคติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นของตัวเองหรือคนอื่นก็ตาม

สภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษามีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมาก มีผลกระทบโดยตรงและมีผลสนับสนุนช่วยเหลือผู้เรียน สภาพแวดล้อมมีผลกระทบโดยตรงต่อการทำกิจกรรมของผู้เรียน คือ ช่วยอำนวยความสะดวกหรือขัดขวางการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดเฟอร์นิเจอร์และเครื่องมือบางอย่างอาจเหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มใหญ่ แต่ไม่เหมาะสมกับกลุ่มเล็ก ผลกระทบด้านสนับสนุนผู้เรียนส่งผลในด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน คือ ช่วยทำให้เกิดการตื่นตัวในการเรียนและสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีที่สอดคล้องตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลและลักษณะของกิจกรรม

สภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาเป็น 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

1) สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ เป็นสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อาคารสถานที่โต๊ะเก้าอี้ สื่ออุปกรณ์การสอนต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งที่อยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ ต้นไม้พืชภูมิอากาศ ภูมิประเทศ เป็นต้น สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพ จะส่งผลต่อการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แบ่งออกเป็นสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

(1) สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ประกอบด้วยห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ แสงสว่าง สี เสียงอุณหภูมิเหล่านี้ เป็นต้น

ก. ห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ ห้อง พื้นห้องผนัง ประตูหน้าต่าง ขนาดและพื้นที่ว่างภายในห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ กระดานดำ อุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียน เช่น แจกันดอกไม้ ภาพวาด เป็นต้น

ข. แสงสว่าง ได้แก่ แสงธรรมชาติจากดวงอาทิตย์และแสงประดิษฐ์ซึ่งเป็นแสงจากหลอดไฟประดิษฐ์

ค. เสียงได้แก่ เสียงบรรยายของผู้สอน เสียงการสนทนาระหว่างผู้สอนและผู้เรียนหรือผู้เรียนกับผู้เรียน เสียงจากเครื่องขยายเสียง เหล่านี้จะต้องมีระดับความดังที่พอเหมาะ

ง. อุณหภูมิได้แก่ระดับความชื้นของอากาศการถ่ายเทของอากาศการระบายอากาศโดยธรรมชาติและการระบายอากาศจากอุปกรณ์อำนวยความสะดวกได้แก่พัดลมเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

(2) สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ได้แก่ แหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด แหล่งวิทยบริการ ห้องปฏิบัติการ ห้องทดลอง โรงฝึกงาน ศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้

จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับการเรียนและการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากในห้องเรียน

2) สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกจิตใจเจตคติของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนการสอน แบ่งออกเป็นองค์ประกอบสำคัญ 2 องค์ประกอบ คือ

(1) องค์ประกอบด้านนักเรียน

ก. บุคลิกภาพและพฤติกรรมของนักเรียน จะมีความสัมพันธ์และอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพและพฤติกรรมของนักเรียนที่สำคัญ ได้แก่ การร่วมกิจกรรม การเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะการสมาคม ภายในกลุ่ม ความมีระเบียบในการทำงาน ความเป็นประชาธิปไตย เป็นต้น

ข. ระดับสติปัญญา ระดับสติปัญญาของนักเรียนมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเลือกเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของนักเรียนด้วย

ค. สถานภาพทางครอบครัวจากงานวิจัย พบว่า พื้นฐานทางครอบครัวจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ พบว่า อาชีพและรายได้ของบิดามารดามีความสัมพันธ์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกทั้งการเอาใจใส่ของผู้ปกครองจะส่งผลทางตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น การจัดการศึกษาก็ควรคำนึงถึงในส่วนนี้ด้วย หากพบว่า นักเรียนมาจากสภาพครอบครัวอย่างไรแล้ว ก็จะได้จัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้เหมาะสม เช่น การจัดหาทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวที่ยากจน เพื่อที่นักเรียนจะได้มีกำลังใจที่จะศึกษาเล่าเรียนมากยิ่งขึ้น

(2) องค์ประกอบด้านผู้สอน

ก. บุคลิกภาพและพฤติกรรมของครูผู้สอนบุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้สอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน จากงานวิจัยพบว่า บุคลิกภาพและพฤติกรรมของครูที่นักเรียนต้องการ ได้แก่ อารมณ์ดีร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ดูด่านักเรียนโดยไม่มีเหตุผล พูดจาไพเราะอ่อนหวาน ไม่หยาบคายไม่ดื่มสุรายาเสพติด และเล่นการพนัน

ข. ความรู้และประสบการณ์มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้จากงานวิจัยพบว่า วุฒิครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กล่าวคือ นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีวุฒิสองจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากครูที่มีวุฒิต่ำ ทั้งนี้ เนื่องจากครูที่มีวุฒิสองกว่าย่อมจะผ่านกระบวนการและเทคนิควิธีการสอน และวิชาการมากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำและยิ่งถ้าหากว่า ได้สอนตรงหรือสอดคล้องกับสาขาที่ได้เรียนมาด้วยแล้วจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ค. เทคนิคการสอน การสอนของครูเริ่มตั้งแต่การวางแผนการสอน การดำเนินการสอนและการประเมินผลจากงานวิจัยพบว่า การวางแผนการสอนเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผล

ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากครูผู้สอนมีการวางแผน การสอนที่ดีจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

3) สภาพแวดล้อมทางด้านสังคม ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน นักเรียนกับครูผู้สอน รวมถึงกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน องค์ประกอบของ สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านสังคม เช่น

(1) การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน จากงานวิจัยพบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(2) การสร้างแรงจูงใจ หากนักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียน จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้นแรงจูงใจจะมีทั้งภายนอกและ ภายในใหม่สำหรับแรงจูงใจภายนอกนั้นผู้สอนสามารถกระตุ้นเพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ต้องการได้

(3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสำเร็จด้านวิชาการและพฤติกรรมของนักเรียนมีผลมาจากความสัมพันธ์ที่มีระหว่างครูและนักเรียน กล่าวคือ คุณภาพของความสัมพันธและการให้ความสนับสนุน ร่วมมือกันส่วนบุคคลในชั้นเรียน มีผลต่อระดับความต้องการของนักเรียนแต่ละคน เนื่องมาจนสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้และความ สัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้านการเรียน

สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมนั้นจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมแก่การเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท โดยโรงเรียนจะต้องให้การศึกษาระดับและส่งเสริมให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรอื่นในโรงเรียน เข้าใจปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาพิเศษซึ่งเป็นพื้นฐานในการร่วมมือกันทำงานเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถเป็นผู้ดำเนินการจัดการสภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาให้มีขีดจำกัดต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษน้อยที่สุด

ผดุง อารยะวิญญู (2559) ได้อธิบายไว้ว่า การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมที่มีประสิทธิผลต้องมีการจัดระบบ เตรียมการในแต่ละระดับให้รอบคอบตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับโรงเรียน ในระดับโรงเรียนนั้นการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมให้มีประสิทธิผลต้องพิจารณาความพร้อม ดังนี้

1) ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้และเข้าใจแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาพิเศษ และยินดีให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความจำเป็นพิเศษ

2) โรงเรียนจะต้องมีครูการศึกษาพิเศษ หากโรงเรียนจะจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กประเภทใดก็ความจะมีครูที่สำเร็จการศึกษาหรือมีความรู้และประสบการณ์เฉพาะสำหรับเด็กประเภทนั้น เช่น

(1) ครูการศึกษาพิเศษจะทำหน้าที่สอนและให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษและให้ข้อมูลแก่ครูที่สอนนักเรียนทั่วไปและบุคลากรอื่นของโรงเรียน ตลอดจนให้ข้อมูลแก่เด็กนักเรียนทั่วไปด้วย

(2) ครูที่สอนนักเรียนทั่วไปจะทำหน้าที่สอนเด็กทั่วไปและจะต้องมีความเข้าใจในระบบการศึกษาพิเศษ มีทัศนคติที่ดีและเข้าใจวิธีปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างเหมาะสม

3) โรงเรียนจะต้องมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คือ

(1) สภาพทั่วไปในบริเวณโรงเรียนต้องเอื้ออำนวยต่อเด็ก เช่น มีทางลาดหรือห้องน้ำสำหรับเด็กที่ต้องใช้รถเข็น มีทางเดินเรียบและมีราวจับสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เป็นต้น

(2) ห้องเรียน ควรจัดให้มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษในห้องเรียนปกติ เพียง 1-2 คน แต่หากมีประเภทเดียวกันจำนวนมากขึ้นควรจัดเป็นชั้นเรียนพิเศษให้มีเด็กห้องละ 4-5 คน โดยมีครูการศึกษาพิเศษประจำ 1 คน และห้องเรียนต้องเงียบไม่มีเสียงรบกวน และไม่มีสิ่งรบกวนทางสายตา เป็นต้น

(3) เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ เด็กที่มีความต้องการพิเศษบางประเภทอาจไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์เพิ่มเติมสามารถให้เด็กใช้ทุกอย่างร่วมกับเด็กทั่วไปได้แต่เด็กบางประเภทหรือในชั้นเรียนพิเศษอาจต้องมีอุปกรณ์เฉพาะ และครูการศึกษาพิเศษจะต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

4) โรงเรียนและผู้ปกครองจะต้องเตรียมเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย ทางอารมณ์ ทางสังคมและทางวิชาการ ก่อนส่งเข้าเรียนร่วม และต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองของเด็กด้วย

5) โรงเรียนจะต้องเตรียมเด็กทั่วไปให้เข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยการให้ข้อมูลกับเด็กเพื่อให้เด็กมีทัศนคติที่ดี ยอมรับความแตกต่างทั้งรูปร่างหน้าตา ความคิด การแต่งกาย ตลอดจนวิธีปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษามีผลต่อการจัดการเรียนการสอนตลอดจนส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ ด้านการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจึงควรตระหนักถึงการจัดสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาอย่างรอบคอบและจริงจังจึงจะบังเกิดผลต่อการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างแท้จริง สภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งไม่ควร เพิกเฉยละเลย เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของเด็กแต่ละคน หากครูผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องได้

ตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษา ทำความเข้าใจและจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนของเด็กก็จะช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้ของเด็กดียิ่งขึ้น

2. การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท

การดำเนินการจัดการเรียนร่วมเป็นการดำเนินงานให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการดำเนินงานหลายประการ ทำให้การดำเนินการจัดการเรียนร่วมไม่มีประสิทธิภาพในปี พ.ศ. ดร.เบญจมา ชลธารินทร์ รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านการศึกษาพิเศษและผู้ด้อยโอกาสได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสำหรับคนพิการ : การวิจัยและการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วม ซึ่งต่อมาได้พัฒนาเป็นคู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วม ซึ่งต่อมาได้พัฒนาเป็นคู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) นำมาใช้ในโรงเรียนร่วมของกระทรวงศึกษาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 เป็นต้นมา

หลักการแนวคิด โครงสร้างซีท เป็นการปฏิบัติการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยการจัดการทั้งระบบในโรงเรียน ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญ องค์ประกอบนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และนักเรียนทั่วไป สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อม กิจกรรมการเรียนการสอน และเครื่องมือในการบริหารจัดการ เรียนร่วม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไป ได้รับการศึกษาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนเป็นเฉพาะบุคคล และเพื่อช่วยให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมได้พัฒนาการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (เบญจมา ชลธารินทร์, 2559, น.21) ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 นักเรียน (Student : S)

นักเรียนในโรงเรียนร่วม แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ นักเรียนทั่วไป และนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยโรงเรียนเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งสองกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เตรียมความพร้อม นักเรียนทั่วไปทางโรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปในโรงเรียน โดยการให้ข้อมูลเพื่อให้นักเรียนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดการยอมรับ สามารถให้ความช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างถูกวิธี ครูควรทำความเข้าใจและอธิบายลักษณะความพิการให้นักเรียนทั่วไปรู้จักจัดสถานการณ์จำลอง การพานักเรียนไปเยี่ยมชมสถานที่ดูแลคนพิการ จัดกิจกรรมการสอนทักษะให้นักเรียนในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

กลุ่มที่ 2 นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและต่อมาได้กล่าวถึง การเตรียมนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่เรียนร่วมในชั้นเรียนมีประเภทคือ ประเภทแรกเป็นเด็กที่ได้รับการเตรียมความพร้อมมาแล้ว ประเภทต่อมาเป็นเด็กที่มาเข้าเรียนตามการศึกษาภาคบังคับ โดยผู้ปกครองไม่รู้ว่าเด็กของตนเองบกพร่องทางสติปัญญาและมีปัญหาทางการเรียนรู้ และประเภทสุดท้ายเป็นเด็กที่ได้รับการเตรียมความพร้อมมาแล้ว ประเภทต่อมาเป็นเด็กที่เข้ามาตามการศึกษาภาคบังคับ โดยผู้ปกครองไม่รู้ว่าเด็กของตนเองบกพร่องสติปัญญาและมีปัญหาทางการเรียนรู้ และประเภทสุดท้ายเป็นเด็กที่ได้รับการส่งต่อมาจากหน่วยงานอื่น เช่น แพทย์มูลนิธิ หรือสถานสงเคราะห์ต่างๆ เพื่อการเรียนร่วม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, น.30-31) และแนวคิดนี้สอดคล้องกับ ผดุง อารยะวิญญู (2559, น.66 - 68) ระบุถึงนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางโรงเรียนจะต้องเตรียมเด็กให้มีความพร้อมก่อนส่งเข้าเรียนร่วม เตรียมความพร้อมทางร่างกายเด็กจะต้องเคลื่อนไหวได้ดีพอควรช่วยเหลือตนเองได้ในการรับประทานอาหาร การขับถ่าย การแต่งกายการช่วยตนเองอื่นๆ ความพร้อมด้านอารมณ์ ต้องมีอารมณ์มั่นคงพอควรสามารถควบคุมตนเองได้ ความพร้อมทางด้านสังคมเด็กต้องมีทักษะทางสังคมที่จำเป็นในการเรียนร่วม เช่น การสนทนากับเพื่อน การแบ่งปันของเพื่อน การรู้จักการรอคอย ความพร้อมทางวิชาการ เช่น ทักษะการอ่าน การเขียน ด้านคณิตศาสตร์ถ้านักเรียนมีปัญหาควรจัดเวลาสอนซ่อมเสริม หรือ ให้ความช่วยเหลืออย่างอื่น

นอกจากนี้ในการบริหารจัดการเรียนร่วม ควรมีการดำเนินการตามหลักการจัดการเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และเด็กทั่วไป ดังนี้

- 1) จำนวนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในชั้นเรียน หากโรงเรียนมีหลายห้องเรียนในระดับชั้นเดียวกัน ก็ควรกระจายเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วมในทุกห้อง
- 2) การใช้อาคารเรียนให้เหมาะสม เช่น โรงเรียนที่มีนักเรียนบกพร่องทางร่างกาย ต้องใช้เก้าอี้รถเข็นขณะเรียนร่วม ซึ่งห้องเรียนอยู่ชั้นบนของอาคารเรียน อาจต้องให้ห้องเรียนห้องนั้นย้ายลงมาชั้นหนึ่งแทน
- 3) การจัดตารางดูแลช่วยเหลือดูแลเพื่อน การใช้ระบบเพื่อนช่วยเหลือเพื่อน
- 4) การจัดให้มีระบบการให้รางวัลนักเรียนทั่วไปที่อาสาสมัครช่วยเหลือเพื่อนพิการ เช่น ให้อุปถัมภ์ กล่าวชมเชยในที่ประชุมโรงเรียน จัดนิทรรศการ แนะนำคนดี เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่านักเรียนมีสองกลุ่ม กลุ่มแรกเป็นนักเรียนทั่วไปต้องเตรียมความพร้อมเรื่องข้อมูล ความรู้ จัดกิจกรรมให้เกิดความเข้าใจ การยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีทักษะในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้อย่างถูกวิธีและเท่าที่จำเป็น กลุ่มที่สองคือ กลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จะต้องมีความเตรียมพร้อมในด้านร่างกายการช่วยเหลือตนเอง วิชาการ อารมณ์ สังคม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

2.2 สภาพแวดล้อม (Environment : E)

สภาพแวดล้อม เป็นการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษ ในการจัดการเรียนร่วม ซึ่งสำนักงานกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ(2562, น.28) นำเสนอการจัดสภาพแวดล้อมในด้านอาคารสถานที่ ได้แก่ อาคารเรียนห้องเสริมวิชาการ ห้องน้ำห้องส้วมในด้านบุคลากรได้แก่ ผู้บริหาร ครูประจำชั้นเรียน ครูประจำชั้นพิเศษ และครูเสริมวิชาการ ซึ่งสภาพแวดล้อม ได้แบ่งเป็น ประเภท ได้แก่

2.2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร

ได้แก่ สถานที่ตั้ง ตัวอาคารทางเข้า ทางเดิน ทางข้าม ต้นไม้ เป็นต้น และภายในอาคาร ได้แก่ พื้น ประตู บันได ทางลาดทางเดินภายในอาคาร ซึ่งควรจัดให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อให้สภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด โรงเรียนควรพยายามให้เด็กได้เรียนร่วม ในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด

1) สำหรับการเรียนร่วมเต็มเวลา การเรียนร่วมในลักษณะนี้จัดสำหรับเด็กที่มีความพร้อมใกล้เคียงกับเด็กทั่วไป จึงไม่จำเป็นต้องเตรียมสถานที่พิเศษเพราะใช้ห้องเรียนปกติ ถ้าเป็นไปได้ห้องเรียนสำหรับเรียนร่วมควรอยู่ชั้นล่างของอาคาร ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาเรียนร่วม แต่ถ้าหากเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายเรียนร่วมควรพิจารณาพื้นที่ห้องเรียนและบริเวณรอบๆ กล่าวคือ พื้นที่ห้องเรียนต้องราบเรียบเพื่อสะดวกในการใช้รถเข็นหรือการเคลื่อนที่โดยใช้ไม้ค้ำห้องน้ำควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข โดยจัดหาที่ปัสสาวะ และที่ถ่ายอุจจาระที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

2) สำหรับชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ การเรียนร่วมในลักษณะนี้จัดสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องมากกว่ากลุ่มแรก (ข้อ 1) เด็กเหล่านี้ไม่สามารถเรียนร่วมในชั้นปกติได้ จึงจัดไว้ในห้องพิเศษ การเตรียมอาคารสถานที่ควรมีลักษณะเดียวกับข้อ และยังคงเตรียมห้องอีก 2-3 ห้องขึ้นอยู่กับความจำเป็น ห้องเหล่านี้เป็นห้องบริการพิเศษ ซึ่งอาจได้แก่ ห้องแก้ไขการพูด ห้องกายภาพบำบัด ห้องเสริมวิชาการ เป็นต้น

ผดุง อารยะวิญญู (2559, น.229-230) กล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อมไว้สอดคล้องกัน แต่เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการอื่นใดทางการศึกษา ให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ส่วนด้านบุคลากรได้เพิ่มครูเวียนสอนและครูแนะแนว และ ผดุง อารยะวิญญู (2559, น.230) กล่าวถึงการจัดห้องเรียน ซึ่งหมายถึงการจัดวางตำแหน่งโต๊ะ เก้าอี้ ตลอดจนอุปกรณ์บางอย่างในห้องเรียนให้เหมาะสม การจัดมุมใดมุมหนึ่งของห้องเรียน เช่น มุมอ่านหนังสือ มุมอิสระ การจัดโต๊ะและเก้าอี้ ในลักษณะที่ทำให้ครูและนักเรียนเคลื่อนไหวได้สะดวก ถ้ามีนักเรียนที่นั่งรถเข็นเรียนร่วมอยู่จะต้องดัดแปลงสถานที่หากจำเป็นเพื่อให้เด็กเคลื่อนย้ายในห้องเรียนหรือเข้าออกนอกห้องเรียนได้โดยสะดวกการจัดที่นั่งเรียนให้เหมาะสม

กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น เด็กบกพร่องการได้ยินให้นั่งแถวหน้า เด็กที่เสียสมาธิง่ายไม่ควรนั่งใกล้หน้าต่างหรือประตู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมแห่งชาติ (2562, น. 24) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมในการเรียนเพิ่มเติมคือ การจัดห้องเรียน บรรยากาศในห้องเรียนและกระบวนการในการสื่อสาร

2.2.2 บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก

ได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรอื่น โรงเรียนทั่วไปที่มีการจัดการเรียนร่วม ผู้บริหารจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในโรงเรียน จะเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน ซึ่งควรประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ พ่อแม่ผู้ปกครอง และบุคลากรภายนอก เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม แนวทางการดำเนินงาน บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และรูปแบบในการจัดการเรียนร่วม ครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษต้องเป็นที่ปรึกษาซึ่งกันและกัน โดยทำงานกันเป็นทีม

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของเด็ก ผดุง อารยะวิญญู (2559, น.2-23) กล่าวถึงการเรียนร่วมอาจไม่ประสบผลสำเร็จ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นควรให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ทุกฝ่าย ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนเข้าใจเหมือนกัน บุคคลที่เกี่ยวข้องที่ควรได้รับความร่วมมือ ได้แก่บุคคลต่อไปนี้

บุคลากรมีความจำเป็นในการจัดการเรียนร่วม นอกจากบุคลากรที่มีอยู่แล้วในโรงเรียนปกติ ควรมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) *ครูประจำชั้นพิเศษ* ทำหน้าที่สอนประจำชั้นพิเศษในโรงเรียนเนื่องจากการจัดชั้นพิเศษตามสภาพความบกพร่องของเด็ก ดังนั้นครูประจำชั้นพิเศษควรได้รับการฝึกอบรมมาเฉพาะด้าน เช่น การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน การสอนเด็กปัญญาอ่อน เป็นต้น

2) *ครูเวียนสอน (หรือครูเดินสอน)* เป็นครูที่เดินทางจากโรงเรียนหนึ่งไปยังโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งหรือหลายๆ แห่ง เพื่อทำหน้าที่สอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การจัดครูเวียนสอนมักจะจัดในกรณีที่มีจำนวนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษน้อยในแต่ละโรงเรียน ครูเวียนสอนจะมีตารางการปฏิบัติงานสอนที่แน่นอน และจะวนเวียนกลับมาสอนที่โรงเรียนเดิมอีก ครูเวียนสอนอาจไม่สังกัดโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งโดยตรง แต่อาจสังกัดหน่วยงานกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับการจัดระบบงานบริหารบุคคลของหน่วยงานทางการศึกษา

3) *ครูเสริมการศึกษา* เป็นครูที่ทำหน้าที่สอนเด็กเพิ่มเติมจากการที่เด็กได้เรียนในห้องปกติ ครูเสริมวิชาการจะปฏิบัติงานในห้องเสริมวิชาการ (หรือศูนย์วิชาการ) นักเรียนแต่ละคนจะมีตารางเฉพาะที่จะเข้ามาเรียนกับครู เสริมวิชานักเรียนแต่ละคนอาจใช้เวลาในห้องเรียนนี้วันละ 1-2

คาบ (คาบละ 50 นาที) หรือ มากกว่าขึ้นอยู่กับความต้องการของเด็ก นอกจากสอนเด็กในห้องเสริมวิชาการแล้ว ครูเสริมวิชาการยังประสานงาน ตลอดจนให้คำแนะนำครูปกติในการปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4) *ครูที่ปรึกษา* มีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูที่สอนเด็กปกติในการปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตลอดจนวางแผนจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กและประสานงานกับครูอื่นในโรงเรียน ครูที่ปรึกษาอาจไม่สอนเด็กโดยตรง

5) *ครูแนะแนว* มีหน้าที่ให้คำแนะนำในด้านการปรับตัวตลอดจนแนะแนวด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ และการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ และการศึกษาต่อของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

6) *ครูสอนพูด / แก่ไขการพูด* มีหน้าที่ในการสอนพูด หรือ แก่ไขการพูดแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

7) *ครูผู้ช่วย* มีหน้าที่ช่วยครู โดยเฉพาะการดูแลเด็ก เมื่อเด็กประกอบกิจกรรม

8) *นักจิตวิทยา* มีหน้าที่ทดสอบทางจิตวิทยา ซึ่งมีความจำเป็นในการคัดแยกและจำแนกประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ขอบข่ายหน้าที่อาจรวมไปถึงการให้คำแนะนำปรึกษาแก่เด็กและครู หรือการบำบัดทางจิตวิทยาแก่เด็ก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความต้องการ และการจัดสรรตำแหน่งและความรับผิดชอบของหน่วยงานด้านการศึกษา

9) *นักโสตสัมผัสวิทยา* มีหน้าที่ในการตรวจวัดการได้ยินของเด็กเลือกเครื่องฟังให้กับเด็ก ตลอดจนเสนอแนะในการแก้ไขการพูดและการสอนภาษาแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

10) *นักกายภาพบำบัด* มีหน้าที่ในการบริการบำบัดทางกายภาพแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

11) *นักกิจกรรมบำบัด* มีหน้าที่ในการฝึกการใช้มือ และใช้นิ้วของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

12) *นักสังคมสงเคราะห์* มีหน้าที่ในการแนะนำและช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเฉพาะปัญหาด้านเศรษฐกิจ และปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว

13) *แพทย์* อาจเป็นแพทย์ทั่วไป หรือแพทย์ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน ทำหน้าที่ตรวจวินิจฉัยและวางแผนเพื่อการบำบัดรักษาต่อไป

14) *จิตแพทย์* ทำหน้าที่ช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางจิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม

บุคลากรที่กล่าวมาแล้วนี้ เป็นทั้งบุคลากรทางการศึกษาและทางการแพทย์ บุคลากรบางคนอาจประจำอยู่ที่โรงเรียน บางตำแหน่งอาจสังกัดที่สำนักงานกลาง หรือจะเป็นความร่วมมือจากโรงพยาบาลก็ได้โรงเรียนอาจไม่จำเป็นต้องได้รับบริการจากบุคลากรทั้ง ประเภท ที่กล่าวมานี้ อาจพิจารณาตำแหน่งตำแหน่งที่จำเป็นก่อน ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของโรงเรียนในการใช้บริการจากบุคลากรเหล่านี้

2.2.3 ผู้บริหารโรงเรียน

ต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงลักษณะความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษต้องมีการให้ข้อมูล จัดการอบรมเพื่อให้ผู้บริหารเข้าใจสนับสนุนในการจัดการเรียนร่วม บุคคลต่อไป คือ ครูสอนนักเรียนทั่วไปควรรู้วิธีปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรมีการประชุมครูทุกคนในโรงเรียนให้ทราบ นอกจากครูแล้วบุคลากรทุกคนในโรงเรียนควรทราบเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม ทราบวิธีปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สิ่งใดควรทำ ไม่ควรทำ และครูควรรู้วิธีการสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ บุคคลต่อไป คือ ผู้ปกครองโรงเรียนควรให้ความรู้และข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการเรียนร่วม ควรบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนร่วม วิธีปฏิบัติต่อเด็กที่บ้านลักษณะของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แนวทางอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง การเรียนร่วมจะประสบผลสำเร็จได้ดี ควรได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง องค์กรประกอบ จะช่วยให้การเรียนร่วมประสบผลสำเร็จต้องมีการประสานร่วมมือกันระหว่างครู ซึ่งสอดคล้องกับด้านสิ่งแวดล้อมของโครงสร้างซีท ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมทางกายภาพการปรับภายนอกและภายใน อาคารบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรอื่นในโรงเรียน ทั่วไปที่มีการจัดเรียนร่วม ผู้บริหารจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในโรงเรียน จะเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรภายนอก เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม แนวทางการดำเนินงาน บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และรูปแบบในการจัดการเรียนร่วมครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษต้องเป็นที่ปรึกษาซึ่งกันและกัน โดยทำงานกันเป็นทีม

สรุปว่าสภาพแวดล้อม คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก การปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกและภายในอาคาร บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้รับการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เรื่องการจัดเรียนร่วม มีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และร่วมมือในการจัดการเรียนร่วม มีครู ผู้ได้รับการมอบหมายชัดเจนในการจัดการเรียนร่วม มีครู ผู้ได้รับมอบหมายชัดเจนในการดำเนินงาน ผู้ปกครองยอมรับในการเรียนร่วม

2.3 กิจกรรมการเรียนการสอน (Activities : A)

กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ที่จะช่วยให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการพัฒนาทั้งในด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์และสังคม ซึ่งมีรายละเอียด 10 ข้อ ดังนี้

2.3.1 การบริหารจัดการหลักสูตร

แบ่งเป็นการปรับหลักสูตรทั่วไปคือ ปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การจัดทำหลักสูตรเฉพาะ คือหลักสูตรที่เป็นแนวทาง (หลักสูตรสำหรับหรือหลักสูตรคู่ขนาน) ซึ่งถือเป็นหลักสูตรเฉพาะบุคคล โดยพิจารณาจากระดับของความพิการจากแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียน

2.3.2 แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Program : IEP)

เป็นแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กพิการหรือที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่นักเรียนต้องการ เรียกชื่อย่อว่า IEP วัตถุประสงค์ในการใช้ IEP เพื่อเป็นแผนการศึกษาที่เขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับเด็กคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ IEP จะมีข้อมูลในการจัดเด็กเข้ารับบริการการศึกษาและบริการที่เกี่ยวข้องอื่น และเพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดการกับกระบวนการตรวจสอบและกระบวนการสอนทั้งหมด ฉะนั้น IEP ในแง่ที่เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการตรวจสอบและกระบวนการสอน จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลและวิธีสอน

2.3.3 แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP)

เป็นแผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือที่มีความบกพร่องนั้นๆ ในวิชาหรือทักษะที่เป็นจุดอ่อน แผนการสอนเฉพาะบุคคลนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน IEP

2.3.4 การตรวจสอบทางการศึกษา (Educational Assessment)

เป็นกระบวนการที่ใช้วิธีการต่างๆ หลายวิธี ในการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวกับนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ในการที่จะกำหนดปัญหาและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา วิชาการ การวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

2.3.5 เทคนิคการสอน

เทคนิคการสอนที่ควรนำมาใช้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีเทคนิคคือ เทคนิคแรก เป็นการวิเคราะห์งาน (task analysis) เป็นเทคนิคการสอน และเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบหรือประเมินดีกว่า มีทักษะในเรื่องนั้นๆ แล้วหรือไม่ เทคนิคที่สองเป็นการสอนโดยเพื่อนช่วยสอน (peer tutoring) เป็นเทคนิควิธีสอนที่ให้เพื่อนนักเรียนช่วยสอนให้เกิดการเรียนรู้ใน

เรื่องต่างๆ แบบตัวต่อตัว โดยเพื่อนช่วยสอนอาจเป็นนักเรียนชั้นสูงกว่าหรือนักเรียนชั้นเดียวกัน อายุเท่ากันแต่มีความสามารถสูงกว่ามาช่วยสอน เทคนิคที่สามเป็นเทคนิคระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (buddy system) ในการจัดการเรียนการสอน โดยเพื่อนช่วยเพื่อนในด้านวิชาการยังต้องอาศัยความร่วมมือของเพื่อนนักเรียนทุกคนในการส่งเสริมกำลังใจ และช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเพื่อนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในเรื่องทั่วไป เช่น นำทางไปห้องเรียน ห้องน้ำ และโรงอาหาร อ่านหนังสือบนกระดานหรือแผ่นใสสื่อสารกับผู้อื่น

กฤษณา เสวกพันธ์ (2561, น.119) ได้กล่าวถึง เทคนิคการสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไว้ว่า การสอนจากสิ่งที่ย่างที่สุด ใช้ประสบการณ์เดิมเด็กเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ตามขีดความสามารถของตน ใช้แรงเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ การกระตุ้นให้เด็กใช้ความคิด โดยกำหนดสถานการณ์สมมติ การให้การบ้านแก่เด็ก การกระตุ้นให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ โดยให้เด็กมีโอกาสแสดงตนเป็นผู้นำ ให้เด็กเรียนจากเพื่อน ให้เด็กได้เลือกเรียนสอนจากสิ่งที่คุ้นเคยไปหาสิ่งไม่คุ้นเคย ทบทวนบทเรียนบ่อยๆ แสดงผลการเรียนให้เด็กเห็นโดยเร็ว จัดห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สังเกตเด็กควบคู่ไปกับการสอน ในเรื่องวิธีสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2562, น.28) ได้กล่าวถึงไว้หลายวิธีดังนี้ การป้อนคำถาม การทำงานกลุ่ม การค้นคว้าโดยมีครูเป็นผู้ควบคุมช่วยเหลือ การใช้แบบเรียนหลายๆ เล่มและการใช้หนังสือซึ่งเหมาะสมกับภูมิปัญญา การบ้าน หรืองานที่กำหนดให้เหมาะสมเฉพาะตัว การเขียนรายงานของแต่ละคนงานเกี่ยวกับศิลปะ งานหัตถกรรม และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง การเรียนรู้แบบปกติ นักเรียนช่วยเหลือกันเอง ทักษะในการสรุปความ การใช้วารสารนิตยสาร

ผดุง อาระยะวิญญู (2559, น.128) กล่าวว่า หลักการสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งสามารถนำไปใช้กับนักเรียนทั่วไปได้ หลักการสอนที่จะกล่าวถึงเป็นการศึกษาวิจัยของนักการศึกษาพิเศษจำนวนมาก เป็นข้อเสนอแนะสนับสนุนการสอน จึงอาจกล่าวได้ว่า หากครูนำหลักการสอนไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้เต็มที่ หลักการสอนที่เหมาะสมที่จะใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมี 13 ข้อ

1) สอนจากสิ่งที่ย่างที่สุด เริ่มสอนเด็กด้วยเนื้อหาที่ต่ำกว่าระดับความสามารถของเด็กเล็กน้อย เพื่อให้เด็กรู้สึกว่าคุณประสบความสำเร็จในการเรียน ทำให้เด็กมีกำลังใจที่จะเรียนต่อไปในเนื้อหาที่ยากขึ้น การเริ่มต้นในลักษณะนี้เป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญมากสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การเริ่มต้นที่ดีจะช่วยให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าเขาประสบความสำเร็จ

2) ใช้ประสบการณ์ตรง เด็กจะเรียนรู้ได้ดีต้องอาศัยประสบการณ์เดิม การเรียนการสอนที่ดีจึงคำนึงถึงประสบการณ์เดิมของเด็กเป็นสำคัญ และควรสอนโดยใช้ประสบการณ์ตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ประสบการณ์ตรงไม่ได้จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะการเปิดโอกาสให้

นักเรียนได้ประสบการณ์กับสิ่งที่จะเป็นไปได้ และประสบการณ์ตรงมิได้จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะการเปิดให้โอกาสนักเรียนได้ประสบการณ์กับสิ่งที่เป็นปรากฏการณ์เท่านั้น แต่ยังหมายถึงการให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษา หาความรู้ด้วยตัวเอง นักการศึกษาที่มีความเชื่อว่า การสอนโดยใช้ประสบการณ์ตรง จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้มากกว่าการสอนโดยครูเป็นผู้บรรยายแต่ผู้เดียว

3) ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ตามขีดความสามารถของตน เด็กแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกันทั้งในด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กก็ย่อมแตกต่างกัน การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นควรจัดให้สอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก ด้วยเหตุนี้การสอนเด็กพิเศษที่มีความต้องการจำเป็นจึงควรสอนเป็นรายบุคคลเด็กแต่ละคนจะมีความก้าวหน้าในการเรียนไม่เหมือนกัน และใช้เวลาการเรียนเรื่องเดียวกันหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความสามารถและความพร้อมของเด็กแต่ละคน ในการสอนครูจึงควรยึดความสามารถของเด็กเป็นหลัก สำหรับเด็กฉลาดครูอาจใช้เวลาสั้นๆ เมื่อเด็กเรียนเรื่องนี้เข้าใจแล้วก็ให้เด็กเรียนเรื่องอื่นต่อไป หรืออาจมีกิจกรรมอื่นในเรื่องเดียวกันให้เด็กทำ แต่สำหรับเด็กบางคนที่ยังเรียนรู้ได้เต็มที่ ก็ควรส่งเสริมให้ได้เต็มที่ และนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เรียนในกลุ่มเดียวกัน จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะคอยให้ความช่วยเหลือเด็ก โดยกำหนดเนื้อหาให้เด็กเรียนให้สอดคล้องกับความสามารถของเด็กได้เต็มที่

4) ให้แรงเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ แรงเสริมหรือการเสริมแรง (reinforcement) หมายถึง คำชมหรือของที่ครูให้แก่เด็ก เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซ้ำอีก การให้แรงเสริมจะต้องให้เป็นระบบ เช่น ครูจะต้องให้แรงเสริมทันทีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์และหยุดให้แรงเสริมทันทีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ครูควรให้แรงเสริมอย่างคงที่และสม่ำเสมอ เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์จนกระทั่งพฤติกรรมของเด็กคงที่แล้ว ครูจึงลดแรงเสริมลงทีละน้อย ทั้งนี้เพื่อให้แรงเสริมยังมีคุณค่าอยู่ และเมื่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กที่เรียบร้อยแล้ว ครูจึงลดให้แรงเสริมอีกเป็นครั้งเป็นคราว เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ลักษณะเดิมอีก ซึ่งจะช่วยให้เด็กคงพฤติกรรมนั้นไว้ตลอดไป

5) กระตุ้นให้เด็กใช้ความคิด ลักษณะการเรียนการสอนของครูบางคนไม่เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น และไม่ส่งเสริมให้เด็กมีความคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนของครูที่เคร่งครัดในระเบียบวินัย นักเรียนจะต้องตั้งใจฟังครู ครูจะเป็นคนบรรยายให้ฟัง เมื่อครูพูดจบนักเรียนจะต้องตอบคำถามครูให้ได้ว่า ครูพูดอะไรบ้าง เป็นต้น การสอนในลักษณะนี้เป็นการสอนให้เด็กอย่างเดียว โดยที่เด็กไม่เข้าใจว่าสิ่งที่ครูให้จำนั้นมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของเด็กอย่างไร การสอนให้เด็กจดจำอย่างเดียวนั้นจึงไม่เป็นประโยชน์มากนัก

6) ให้เด็กมีโอกาสแสดงความเป็นผู้นำ ความเป็นผู้นำควรได้รับการส่งเสริมตั้งแต่วัยยังน้อย เพื่อเด็กมีโอกาสความเป็นผู้นำได้เต็มที่เมื่อเด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่

7) ให้เด็กเรียนจากเพื่อน การเรียนจากเพื่อนเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาใช้
ได้ผลดีและนำมาใช้กับเด็กปกติ และเด็กนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การให้นักเรียนเรียน
จากเพื่อนเป็นวิธีที่ได้ผลมานานแล้ว แต่ครูต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด การใช้เพื่อนปกติช่วยเหลือเด็ก
ที่มีความจำเป็นพิเศษเป็นสิ่งที่ดี แต่ครูต้องพิจารณาเลือกเด็กปกติที่มีคุณสมบัติบางประการเช่น เป็น
เด็กเรียนดี มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นต้น การให้เด็กเรียน
จากเพื่อนนี้ หากครูดูแลอย่างใกล้ชิดและจัดการอย่างเป็นระบบแล้ว จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
มากขึ้น

8) ให้โอกาสเด็กเลือกเรียน การให้โอกาสเด็กได้เลือกเรียนหรือเลือกทำ
กิจกรรมที่ตนเองสนใจ อย่างไรก็ตาม การให้โอกาสเด็กในการเลือกเรียนนั้นจะต้องอยู่ภายใต้การดูแล
อย่างใกล้ชิดจากครู ครูไม่ควรเสนอกิจกรรมให้เด็กเลือกมากมายนัก เพราะจะทำให้เกิดปัญหาในการ
ปกครองชั้น ซึ่งจะเกิดในเวลาต่อมา สิ่งหนึ่งที่ได้ผลดีและใช้ควบคู่กับการให้เด็กเลือกกิจกรรมในการ
เรียนคือ “เวลานอก” ซึ่งหมายถึงเวลาที่เด็กกระทำกิจกรรมที่ตนเองชอบตามลำพัง และการประกอบ
กิจกรรมนั้นไม่เป็นการรบกวนเด็กคนอื่น ๆ การให้เวลานอกลักษณะนี้เป็นการให้แรงเสริมอย่างหนึ่ง ซึ่ง
จะช่วยให้เด็กทำงานเร็วขึ้น แต่งานที่ทำจะต้องถูกต้องด้วยการให้แรงเสริมในลักษณะนี้ควรเลือกแรง
เสริมที่เด็กสนใจ หรือเลือกแรงเสริมที่เด็กต้องการเช่นให้โอกาสเด็กเลือกว่าหลังจากทำงานเสร็จแล้ว
และถูกต้อง เด็กจะเลือกดูรูปภาพหรือจะเลือกเล่นเกม เป็นต้น

9) สอนจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยไปหาสิ่งที่ไม่คุ้นเคย เด็กจะเรียนได้ดีหากเด็กมี
ประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เรียนอยู่ก่อนแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดประการแรกที่ครูจะต้องกระทำคือ ค้น
ให้พบว่าเด็กมีความรู้ความสามารถในระดับใด ซึ่งอาจกระทำได้โดยการพูดคุย ซักถามเด็ก เมื่อครู
ทราบพื้นฐานความรู้เดิมของเด็กแล้ว ครู สามารถจัดประสบการณ์ใหม่ให้เด็กได้สอดคล้องกับประสบการณ์
เดิมของเด็กได้ ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กโดยที่เด็กยังไม่มีประสบการณ์เดิมในเรื่องที่ครู จะสอน
และครู ไม่สามารถจัดประสบการณ์โดยการแยกประสบการณ์ใหม่เป็นขั้นตอน ซึ่งมีระดับความยาก
ง่ายแตกต่างกัน แล้วเรียงลำดับประสบการณ์ใหม่จากง่ายไปหายาก หลังจากนั้นเริ่มให้เด็กเริ่มเรียน
ขั้นตอนที่ง่ายที่สุดก่อนเป็นอันดับแรกเมื่อเด็กมีทักษะใหม่ในขั้นแรกแล้ว จึงให้เด็กเรียนขั้นต่อไปที่ยาก
ขึ้นเป็นลำดับ จนครบทุกขั้นตอนที่ครูกำหนดไว้ วิธีนี้จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

10) ทบทวนบทเรียนบ่อยๆ การทบทวนในสิ่งที่เรียนไปแล้วเป็นสิ่งจำเป็น
เพราะในบางครั้งเด็กอาจลืมได้ง่าย หากทบทวนนั้นไม่อยู่ในความสนใจของเด็ก การทบทวนจึงช่วยให้
เด็กมีความคงทนในความจำมากขึ้น เด็กเรียนช้าและเด็กปัญญาอ่อนมักจะมีสิ่งที่ยากที่เรียนไปแล้ว จึง
จำเป็นที่ครูจะต้องทบทวนบทเรียนบ่อยๆ โดยเฉพาะเด็กปัญญาอ่อน ครูจะต้องทบทวนบทเรียนซ้ำอีก
หลายครั้ง จึงจะทำให้เด็กปัญญาอ่อนจำบทเรียนได้ดีขึ้น

11) แสดงผลการเรียนให้เด็กเห็นโดยเร็ว เด็กที่สอบเสร็จแล้วมักต้องการทราบผลการสอบจากครู เด็กอยากทราบว่าได้หรือตก ได้คะแนนเท่าไร ได้ลำดับที่เท่าไร สอบผ่านหรือไม่ผ่านวัตถุประสงค์ และไม่ผ่านจุดประสงค์ก็ข้อ เป็นต้น หากเป็นไปได้ครูควรแจ้งผลการสอบให้เด็กทราบโดยเร็วในขณะที่เด็กมีความกระตือรือร้นอยากทราบผลการเรียนอยู่ หากแจ้งผลช้าความกระตือรือร้นของเด็กจะซาลง อันเป็นผลทำให้เด็กไม่ยอมปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

12) จัดห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นจำนวนมากที่ไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียน หากมีสิ่งรบกวนจะยิ่งทำให้ขาดสมาธิมากขึ้น การเรียนการสอนของครูจึงอาจไม่ได้ผลเต็มที่ ดังนั้นการจัดห้องเรียนจึงมีผลต่อการสอนเด็กกลุ่มพิเศษ ลักษณะของห้องเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้น ควรมีฝาผนังกันทั้งด้าน ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนมองออกไปนอกห้องเรียน ซึ่งจะทำให้เด็กไม่มีสมาธิในการเรียน ยิ่งไปกว่านั้นห้องเรียนควรปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก หากเป็นไปได้ควรทาสีห้องเรียนให้สวยงาม และจัดห้องเรียนให้เป็นระเบียบ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าห้องเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ควรเป็นห้องเรียนที่มีมิติ จัดห้องสวยงาม และปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก

13) สังเกตเด็กควบคู่กันไปกับการสอน การสังเกตในแง่ของพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็กมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง แม้ว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะผ่านการทดสอบทางจิตวิทยา และเด็กได้รับการจำแนกประเภทมาแล้วก็ตาม การทดสอบทางการศึกษาพิเศษเป็นเรื่องที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน ซึ่งในบางครั้งอาจจำแนกประเภทนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษผิดได้ การสังเกตของครูควบคู่ไปกับการสอนจะช่วยให้ครูสามารถวินิจฉัยเด็กได้อย่างแม่นยำมากขึ้น และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กพิเศษได้ยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2562, น.29) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จ ว่าประกอบด้วย องค์ประกอบเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ เป้าหมายในการเรียน ภาระงานที่จะประสบผลสำเร็จเนื้อหาในการพัฒนาความสัมพันธ์กับการเรียนที่ผ่านมา การปรับปรุงหลักสูตร องค์ประกอบเกี่ยวกับการสอน ได้แก่ วงจรการสอน การสอนที่หลากหลาย

2.3.6 การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน

ในปัจจุบันใช้วิธีการทบทวนและปรับ IEP อย่างน้อยปีละครั้ง รวมทั้งมีการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนโดยสรุปจาก IIP ที่ใช้สอนเด็กในแต่ละสาระการเรียนรู้ ทักษะ และกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะมีการระบุว่าจะประเมินโดยวิธีใด และใช้เกณฑ์อะไร โดยอาจนำเสนอในรูปแบบของกราฟแท่ง กราฟเส้นประกอบการบรรยาย หรือคิดเป็นคะแนนและเกรดในชั้นประถมศึกษา

2.3.7 การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียนและชุมชน

นอกจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดภายในชั้นเรียนและภายในโรงเรียนแล้ว ยังมีกิจกรรมนอกโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนควรมีการบริหารจัดการในเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัย ยานพาหนะ ที่พัก ฯลฯ เพื่อช่วยให้การเข้าร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

2.3.8 การประกันคุณภาพ

โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพ การจัดการเรียนร่วม โดยที่คณะกรรมการการประกันคุณภาพ ควรประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับองค์ประกอบ หรือตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจนกำหนดกิจกรรมการประกันคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน

2.3.9 การรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียน แล้วจำแนกและคัด

แยกตามความต้องการจำเป็นพิเศษ ส่งต่อคนพิการเข้ารับการศึกษาตามความสามารถและความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล เตรียมความพร้อมในด้านสื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน จัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคน ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ได้จัดทำไว้ เพื่อพัฒนา นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

2.3.10 การจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริม

การจัดตารางเวลาที่จะทำให้ทุกฝ่ายยอมรับเป็นสิ่งที่ยาก ฉะนั้นครูสอนเสริม จึงต้องคำนึงถึงเด็กว่า ตารางเวลาที่จัดให้กับเด็กที่รับผิดชอบแต่ละคนนั้น เหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของเด็กและครูด้วย ซึ่งรูปแบบการจัดตารางมี 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 เป็นการจัดให้นักเรียนแต่ละคนมารับบริการครั้งละไม่เกินครึ่ง ชั่วโมงแต่เด็กสามารถมารับบริการได้มากกว่า 1 ครั้งในหนึ่งวัน ในการจัดตารางเวลา การให้บริการ บริการนี้ครูสอนเสริมเน้นการให้บริการสอนโดยตรงกับเด็ก โดยใช้สิ่งเสริมแรงและให้นักเรียนมีโอกา สทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง

รูปแบบที่ 2 หากมีครูผู้ช่วยในห้องสอนเสริมอยู่ด้วย จะทำให้ครูสอนเสริมมี โอกาสได้ไปสังเกตนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษขณะเด็กอยู่ในชั้นเรียนปกติ หรืออาจมีเวลา ตรวจสอบนักเรียนเป็นรายบุคคลได้มากขึ้น

รูปแบบที่ 3 ครูสอนเสริมจะให้บริการแก่นักเรียน หรือ คน ในขณะเดียวกัน เป็นเวลาประมาณ 30 นาที โดยเป็นการสอนเฉพาะบุคคลถึงแม้เด็กนักเรียนในกลุ่มแต่ละกลุ่มจะ คล้ายคลึงกัน แต่ก็ไม่เหมือนกัน

สรุปเกี่ยวกับการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียน ประกอบด้วยการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การตรวจสอบ เทคนิคการสอน การรายงานความก้าวหน้านักเรียน การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียน และชุมชน การประกันคุณภาพ การรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และการจัดตารางเรียน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะช่วยให้แก่นักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการพัฒนาทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม

2.4 เครื่องมือ (Tools : T)

เครื่องมือเป็นสิ่งที่นำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วม ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เกิดการเรียนรู้และดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เบญจมา ชลธารนนท์ (2559, น.221) กล่าวถึง เครื่องมือ (T : Tools) เพื่อการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ที่นำมาใช้ช่วยในการบริหารจัดการเรียนร่วม มี 11 ประการ คือ

2.4.1 นโยบายวิสัยทัศน์ พันธกิจ

เป็นการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงานและระบบการให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนและบุคคลทั่วไป รวมทั้งพ่อแม่รับรู้ว่ามีโครงการจัดเรียนร่วม

2.4.2 งบประมาณ

โรงเรียนจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะ เพื่อการจัดการเรียนร่วมให้กับเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่องโดยการสรรหาแหล่งเงิน การจัดสรรงบประมาณ การจัดทำบัญชี และการตรวจสอบ และการวิเคราะห์งบประมาณ

2.4.3. ระบบการบริหารจัดการ

ทางโรงเรียนควรจัดโครงสร้างระบบการบริหารจัดการเรียนร่วม จัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลเครือข่ายเกี่ยวกับสื่อ

2.4.4 กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษา สำหรับคนพิการ พ.ศ. 2545

2.4.5 เทคโนโลยี

หมายถึง เทคโนโลยีที่คนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และการใช้ประโยชน์เทคโนโลยี เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษดำรงชีวิตอิสระ สามารถปฏิบัติงานและผลิตงานต่างๆ ออกมาได้

2.4.6 สิ่งอำนวยความสะดวก

ได้แก่ อุปกรณ์ เครื่องมือ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรมสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภทได้รับการศึกษาโดยสะดวก และสอดคล้องตาม ความจำเป็นของแต่ละบุคคล

2.4.7 สื่อ

หมายถึง สื่อทางการศึกษา ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาหรือ เครื่องมือช่วยให้นักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เกิดความต้องการดีขึ้น และรวดเร็ว สื่อสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องหรือพิการแต่ละประเภทแต่ละระดับ

2.4.8 บริการ

หมายถึง บริการต่างๆ ที่สนับสนุนการศึกษาของคนพิการแต่ละประเภทได้แก่ บริการสำหรับนักเรียนที่มีการบกพร่องทางการมองเห็น เช่น การนำทาง การผลิตสื่อ ฯลฯ

2.4.9 ตำรา

อาจจัดในรูปแบบอื่นที่นอกเหนือไปจากสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือเสียง สำหรับคนตาบอด และนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

2.4.10 ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

หมายถึง มาตรการอื่นที่นอกเหนือจากสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษปรับเนื้อหา หลักสูตร เทคนิคการสอน การประเมินผลสำหรับคนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การจัดอาสาสมัคร การฝึกอบรมทักษะด้านอาชีพ

2.4.11 ครูการศึกษาพิเศษ

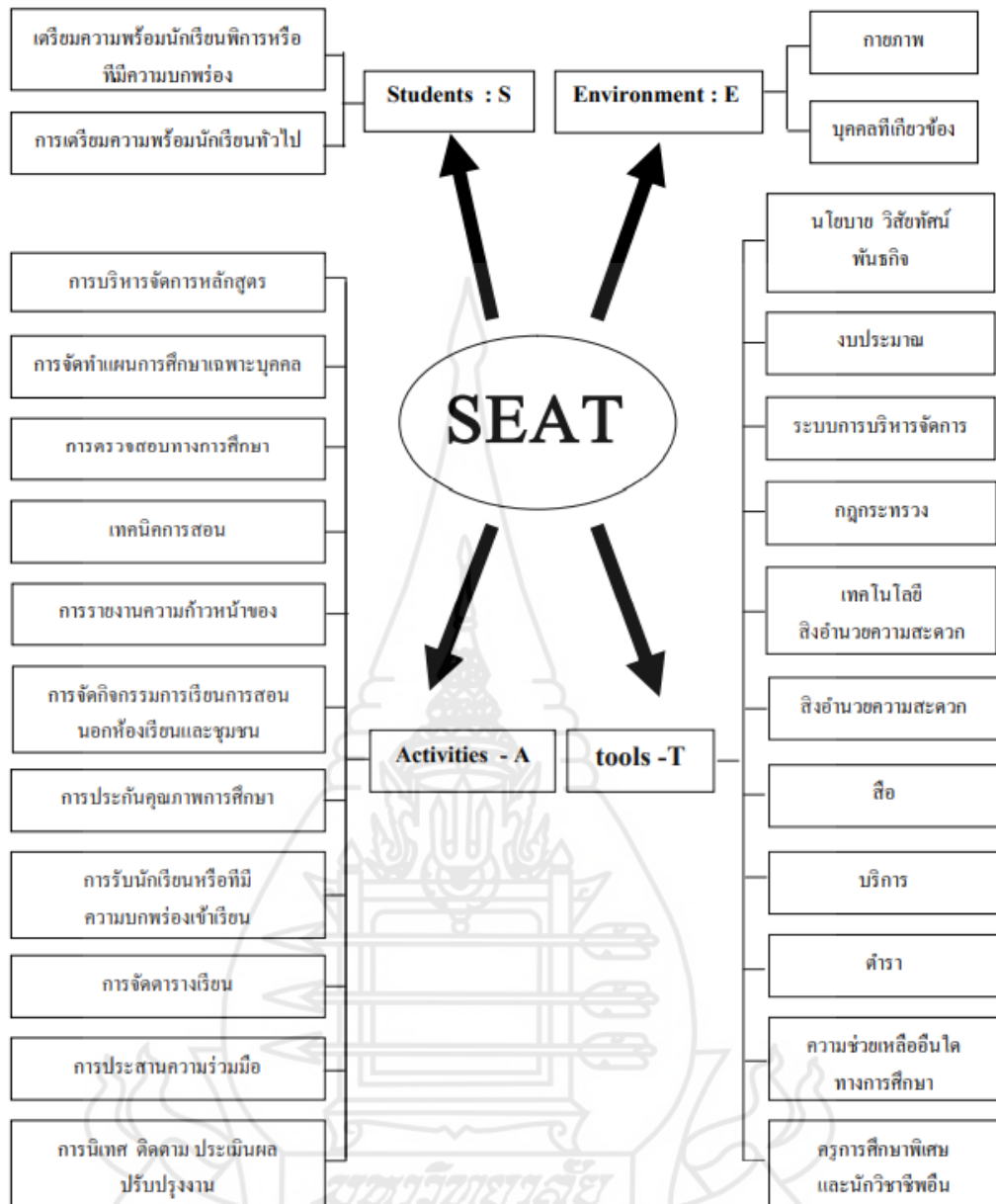
หมายถึง ครูที่ได้รับการศึกษาสาขาพิเศษในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนด

ผดุง อารยะวิญญู (2559, น.55-68) กล่าวถึง เครื่องมือในการจัดการเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วยกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ นโยบาย ระเบียบปฏิบัติ แนวปฏิบัติติดตามประเมินผล ในประเทศอังกฤษ Tiwstore and Rose (2003, อ้างถึงใน ผดุง อารยะวิญญู, 2559, น.55-68) ได้กล่าวถึงนโยบายหลักของรัฐบาลอังกฤษให้ความสำคัญของการจัดการเรียนร่วม เพื่อจัดระบบการศึกษาได้เท่าเทียมกัน นโยบายของรัฐบาลมุ่งสู่ ความเป็นเลิศของเด็กทั้งหมดในที่นี้ รวมทั้งนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจะจัดโปรแกรมให้อยู่ในความสนใจ และได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล นอกจากนี้แผนการศึกษา (Department of Education) มีนโยบายในการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพให้กับบุคลากรที่ทำงานด้านการจัดการเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และวางแผนการฝึกอบรมอาจครอบคลุมถึงครูผู้สอนที่ไม่ได้สอน

เด็กที่มีการจัดการเรียนร่วมการวางแผนการฝึกอบรมนี้ ก่อให้เกิดความร่วมมือในกลุ่มผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง ในโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับโครงสร้างชีวิตด้านเครื่องมือ สิ่งต่างๆที่นำมาใช้ช่วยในการบริหารจัดการเรียนร่วม ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เกิดการเรียนรู้ และการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษาเต็มตามศักยภาพ ได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ บริหารจัดการ ได้แก่ การตั้งคณะกรรมการโรงเรียนจัดระบบข้อมูล แผนการพัฒนาครู การประสานงานกับหน่วยงานอื่น และผู้ปกครอง สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม บริการ ได้แก่ การสอนเสริม การสอนดนตรี และศิลปะ

จากที่กล่าวมาสรุปว่า เครื่องมือในการบริหารการจัดการเรียนร่วม ประกอบด้วย นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ตำรา ครูการศึกษาพิเศษ และสิ่งสำคัญที่สุดคือ ระบบการบริหาร ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และสิ่งสำคัญคือระบบการบริหาร ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เกิดการเรียนรู้ ดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสนับสนุนให้นักเรียนที่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

จากแนวทางการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างชีวิต (SEAT Framework) เป็นกระบวนการบริหารจัดการเรียนร่วม ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ ได้แก่ (1) นักเรียน (Students - S) เป็นการเตรียมความพร้อมทั้งนักเรียนทั่วไปให้รับทราบข้อมูล ตลอดจนการช่วยเหลือนักเรียนพิการ และมีการเตรียมทักษะจำเป็นสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้เหมาะสมของแต่ละบุคคล (2) สภาพแวดล้อม (Environment - E) เป็นการจัดสภาพแวดล้อมภายใน-นอกอาคาร และบุคคลที่เกี่ยวข้องนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้แก่ พ่อ แม่ ครู และบุคลากรอื่นในโรงเรียน (3) การจัดการเรียนการสอน (Activities - A) เป็นการจัดการกระบวนการเรียนการสอนภายใน-ภายนอกห้องเรียนและโรงเรียน และ (4) เครื่องมือ (Tools - T) เป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพได้แก่ งบประมาณ การบริการ สื่อ-อุปกรณ์ และระบบการบริหารจัดการ

ภาพที่ 2.3 การบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท. จาก เบญจา ชลธารันนท์. (2546). *คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท*. ห้างหุ้นส่วนจำกัด เพทายการพิมพ์.

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท เป็นกระบวนการดำเนินงาน โดยนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมที่ยึดหลักโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ซึ่งประกอบด้วย ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ เพื่อจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษประสบผลสำเร็จสูงสุดจากการศึกษาแนวคิด หลักการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีทมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนา

แนวทางการปฏิบัติการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทในโรงเรียนร่วม สังกัด กรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. การประเมินความต้องการจำเป็น

3.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น

รัตน์ะ บัวสนธิ์ (2556, น.62) ความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่มุ่งหวัง จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์เพื่อประเมินช่องว่างหรือความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้น ทำให้ทราบว่าสภาพที่เป็นอยู่จริงควรเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

ปนัดดา ชัยพระคุณ (2555, น.25) ความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการในการประเมินความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงที่เป็นอยู่ กับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วนำความแตกต่างที่ได้จากการประเมินมาจัดลำดับความสำคัญ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับวางแผนแก้ไขปัญหาลงและดำเนินงานต่อไป

พระวิรัช เอี่ยมศรีดี (2556, น.50) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างสภาพความหวังกับสภาพความเป็นจริง ผลการประเมินความต้องการจำเป็นจะชี้ภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันที่ต้องได้รับ การพัฒนาปรับปรุงและนำสู่การแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบ

กจิตตา ชินพิทักษ์วัฒนา (2557) การประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบ หรือองค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยกำหนดแนวทางแก้ไขสิ่งที่ต้องการจำเป็นให้ถึงเป้าหมาย แล้วหาช่องว่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นเพื่อแก้ไขจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดเรียงลำดับความสำคัญ ความเร่งด่วน และความเหมาะสมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาต่อไป

บุพผา ปลื้มสำราญ (2557, น.25) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่าง (Discrepancy) หรือความขัดแย้งไม่สอดคล้องกันระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (Current outcome) หรือ สถานการณ์ปัจจุบันที่บ่งบอกถึงสภาพของกลุ่มและสถานการณ์ที่ได้รับความสนใจในปัจจุบันกับสิ่งที่พึงปรารถนา (Desired Outcome) หรือสถานการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น หรือ สิ่งที่มุ่งหวัง ดังนั้นจึงเกิดช่องว่าง (Gap) หรือความต้องการจำเป็น (Needs) ซึ่งจะสะท้อนถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น หากความต้องการจำเป็นได้รับการสนองหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น จะส่งผลให้หน่วยงานมีการพัฒนาขึ้นมาก

Kaufman and English (1981) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่าเป็นกระบวนการที่เป็นทางการ ซึ่งกำหนดช่องว่างระหว่างผลผลิตหรือผลลัพธ์ในปัจจุบันและผลลัพธ์หรือผลผลิตที่เป็นที่ต้องการ และจัดวางช่องว่างเหล่านั้นตามลำดับความสำคัญ และเลือกสิ่งที่เหมาะสมที่สุดเพื่อแก้ปัญหา

Witkin and Altschuld (1995) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น คือ ความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ หรือสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น หรือสภาพที่พึงปรารถนา

Reviere and Others (1996) ให้คำจำกัดความหมายของความต้องการจำเป็นว่าเป็นช่องว่างระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นจริง และที่เป็นอุดมคติ ซึ่งเป็นที่รับรู้ทั้งของค่านิยมในชุมชน และยอมรับให้มีการเปลี่ยนแปลงได้

McCaslin and Tibezinda (2014) ให้ความหมาย การประเมินความต้องการจำเป็นว่า เป็นกระบวนการที่เป็นระบบในการจัดลำดับความสำคัญ และการตัดสินใจที่สัมพันธ์กับการวางแผนการพัฒนา และการปฏิบัติในโครงการ การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นการกำหนดช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็นของผลลัพธ์ และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้น โดยเน้นการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลจากบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็น คือความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่ กับสภาพที่ควรจะเป็น โดยเป็นการเปรียบเทียบเพื่อหาความสำคัญด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และวางแผนเพื่อดำเนินการ

3.2 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

ความสำคัญในการประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นกระบวนการที่สำคัญและมีประโยชน์ ดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

3.2.1 การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นเครื่องมือบริหารที่มีประสิทธิภาพทำให้สามารถกำหนดแผนงานที่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานป้องกันการสูญเสียทรัพยากร โดยเปล่าประโยชน์

3.2.2 ผลจากการประเมินความต้องการจำเป็น สามารถสะท้อนภาพบริบทที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน นำไปสู่การวางแผน กำหนดแนวทางพัฒนาองค์กร กำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินงานให้ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจริง และสนองความต้องการขององค์กร

3.2.3 การประเมินความต้องการจำเป็น ช่วยกำหนดเป้าหมายขององค์กรจากความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย ช่วยกระตุ้นให้เกิดผลกระทบต่อโครงการ ทำให้สามารถวัดการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติงานในช่วงเวลานั้นๆ

3.3 ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2548) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็นแบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับลักษณะที่ใช้ในการจัดประเภท ดังนี้

3.3.1 ระดับความต้องการจำเป็น เช่น ความจำเป็นขององค์กร (Organizational Needs) ความต้องการจำเป็นของบุคลากร (Personal Needs) ความจำเป็นของกลุ่ม (Group Needs)

3.3.2 สาธารณูปโภคของความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร (Staff Development Needs) ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม (Development Needs) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development Needs)

3.3.3 ระดับความลึกซึ้งของความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ (Felt needs) ความต้องการจำเป็นเชิงวิเคราะห์ (Analytical needs) ด้านกระบวนการ (Process Needs) ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ (Outcome Needs) ความต้องการจำเป็นด้านแก้ปัญหา (Solution Needs) ตามความคิดของ Kaufman ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัยและด้านกระบวนการ ถือเป็น “ความต้องการจำเป็นเทียม หรือ กึ่งความต้องการจำเป็น” (Quais Needs) ส่วนความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ถือเป็น “ความต้องการที่แท้จริง” (Needs)

3.3.4 ช่วงเวลาที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน (Present หรือ Current Needs) ความต้องการจำเป็นในอนาคต (Future Needs)

3.3.5 ธรรมชาติของข้อมูลที่แสดงความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นเชิงคุณลักษณะ (qualitative needs) ความต้องการจำเป็นเชิงปริมาณ (quantitative needs)

3.3.6 เจ้าของความต้องการจำเป็น ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ความต้องการจำเป็นด้านปฐมภูมิ (Primary Needs) ซึ่งเป็นความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการ (Service Receivers) ในทางการศึกษาส่วนใหญ่เป็นความต้องการจำเป็นของนักเรียน และความต้องการจำเป็นทุติยภูมิซึ่งแบ่งความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการ (Service Providers) เช่น ความต้องการจำเป็นของผู้บริหารอย่างไรก็ตาม Witkin ได้เพิ่มเติมระดับความต้องการจำเป็นระดับที่สาม (Tertiary Needs) ซึ่งถือว่าเป็นความต้องการจำเป็นด้านทรัพยากร และการแก้ไขปัญหา (Resources/Solution)

สรุปได้ว่า ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นมีหลายประเภทด้วยกัน ตามที่นักการศึกษาได้เสนอไว้ดังนั้นในการเลือกประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นให้เหมาะสมมาใช้ในการประเมินจะต้องอาศัยวัตถุประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นเป็นตัวกำหนดในการเลือก

3.4 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

ในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น กระบวนการวิจัยโดยทั่วไปควรประกอบด้วยขั้นตอนในการดำเนินการที่จำแนกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (ไพโรจน์ เนียมนาค, 2558, น.81-82)

- 1) การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง
- 2) การศึกษาสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน
- 3) การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จาก ข้อ 1 และข้อ 2 และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้น เพื่อกำหนดเป็นความต้องการจำเป็น
- 4) การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างในข้อ 3 และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น
- 5) การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้จากข้อ 4

การประเมินความต้องการจำเป็นมีลักษณะคล้ายคลึงกับการประเมินแบบมีระบบ โดยทั่วไปจึงได้เสนอแผน 3 ระยะ ได้แก่ (Altschuld and Witkin, 2000, อ้างถึงใน ปนัดดา ชัยพระคุณ, 2555, น.25)

ระยะที่ 1 ระยะก่อนการประเมินคือระยะการสำรวจในระยะนี้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นที่มีอยู่วางแผนการดำเนินงานโดยกำหนดขอบเขตและประเด็นของความต้องการจำเป็นกำหนดจุดมุ่งหมายของความต้องการจำเป็นแต่ข้อมูลการใช้ประโยชน์ข้อมูลและพัฒนาแผนการดำเนินงานสำหรับระยะที่ 2 รวมทั้งกำหนดเกณฑ์สำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นในแต่ละขั้นตอน

ระยะที่ 2 การประเมินหรือระยะการเก็บรวบรวมข้อมูลคณะกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นจัดลำดับความต้องการจำเป็นและวิเคราะห์หาสาเหตุ

ระยะที่ 3 หลังการประเมินหรือระยะการนำผลไปใช้ประโยชน์คณะกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ประโยชน์โดยการเชื่อมโยงข้อมูลและแผนงานการดำเนินงานที่ได้รับงานหลักคือการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังและเกณฑ์การตัดสินใจเพื่อนำหาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติงานการนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินความต้องการจำเป็นแก่ผู้ตัดสินใจและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการจัดเตรียมแผนสำหรับดำเนินการเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็นหรือนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ

การหาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลจากการประเมินความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยแบบการเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล Modified Priority Needs Index : PNI Modified ซึ่ง ซึ่งปรับปรุงโดย สุวิมล ว่องวาณิช (2558, น.121) เป็นวิธีการหาความแตกต่างของความคาดหวังและสภาพปัจจุบัน แล้วหารด้วยสภาพปัจจุบันนี้เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในช่วงพิสัยที่ไม่มากเกินไปโดยมีสูตรคำนวณดังนี้ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558, น.122)

$$PNI = \frac{(I-D)}{D}$$

เมื่อ PNI หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของความคาดหวัง

D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น หมายถึงค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็นดีหมายถึงค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่

3.5 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น

Witkin and Altrichuld (1995 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2550) ได้กล่าวถึงการจัดลำดับความต้องการจำเป็นจะต้องพิจารณาทั้งความเที่ยง และความตรง และต้องมีการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญต่อการจัดลำดับที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นประกอบด้วย

- 1) การกำหนดขนาดความแตกต่างของสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์
- 2) องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุสนับสนุน หรืออุปสรรคต่อความต้องการจำเป็น
- 3) การกำหนดระดับความยากง่ายในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น
- 4) การประเมินความเสี่ยง
- 5) ผลกระทบที่อาจเกิดกับส่วนอื่นๆ ของระบบ
- 6) การกำหนดค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการแก้ปัญหา

สุวิมล ว่องวาณิช (2550) การจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) ของความต้องการจำเป็น เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการกำหนดความต้องการจำเป็น ทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ การจัดลำดับความต้องการจำเป็น เป็นการศึกษา

วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็น จากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาจัดเรียงลำดับตั้งแต่ว่าความสำคัญมากไปหาน้อย

3.6 เครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็นเชิงสำรวจ

การใช้วิจัยสำรวจในการระบุความต้องการจำเป็นใช้เพื่อบรรยายลักษณะประชากรที่เป็นภาพรวม และอธิบายสาเหตุที่มีของความต้องการจำเป็น โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

3.6.1 การใช้แบบสอบถาม

การใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการประเมินความต้องการจำเป็นมีข้อตกลงสำคัญหลายประการ ประการแรก ผู้ตอบมีความสามารถในการอ่าน เข้าใจความหมายของข้อความหรือคำถามที่ถาม ประการที่สอง ผู้ตอบมีข้อมูลหรือมีความรู้พอจะตอบคำถามหรือให้ข้อมูลได้ และประการที่สาม ผู้ตอบมีความเต็มใจและตั้งใจที่จะตอบโดยให้ข้อมูลที่จริงอย่างซื่อสัตย์ (Wolf, 1998 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

1) ลักษณะของแบบสอบถามที่ดี ประกอบไปด้วย

- (1) ข้อความหรือคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (2) มีการวางแผนการสร้างที่เหมาะสมทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์
- (3) สามารถดำเนินการเก็บข้อมูลได้ภายใต้เวลา และทรัพยากรที่เหมาะสม

เหมาะสม

2) ประเภทของแบบสอบถาม

ธรรมชาติของข้อมูลที่ต้องการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม แบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น จึงมีการเรียกแบบสอบถามให้มีความเฉพาะเจาะจง 2 แบบ คือ

- (1) แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่เน้นการเก็บข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เช่น ข้อมูลภูมิหลังทั่วไป พฤติกรรมการปฏิบัติตน เป็นต้น
- (2) แบบวัดความคิดเห็น (Opinionnaire) เป็นเครื่องมือที่เน้นการเก็บข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น ความรู้สึก หรือทัศนคติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3) ประเภทของคำถามสอบถาม

(1) คำถามปลายปิด (Close-ended question) หรือคำถามแบบมีโครงสร้างประกอบด้วยข้อความหรือคำถามและกลุ่มของคำตอบให้ผู้ตอบเลือก โดยจัดเรียงลำดับคำถามตามที่ผู้วิจัยต้องการทราบ

(2) คำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ประกอบด้วยคำถามที่ให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นของผู้ตอบอาจมีความลึกซึ้งกว่าที่ผู้วิจัยคาดไว้

ลักษณะของข้อมูลที่ได้เป็นการแสดงความรู้สึก หรือความคิดเห็น ตามการรับรู้ของผู้ตอบที่สำรวจด้วยแบบสอบถามเป็นความต้องการจำเป็นระดับกลุ่มบุคคล หรือระดับองค์กรผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้รับ จะนำไปใช้ได้กับการพัฒนาการปฏิบัติงาน ขององค์กรมากกว่าการพัฒนารายบุคคล สิ่งที่จะต้องพิจารณาในการสร้างแบบสอบถาม คือ ชุด คำถามที่ได้เตรียมไว้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษากับตัวอย่างประชากรที่เป็น ตัวแทนของประชากร ซึ่งกำหนดรูปแบบการตอบ ได้ 2 แบบ คือ

ก. รูปแบบการตอบสนองเดี่ยว (Single-response Format) เป็น คำถามที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างระบุระดับปัญหา สภาพที่เป็นอยู่ หรือระดับของสิ่งที่ต้องการอย่างใด อย่างหนึ่ง ปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตราประมาณค่า โดยให้คำตอบเพียงชุด เดียวซึ่งคำตอบที่ได้ คือความต้องการจำเป็น แล้วนำมาจัดเรียงลำดับตามความสำคัญวิธีการจัด เรียงลำดับตามความสำคัญวิธีการจัดเรียงลำดับข้อมูลประเภทนี้รู้จักกันดี และนิยมใช้อย่างแพร่หลาย ในกลุ่มนักประเมิน รู้จักกันโดยทั่วไปเพราะเป็นวิธีที่เข้าใจได้ง่าย มีความซับซ้อนน้อย เก็บข้อมูลได้ง่าย มีความสะดวกและรวดเร็วในการบริหารจัดการ แต่มีข้อจำกัดที่วิธีการดังกล่าวใช้กันค่อนข้างมากอาจ ทำให้ไม่ดึงดูดใจผู้ตอบแบบสอบถามได้ (Witkin, 1984 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2550) สำหรับ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ใช้รูปแบบการตอบสนองเดี่ยวเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือวัดความ ต้องการจำเป็น ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณารูปแบบเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และความ เหมาะสมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข. รูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual-response Format) เป็นคำถาม ชุดเดียวกัน แต่ให้กลุ่มตัวอย่างระบุ 2 ส่วน คือ ระดับของการดำเนินงานในสภาพจริง และระดับสภาพ ที่พึงประสงค์ ปรากฏในแบบสอบถามมีข้อความให้ตอบในรูปมาตราประมาณค่า โดยให้ตอบข้อมูลสอง ชุด ซึ่งพัฒนามาจากชุดคำถามการตอบสนองเดี่ยว

3.6.2 การใช้วิธีการสัมภาษณ์

การเก็บข้อมูลแบบเผชิญหน้าระหว่างผู้ทำการประเมินความต้องการจำเป็น กับผู้ให้ข้อมูล สำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นระบบจะใช้การสัมภาษณ์แบบเป็น ทางการ ซึ่งการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการนั้น สามารถกระทำได้โดยใช้วิธีการ 3 ลักษณะการ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างระดับกลาง และการสัมภาษณ์แบบไม่มี โครงสร้าง

3.6.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การสนทนากลุ่มเป็นวิธีการที่มีความน่าสนใจ มักใช้ในการประเมินความ ต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ ข้อมูลที่ได้สามารถระบุความต้องการจำเป็นที่ได้จากบุคคลเป้าหมายทั้ง กลุ่ม มีประโยชน์ในการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นเป็นความรู้สึกจากสภาพที่

เป็นอยู่ได้อย่างเต็มที่ การมีปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มจะช่วยกระตุ้นและส่งเสริมความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสนทนา เพื่อระบุความต้องการจำเป็น วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น และการกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสำหรับรูปแบบการตอบสนองเดี่ยว และรูปแบบการตอบสนองคู่ มีแนวคิดเบื้องหลังของแต่ละเทคนิคซึ่งทุกวิธีมีวิธีดำเนินการที่คล้ายคลึงกัน คือ การให้คะแนนความสำคัญตามลำดับวิธีการที่กำหนด การจัดเรียงลำดับความสำคัญ และการสรุปผลการจัดลำดับความสำคัญ ซึ่งการสร้างเครื่องมือจะต้องมีความชัดเจนในสิ่งมุ่งหวังเพื่อเชื่อมโยงมโนทัศน์ของสิ่งนั้นเป็นข้อมูลหลักฐานที่เป็นรูปธรรม ต้องพิจารณาเครื่องมือ รูปแบบคำถามให้สอดคล้องกับคุณลักษณะและเหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูล

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559 ข, น.4-5) ได้ศึกษารายงานการวิจัยการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาคนพิการ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาคนพิการ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียนเรียนร่วม และโรงเรียนการศึกษาพิการเฉพาะความพิการ เกี่ยวกับศักยภาพและความพร้อมของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ อาคารสถานที่ งบประมาณ บุคลากรหลักสูตรและการสอน ความร่วมมือกับชุมชน ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ในระดับที่เป็นจริงและระดับที่คาดหวัง ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของศักยภาพในระดับที่เป็นจริงและระดับที่คาดหวัง ในโรงเรียนเรียนร่วม พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทุกด้าน ในโรงเรียนเฉพาะทางศักยภาพที่เป็นจริง และศักยภาพและความพร้อมในภาพรวมไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . แนวทางและมาตรการในการดำเนินการบุคลากร ด้านงบประมาณ และการพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วมประกอบด้วย (1) พัฒนาศักยภาพ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระบบพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาพิเศษ ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน (2) งบประมาณ ส่งเสริมให้สถานศึกษามีอิสระบริหารงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการ (3) แนวทางการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบ โดยการพัฒนาความสามารถของโรงเรียนแต่ละประเภท

วิลาวัลย์ วงศ์คุณาโรจน์ (2557) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดตรัง พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันในภาพรวมไม่แตกต่างกันส่วนด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน แตกต่างกัน โดยโรงเรียนที่ขนาดตั้งแต่ห้องเรียนขึ้นไป มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติมากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ได้แก่ ควรจัดการประชาสัมพันธ์ให้ครู ผู้ปกครองเด็กพิเศษและเด็กปกติ ให้เข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วมให้มากขึ้นด้วยสื่อต่างๆ อย่างหลากหลาย ควรอบรมครูก่อนสอนเด็กพิเศษและเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง ควรมีสื่อสำเร็จรูปและการอบรมการใช้สื่อแก่ครูผู้สอน ครูประจำชั้นปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มที่เนื่องจากต้องสอนเด็กปกติด้วย ควรแยกการประเมินผลระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติและยึดความแตกต่างระหว่างเด็กพิเศษด้วยกัน

บุญทัน วัฒนศักดิ์สุกุล (2556) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยศึกษาตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคามของผู้บริหาร ซึ่งจากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารที่มีตำแหน่งต่างกัน มีสภาพการจัดการเรียนร่วมโดยรวมเท่านั้นที่แตกต่างกัน สำหรับผู้บริหารต่างกันที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีด้านสภาพแวดล้อม ด้านผลผลิตและสภาพ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ผู้บริหารที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ มีสภาพด้านการจัดการเรียนร่วม ด้านกระบวนการดำเนินงาน ด้านผลผลิตและสภาพโดยรวมแตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารในโรงเรียนที่มีระยะเวลาในการจัดการเรียนร่วม 7-9 ปี มีสภาพการจัดการเรียนร่วมต้นสภาพแวดล้อม ด้านผลผลิตและสภาพโดยรวมมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วมเพียง 1-3 ปีผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ของครูผู้รับผิดชอบโครงการที่มีตำแหน่งต่างกัน มีสภาพโดยรวมเท่านั้นที่ต่างกัน ส่วนขนาดของโรงเรียนไม่มีผลต่อสภาพการจัดการเรียนร่วมของครูผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบโครงการมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงาน ด้านกระบวนการดำเนินงานด้านผลผลิต และโดยรวมไม่แตกต่างกัน

สมศรี พนมวิจิตร (2559) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่จัดการศึกษา

สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านสื่อการเรียนการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับมาก และด้านการวัดผลและประเมินผลมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด เปรียบเทียบปัญหาจำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สรวิทย์ ดอกกุหลาบ (2558) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาได้แก่ ศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรี พบว่า (1) ระดับปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (2) ระดับปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามสถานภาพ ครู นักเรียนทั่วไป และนักเรียนพิการ โดยรวมทั้งด้านนักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการ มีความเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูมีความเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก แนวทางการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านบุคลากร คือจัดซื้อ/จัดหาคู่มือแนวปฏิบัติ เอกสารความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวมเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ คือ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนควรจัดให้มีลักษณะยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับสภาพความพิการ ควรเน้นทักษะการช่วยเหลือตนเอง ด้านสังคมและการประกอบอาชีพให้มากขึ้น ด้านงบประมาณ คือ เพิ่มเงินอุดหนุนแก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ เงินอุดหนุนแก่บุคคล ครอบครัว คณะบุคคล หรือองค์กรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ และด้านการจัดการ คือ รัฐควรเร่งขยายโอกาสทางการศึกษาไปสู่คนพิการทุกๆ ประเภทอย่างเท่าเทียมกันและเสมอภาคกัน เพื่อสนองตอบนโยบายในเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษา

นพมาศ สุทธิวิรัช (2557) ได้ศึกษาการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างชีวิตในโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างชีวิต ในโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี พบว่า (1) การบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างชีวิต ในโรงเรียนร่วมโดยรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2) ปัญหาในการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างชีวิต ด้านนักเรียน พบว่า นักเรียนทั่วไปไม่มีการดำเนินการไม่ต่อเนื่องนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษปฏิบัติไม่ทั่วถึง ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ไม่มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า มีปัญหาการจัดการทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ด้านเครื่องมือ พบว่า งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดการทำวิจัยในชั้นเรียน (3) ความต้องการในการบริหารจัดการเรียนรวม โดยใช้โครงสร้างชีวิต ด้านนักเรียน พบว่า ควรมีหน่วยงานในการสำรวจและคัด

แยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อมควรสนับสนุนงบประมาณปรับปรุงสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนควรรวมกลุ่มจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และด้านเครื่องมือ มีระบบส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับหน่วยงานทางการแพทย์

ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล (2557) ได้ศึกษาสภาพการบริหาร ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อ ศึกษาสภาพการบริหาร ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม อยู่ในระดับมาก การบริหารงานวิชาการมีปัญหามากที่สุด เรื่อง ไม่มีการดำเนินงานทางด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาพิเศษอันเป็นผลต่อการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีคุณภาพต่อการจัดการศึกษา แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม ควรให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานโดยให้เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งโรงเรียนควรสนับสนุนและส่งเสริม ส่วนผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้กำหนดนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ควรส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรดำเนินงานไปตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลและควรรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา

เนาวรัตน์ คงพ่วง (2557) ได้ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นสมบูรณ์ของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับนักเรียนออทิสติก มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) กำหนดและจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับนักเรียนออทิสติก (2) วิเคราะห์สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับนักเรียนออทิสติก (3) วิเคราะห์สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับนักเรียนออทิสติก และ (4) เพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนออทิสติก ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับนักเรียนออทิสติกที่พบมีแนวทางการแก้ปัญหาของความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่สุดของแต่ละด้านดังต่อไปนี้ (1) ด้านการบริหาร คือ อัตราส่วนจำนวนครูผู้ดูแลนักเรียนออทิสติกในห้องเรียนรวมไม่เพียงพอมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ เพิ่มปริมาณครูการศึกษาพิเศษ โดยมุ่งเน้นที่หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี เพราะสามารถเรียนรู้ต่อยอดได้อย่างรวดเร็ว (2) ด้านหลักสูตร คือ การปรับปรุงหลักสูตรยังไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนออทิสติกมีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ กระทรวงศึกษาธิการ, สมศ. และโรงเรียนควรสร้างความเข้าใจในเรื่องนโยบายและหลักการในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ในการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เนื่องจากยังมีความสับสนเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร

เฉพาะบุคคล (3) ด้านการจัด การเรียนการสอน คือ โรงเรียนยังไม่ให้นักเรียนออกทิสติกมีโอกาสร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นทุกกิจกรรม มีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ควรมีการให้ความรู้ จัดการประชาสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็เด็กปกติ ครู บุคลากรทุกคนในโรงเรียน และผู้ปกครอง ทั้งของเด็กออทิสติกและเด็กปกติ (4) ด้านสื่อ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก คือ โรงเรียนขาดจากจักสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการให้นักเรียนออทิสติกได้ฝึกการใช้ชีวิตประจำวัน มีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ รัฐควรมีนโยบายการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นรูปธรรมและจริงจัง และ 5) ด้านบุคลากร คือ โรงเรียนขาดการเชิญวิทยากร/ศึกษานิเทศก์มาให้ความรู้ด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมแก่ครูในการจัดการเรียนการสอน มีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ โรงเรียนควรคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสม อาจเป็นครูในโรงเรียนไปอบรมเพื่อนำความรู้มาถ่ายทอดต่อครูในโรงเรียนทั้งหมด

อมร เผ่าเมือง (2560) การบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทีในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 และเขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีที (2) เปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีที จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การอบรมด้านการศึกษาพิเศษ และขนาดโรงเรียน และ (3) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทีในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทีในโรงเรียนแกนนำจัดการ เรียนร่วม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสภาพแวดล้อม ด้านนักเรียน และด้านเครื่องมืออยู่ในระดับปานกลาง (2) ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งและขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทีไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การอบรมด้านการศึกษาพิเศษต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (3) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีที ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ด้านนักเรียนควรจัดทำโครงการพานักเรียนทั่วไป ไปศึกษาดูงานเยี่ยมชมสถานที่ดูแลคนพิการหรือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อมควรจัดห้องพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรปรับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับความ ต้องการจำเป็นพิเศษเป็นรายบุคคล ด้านเครื่องมือควรจัดทำโครงการส่งเสริมพัฒนาการใช้ นวัตกรรม

กล่าวโดยสรุป การศึกษางานวิจัยด้านการจัดการเรียนร่วมเป็นการศึกษาในส่วนของการศึกษาสภาพ ปัญหา แนวทางปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม แนวทางการพัฒนา ความพร้อมในการจัดการเรียนร่วม การติดตามผล คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน เจตคติต่อการจัดการเรียนร่วม และ

การประเมินโครงการ นับว่างานวิจัยดังกล่าว เป็นแหล่งข้อมูลที่เป็นสารสนเทศซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการบริการจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียนร่วมได้เป็นอย่างดี

ในการศึกษาการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียนร่วม สังกัดกรุงเทพมหานคร ต้องอาศัยแนวคิด หลักการ งานวิจัย เพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนาโรงเรียนร่วม สังกัดกรุงเทพมหานคร ให้บรรลุวัตถุประสงค์

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Beckman and Weller (1990, pp.26-29) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การเรียนรู้ของกระตือรือร้นและเป็นอิสระสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ในเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ จากผลการวิจัยพบว่า การจัดบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องจัดบทเรียนให้ง่ายและแยกแยะบทเรียนให้เป็นขั้นตอน และจัดลำดับจากง่ายไปหายาก แล้วให้เด็กเรียนทีละขั้น จากบทเรียนที่ยากกลายเป็นบทเรียนที่ง่าย และใช้เวลาเด็กในการเรียนรู้เพียงพอ ซึ่งการจัดบทเรียนในลักษณะดังกล่าวนี้ ทำให้เด็กที่มีปัญหาในการเรียน เรียนได้ดีขึ้น มีทักษะในการค้นหาความรู้และสรุปความได้ดีขึ้น อันเป็นผลทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นซึ่งการค้นหาเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ควรกระทำให้เร็วที่สุดถ้าค้นพบว่าเด็กที่เป็นเมื่อมีอายุน้อย เพราะครูสามารถช่วยเด็กได้ทันทั่วทั้งที่ ถ้าเด็กโตขึ้นการช่วยเหลืออาจลำบาก

Rotherberg (1990, pp.317-319) ทำการศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยพบว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะแสดงพฤติกรรมให้เห็นตั้งแต่ในวัยก่อนเรียน และจะปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้นในระดับประถมศึกษา เมื่อเด็กต้องใช้ภาษาในการอ่านและเขียน ตลอดจนทำแบบฝึกหัดทางคณิตศาสตร์ การวิจัยนี้สรุปว่า สมควรอย่างยิ่งที่จะทำการคัดแยกที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เมื่อเด็กอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา และหากสามารถคัดแยกเด็กได้ในระดับก่อนวัยเรียนยิ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กมากยิ่งขึ้น

Baker (1991, pp.515-526) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและนักเรียนในสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหา มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อสำรวจความคิดเห็นและสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสหรัฐอเมริกา สรุปว่า การเรียนการสอนที่ดำเนินไปในโรงเรียนปกติทั่วไป ไม่สามารถสนองความต้องการแตกต่างออกไปจากที่เคยจัดกันมา เพื่อให้เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้

Stoler (1992, p.99) ได้ศึกษาเจตคติของครูผู้สอนเด็กปกติที่มีต่อเด็กพิเศษที่อยู่ในห้องเรียนของตน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติของครูผู้สอนที่มีต่อเด็กพิเศษ พบว่า ครูผู้สอนปกติ

ในระดับมัธยมสนใจเพราะมีผลกระทบต่อครู เหล่านี้โดยส่วนตัว และครู เหล่านี้วิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคตของตนในชั้นเรียน (1) ครูผู้สอนในโรงเรียนปกติจนเคยชิน และไม่ได้อบรมวิธีการในการสอนเด็กพิเศษ (2) ครูปัจจุบันที่มีเด็กพิเศษอยู่ในห้องเรียนของตนได้รับการสนับสนุนเพียงน้อยนิดจากภาควิชาการศึกษาหรือจากผู้บริหารของโรงเรียน (3) ครูมักกังวลเกี่ยวกับขนาดของชั้นเรียนที่เด็กต้องการเอาใจใส่เป็นพิเศษ (4) การสูญเสียความเป็นตัวของตัวเองในชั้นเรียน เมื่อมีครูการศึกษาพิเศษในชั้น (5) การที่เด็กพิเศษที่ไม่สามารถถอดทิ้งให้อยู่ตามลำพังจะต้องได้รับความช่วยเหลือทั้งทางเครื่องมือแพทย์ การผ่าตัดแลเป็นเรื่องที่ครูส่วนใหญ่กังวล

Saland and Gerride (1999, p.114) ได้ศึกษาผลกระทบภายในชั้นเรียนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลกระทบจากการจัดการเรียนร่วมที่มีต่อเด็กทั่วไปและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า ทั้งเด็กทั่วไป และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ต่างมีผลกระทบต่อกันอย่างผสมผสานในทางสังคม และไม่ปรากฏผลกระทบที่เป็นการรบกวนทางด้านการเรียนรู้วิชาการต่อกัน ครูสามารถตอบสนองต่อชั้นเรียนร่วมได้ดีแม้จะมีตัวแปรซับซ้อนหลายอย่าง การกำหนดขอบเขตในชั้นเรียนจะทำให้ดีโดยการอภิปราย และปรึกษาหารือกัน

Royjier and Mack (2000, p.115) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู ในรัฐมิชิแกน สหรัฐอเมริกาต่อการจัดการเรียนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนร่วม พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดการเรียนร่วม และจะจัดได้ดีหากการจัดเป็นระบบ ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารและมีฝึกอบรม

จากงานวิจัยต่างประเทศ ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษโดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย การศึกษาความคิดเห็นเจตคติของครู ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ซึ่งล้วนแล้วแต่สร้างผลงานการพัฒนาโครงการจัดการเรียนร่วมทั้งสิ้น และงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศสรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนร่วมนั้น มีองค์ประกอบสำคัญประเด็น ได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านบรรยากาศและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการศึกษาเกี่ยวกับด้านเครื่องมือ ดังนั้นในการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้โครงสร้างการจัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างซีที (SEAT Framework) ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านนักเรียน (2) ด้านสภาพแวดล้อม (3) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ (4) ด้านเครื่องมือ

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

โดยเป็นการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีพบว่าการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยจัดเด็กเข้าเรียนในชั้นเดียวกับเด็กปกติสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามพัฒนาการความสามารถแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านั้นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุข โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ต้องการให้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษา และเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าศึกษาและเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ โดยมีครูการศึกษาพิเศษ หรือครูที่ผ่านการอบรมการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สำหรับจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้โครงสร้างการจัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) หลักการแนวคิด โครงสร้างซีท เป็นการปฏิบัติการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยการจัดการทั้งระบบในโรงเรียนครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญ องค์ประกอบนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนทั่วไป สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อม กิจกรรมการเรียนการสอน และเครื่องมือในการบริหารจัดการ เรียนร่วม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไป ได้รับการศึกษาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนเป็นเฉพาะบุคคล และเพื่อช่วยให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมได้พัฒนาการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ และจากการทบทวนในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนร่วมนั้น มีองค์ประกอบสำคัญประเด็น ได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านบรรยากาศและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการศึกษาเกี่ยวกับด้านเครื่องมือ ดังนั้นในการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้โครงสร้างการจัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านนักเรียน (2) ด้านสภาพแวดล้อม (3) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ (4) ด้านเครื่องมือ จึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Data) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบยกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จำแนกออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

1.1 กลุ่มประชากร

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ครูผู้สอนนักเรียนเรียนร่วม ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 155 คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย (1) เพศ (2) ตำแหน่ง (3) ประสบการณ์ทำงาน และ (4) ขนาดโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านนักเรียน (2) ด้านสภาพแวดล้อม (3) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ (4) ด้านเครื่องมือ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ชนิดตอบสนองคู่ (Dual Response Format) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความเห็น ดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวัง อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวัง อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวัง อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวัง อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวัง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

1.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการ โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 1) ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) สร้างแบบสอบถามขึ้นตามกรอบข้อมูลที่ต้องการศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้จำกัดความหรือนิยามปฏิบัติการตามตัวแปรที่กำหนดไว้เป็นหลักในการสร้างคำถามต่างๆ ให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 3) นำแบบสอบถามทั้งหมดนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการแปลความหมาย จากนั้นจึงนำแบบสอบถาม ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ และความตรงของเนื้อหา จากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาทำการวิเคราะห์หาค่าความตรงโดยประยุกต์ใช้วิธีการของ IOC (Index of Consistency) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องในแต่ละข้อ ได้ค่าความตรง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.50-1.00 ถือว่ามีค่าความตรงตามเนื้อหา (ภาคผนวก ก) โดยใช้สูตรดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2559)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมจากคะแนนรายข้อที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยได้ค่าความสอดคล้องแบบสอบถามค่าความตรง (IOC) เท่ากับ 1.00

- 4) การทดสอบความเที่ยง (Reliability) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูการศึกษาพิเศษหรือครูผู้สอน

โรงเรียนเรียนร่วม โดยเป็นประชากรที่คล้ายคลึงกับประชากรตัวอย่าง แต่ไม่ใช่ประชากรในการศึกษา 30 คน นำแบบสอบถามมาทดสอบความเที่ยง (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Coefficient Alpha Cronbach Method) (ภาคผนวก ข) ซึ่งจะยอมรับค่าความเที่ยงที่มีค่าเฉลี่ยรวมไม่ต่ำกว่า 0.70 หรือมากกว่า (บุญใจ ศรีสถิตรณนรากร, 2557) โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.85 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของสภาพที่คาดหวังเท่ากับ 0.86

5) นำข้อบกพร่องจากการทดสอบแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ต่อไป

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขอนหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ถึงผู้อำนวยการ ผู้บริหารโรงเรียน และครูการศึกษาพิเศษหรือครูผู้สอนนักเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเรียนร่วม ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

2) ดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองให้กับครูผู้สอนนักเรียนเรียนร่วม ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 155 คน

3) นำแบบสอบถามกลับคืน และดำเนินการรวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับเพื่อนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 155 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สถิติดังนี้

1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

2) การศึกษาสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดค่าคำตอบเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์การการแปลผล ได้แบ่งช่วงออกเป็น 5 ช่วง ใช้สูตรคำนวณค่าพิสัย ความกว้างของอันตรภาคชั้น = พิสัย / จำนวนชั้น ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2559)

ดังนั้นในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวังอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวังอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวังอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวังอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความคาดหวังอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3) การศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยการหาค่า PNI (Priority Needs Index) จากสูตร PNI แบบปรับปรุงของ สุวิมล ว่องวานิช (2558, น. 279)

(1) การคำนวณหาค่า PNI (Priority Needs Index)

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{(I-D)}{D}$$

I = Importance -----> "What Should Be" (ความคาดหวัง)

D = Degree of Success -----> "What Being Now" (สภาพปัจจุบัน)

โดยหาค่า PNI ทุกข้อคำถาม นำข้อคำถามที่มาจากลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

(2) นำแต่ละด้านขององค์ประกอบความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร นำมาจัดลำดับค่า PNI จากมากไปหาน้อย ตามลำดับความสำคัญแล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า PNI สูงกว่าค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นรวม ยกเว้นด้านใดมีค่า PNI ต่ำกว่าค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นรวม ผู้วิจัยจะนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุดในด้าน ข้อคำถามแต่ละด้านขององค์ประกอบความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นประเด็นในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

2.1 ผู้ให้ข้อมูล

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ซึ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักวิชาการด้านการจัดการศึกษาพิเศษ ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง กลุ่มละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน (ภาคผนวก ง)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบยกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จากนักวิชาการด้านการจัดการศึกษาพิเศษ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และ ผู้ปกครอง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 สรุประดับความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1

2.2.2 แบบยกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

2.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการสร้างแบบยกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.3.1 นำผลการวิจัยระยะที่ 1 มายกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยคัดสรรข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI) สูงกว่าค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นรวม ยกเว้นด้านใดมีค่า PNI ต่ำกว่าค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นรวม ผู้วิจัยจะนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุดในด้าน ของข้อคำถามแต่ละด้านขององค์ประกอบความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม มาสร้างเป็นร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.3.2 ตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยอาจารย์ที่ปรึกษา

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.4.1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยระยะที่ 1 ที่แสดงถึงระดับสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.4.2 ผู้วิจัยเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสม โดยใช้แบบยกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.4.3 ผู้วิจัยสรุปผลจากแบบยกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และข้อเสนอแนะ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และนำเสนอข้อมูล เพื่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบยกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการอ่านแบบตีความ เพื่อให้ได้ข้อสรุป และนำไปสู่การพรรณนา ซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือการวิเคราะห์ที่สัมพันธ์กับเกณฑ์ของการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

2.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล จะพิจารณาและรวบรวมผลการวิเคราะห์ที่เก็บข้อมูลจากแบบยกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และข้อเสนอแนะ

2.5.2 การนำเข้าข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นชอบ และข้อเสนอแนะ คิดเทียบกับจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ โดยพิจารณาจากความคิดเห็นของเสียงส่วนใหญ่ของผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาวิเคราะห์และกำหนดเป็นข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ทั้งวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Data) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการนำผลวิจัยระยะที่ 1 มาয়กร่างเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จำแนกออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถนำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
4. ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
5. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (155 คน)	ร้อยละ (100.00)
1. เพศ		
ชาย	24	15.48
หญิง	131	84.52

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (155 คน)	ร้อยละ (100.00)
2. ตำแหน่ง		
ครูการศึกษาพิเศษ	155	100.00
ครูที่ผ่านการอบรมความรู้พื้นฐานสำหรับสอนนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษ	-	-
3. ประสบการณ์		
น้อยกว่า 3 ปี	50	32.26
3-5 ปี	43	27.74
6-10 ปี	34	21.93
11-15 ปี	21	13.55
มากกว่า 15 ปี	7	4.52
4. ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก นักเรียน 200 คนลงมา	24	15.48
ขนาดกลาง นักเรียน 201-800 คน	72	46.46
ขนาดใหญ่ นักเรียน 801-1500 คน	31	20.00
ขนาดใหญ่พิเศษ นักเรียน 1,500 คนขึ้นไป	28	18.06

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 84.52 ทั้งหมดบรรจุตำแหน่งครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีประสบการณ์ น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 32.26 และสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 46.46

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของ
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวม

สภาพปัจจุบันต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	μ	σ	การแปล ความหมาย	ที่
1. ด้านผู้เรียน	3.39	0.75	ปานกลาง	2
2. ด้านสภาพแวดล้อม	3.35	0.78	ปานกลาง	3
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.55	0.73	มาก	1
4. ด้านเครื่องมือ	3.29	0.84	ปานกลาง	4
รวม	3.40	0.71	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.2 พบว่าสภาพปัจจุบันต่อการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.40$, $\sigma=0.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่าสภาพปัจจุบันต่อการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับ
มาก และระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\mu=3.55$
, $\sigma=0.73$) รองลงมาได้แก่ ด้านผู้เรียน ($\mu=3.39$, $\sigma=0.75$) ด้านสภาพแวดล้อม ($\mu=3.35$,
 $\sigma=0.78$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านเครื่องมือ ($\mu=3.29$, $\sigma=0.84$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของ
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน

การบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน	μ	σ	การแปล ที่ ความหมาย	
1. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปให้มี ความรู้เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.41	0.80	ปานกลาง	2
2. โรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนทั่วไป ได้เรียนรู้และเข้าใจนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อย่างถูกวิธี	3.40	0.80	ปานกลาง	3
3. โรงเรียนมีการสื่อสารเพื่อให้นักเรียนทั่วไปเกิดการ ยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเพื่อเป็น พื้นฐานของการอยู่ร่วมกัน	3.41	0.80	ปานกลาง	2
4. โรงเรียนมีการส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนทั่วไปให้ ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.39	0.82	ปานกลาง	4
5. โรงเรียนมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมเด็กที่มี ความต้องการพิเศษที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้เป็น แนวปฏิบัติได้	3.36	0.82	ปานกลาง	6
6. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษในด้านร่างกาย ได้แก่ การรับประทานอาหาร การขับถ่าย เป็นต้น	3.37	0.84	ปานกลาง	5
7. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือ ตนเองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อย่างเหมาะสม ตามศักยภาพของนักเรียน	3.37	0.78	ปานกลาง	5
8. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมด้านอารมณ์แก่เด็กที่มี ความต้องการพิเศษ ให้เด็กมีอารมณ์มั่นคง สามารถ ควบคุมตนเองได้	3.41	0.77	ปานกลาง	2
9. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทักษะทางด้านสังคมที่ จำเป็นสำหรับการเรียนร่วมให้กับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ เช่น การสนทนากับเพื่อน การแบ่งปันของเพื่อน การรู้จักการรอคอย เป็นต้น	3.40	0.76	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

การบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน	μ	σ	การแปล ที่ ความหมาย	
10. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทางวิชาการ โดยสอนเสริมวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการ	3.42	0.79	ปานกลาง	1
รวม	3.39	0.75	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพปัจจุบันต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.39$, $\sigma=0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพปัจจุบันต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 10 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทางวิชาการ โดยสอนเสริมวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการ ($\mu=3.42$, $\sigma=0.79$) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 1 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปให้มีความรู้เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu=3.41$, $\sigma=0.80$) ข้อที่ 3 โรงเรียนมีการสื่อสารเพื่อให้นักเรียนทั่วไปเกิดการยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกัน ($\mu=3.41$, $\sigma=0.80$) ข้อที่ 8 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมด้านอารมณ์แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้เด็กมีอารมณ์มั่นคง สามารถควบคุมตนเองได้ ($\mu=3.41$, $\sigma=0.77$) ข้อที่ 2 โรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนทั่วไปได้เรียนรู้และเข้าใจนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี ($\mu=3.40$, $\sigma=0.80$) และข้อที่ 9 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทักษะทางด้านสังคมที่จำเป็นสำหรับการเรียนร่วมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การสนทนากับเพื่อน การแบ่งปันของเพื่อน การรู้จักการรอคอย เป็นต้น ($\mu=3.40$, $\sigma=0.76$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 โรงเรียนมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติได้ ($\mu=3.36$, $\sigma=0.83$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านสภาพแวดล้อม

ด้านสภาพแวดล้อม	μ	σ	การแปล ความหมาย	ที่
1. โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ	3.38	0.77	ปานกลาง	2
2. โรงเรียนมีการจัดสิ่งแวดลอมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ	3.40	0.80	ปานกลาง	1
3. โรงเรียนมีการปรับสภาพอาคาร สถานที่ให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.37	0.79	ปานกลาง	3
4. โรงเรียนมีการปรับสภาพห้องน้ำให้เหมาะสมกับประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น มีทางลาดสำหรับรถเข็น เป็นต้น	3.34	0.83	ปานกลาง	5
5. โรงเรียนมีการจัดสนาม หรือพื้นที่สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเพียงพอ และมีความปลอดภัย	3.33	0.81	ปานกลาง	6
6. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนร่วมและมีความเข้าใจแนวทางการบริหารการจัดการเรียนร่วมอย่างถูกต้อง	3.33	0.84	ปานกลาง	6
7. ครูประจำชั้นมีความรู้ ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนร่วม	3.32	0.81	ปานกลาง	7
8. ครูประจำวิชามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม	3.33	0.82	ปานกลาง	6
9. ครูให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.35	0.80	ปานกลาง	4
10. โรงเรียนจัดให้มีครูการศึกษาพิเศษคอยสนับสนุนด้านวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.37	0.82	ปานกลาง	3
รวม	3.39	0.81	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้าน

สภาพแวดล้อม พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.39$, $\sigma=0.81$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 2 โรงเรียนมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ ($\mu=3.39$, $\sigma=0.79$) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 1 โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ ($\mu=3.38$, $\sigma=0.77$) ข้อที่ 3 โรงเรียนมีการปรับสภาพอาคาร สถานที่ให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนจัดให้มีครูการศึกษาพิเศษคอยสนับสนุนด้านวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu=3.37$, $\sigma=0.79$) และข้อที่ 10 โรงเรียนจัดให้มีครูการศึกษาพิเศษคอยสนับสนุนด้านวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu=3.37$, $\sigma=0.82$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 7 ครูประจำชั้นมีความรู้ ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนร่วม ($\mu=3.32$, $\sigma=0.81$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	μ	σ	การแปล ที่ ความหมาย	
1. ครูมีการบริหารจัดการหลักสูตรสอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วมอย่างเหมาะสม	3.54	0.72	มาก	3
2. ครูมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ	3.54	0.73	มาก	3
3. ครูมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	3.55	0.75	มาก	2
4. ครูรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน	3.55	0.75	มาก	2
5. ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท	3.56	0.76	มาก	1
6. ครูสรุปผลและรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)	3.55	0.76	มาก	2

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	μ	σ	การแปล ความหมาย	ที่
7. โรงเรียนมีการบริหารจัดการในเรื่องความปลอดภัย เพื่อให้การเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ	3.54	0.76	มาก	3
8. โรงเรียนมีคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม และมีเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจนกำหนด	3.56	0.73	มาก	1
9. โรงเรียนมีการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน โดยมีเกณฑ์กำหนดที่ชัดเจน (นักเรียนที่รับสามารถเรียนร่วมได้)	3.54	0.74	มาก	3
10. โรงเรียนมีการจัดตารางเวลาสอนเสริมวิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.53	0.76	มาก	4
รวม	3.55	0.72	มาก	

จากตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.55$, $\sigma=0.72$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 5 ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท ($\mu=3.56$, $\sigma=0.76$) และข้อที่ 8 โรงเรียนมีคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม และมีเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจนกำหนด($\mu=3.56$, $\sigma=0.73$) รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 3 ครูมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ($\mu=3.55$, $\sigma=0.75$) ข้อที่ 4 ครูรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน ($\mu=3.55$, $\sigma=0.75$) ข้อที่ 6 ครูสรุปผลและรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) ($\mu=3.55$, $\sigma=0.76$)

และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 10 โรงเรียนมีการจัดตารางเวลาสอนเสริมวิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu=3.53$, $\sigma=0.76$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเครื่องมือ

ด้านเครื่องมือ	μ	σ	การแปล ความหมาย	ที่
1. โรงเรียนมีแนวทางการปฏิบัติงานและระบบการให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ทราบว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียนร่วม	3.32	0.86	ปานกลาง	1
2. โรงเรียนจัดสรรงบประมาณเฉพาะ เพื่อการจัดการเรียนร่วม	3.30	0.86	ปานกลาง	3
3. โรงเรียนการบริหารจัดการเรียนร่วม จัดระบบข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลเครือข่ายที่สนับสนุนการจัดการเรียนร่วม	3.30	0.85	ปานกลาง	3
4. โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวง	3.31	0.84	ปานกลาง	2
5. โรงเรียนมีเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.30	0.84	ปานกลาง	3
6. โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวก ในการสนับสนุนการใช้ชีวิตประจำวันในโรงเรียน ที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	3.30	0.84	ปานกลาง	3
7. โรงเรียนมีการจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	3.29	0.85	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านเครื่องมือ	μ	σ	การแปล ความหมาย	ที่
8. โรงเรียนมีบริการที่สนับสนุนการศึกษา ให้นักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษตามความเหมาะสมแต่ละบุคคล เช่น ฝึกพูด สอนเสริมวิชาการ เป็นต้น	3.28	0.86	ปานกลาง	5
9. โรงเรียนมีตำราที่หลากหลาย เช่น หนังสือเสียง หนังสือภาพ เป็นต้น	3.26	0.86	ปานกลาง	7
10. โรงเรียนมีมาตรการ หรือการประสานเครือข่าย ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ	3.27	0.86	ปานกลาง	6
11. โรงเรียนมีครูการศึกษาพิเศษในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวง กำหนดในจำนวนที่เพียงพอ	3.28	0.84	ปานกลาง	5
รวม	3.29	0.84	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเครื่องมือ พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.29$, $\sigma=0.84$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 1 โรงเรียนมีแนวทางการปฏิบัติงานและระบบการให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ทราบว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียนร่วม ($\mu=3.32$, $\sigma=0.86$) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 4 โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวง ($\mu=3.31$, $\sigma=0.84$) ข้อ 2 โรงเรียนจัดสรรงบประมาณเฉพาะ เพื่อการจัดการเรียนร่วม ($\mu=3.30$, $\sigma=0.86$) ข้อที่ 3 โรงเรียนการบริหารจัดการเรียนร่วม จัดระบบข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลเครือข่ายที่สนับสนุนการจัดการเรียนร่วม ($\mu=3.30$, $\sigma=0.85$) ข้อที่ 5 โรงเรียนมีเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu=3.30$, $\sigma=0.84$) และข้อ 6 โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวก ในการสนับสนุนการใช้

ชีวิตประจำวันในโรงเรียน ที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท ($\mu=3.30$, $\sigma=0.84$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 9 โรงเรียนมีตำราที่หลากหลาย เช่น หนังสือเสียง หนังสือภาพ เป็นต้น ($\mu=3.26$, $\sigma=0.86$) ตามลำดับ

2.2 ความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวม

ความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	μ	σ	การแปล ที่ ความหมาย	
1. ด้านผู้เรียน	4.25	0.59	มาก	4
2. ด้านสภาพแวดล้อม	4.31	0.62	มาก	2
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.30	0.58	มาก	3
4. ด้านเครื่องมือ	4.57	0.59	มากที่สุด	1
รวม	4.35	0.53	มาก	

จากตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.35$, $\sigma=0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ด้านเครื่องมือ ($\mu=4.57$, $\sigma=0.59$) รองลงมาได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ($\mu=4.31$, $\sigma=0.62$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\mu=4.30$, $\sigma=0.58$) และด้านผู้เรียน ($\mu=4.25$, $\sigma=0.59$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน

ด้านผู้เรียน	μ	σ	การแปล ความหมาย	ที่
1. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปให้มี ความรู้เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	4.25	0.60	มาก	2
2. โรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนทั่วไปได้ เรียนรู้และเข้าใจนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่าง ถูกวิธี	4.23	0.60	มาก	4
3. โรงเรียนมีการสื่อสารเพื่อให้นักเรียนทั่วไปเกิดการ ยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเพื่อเป็น พื้นฐานของการอยู่ร่วมกัน	4.23	0.59	มาก	4
4. โรงเรียนมีการส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนทั่วไปให้ ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	4.25	0.61	มาก	2
5. โรงเรียนมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมเด็กที่มี ความต้องการพิเศษที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้เป็นแนว ปฏิบัติได้	4.24	0.59	มาก	3
6. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษในด้านร่างกาย ได้แก่ การรับประทานอาหาร อาหาร การขับถ่าย เป็นต้น	4.25	0.62	มาก	2
7. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือ ตนเองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อย่างเหมาะสม ตามศักยภาพของนักเรียน	4.24	0.61	มาก	3
8. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมด้านอารมณ์แก่เด็กที่มี ความต้องการพิเศษ ให้เด็กมีอารมณ์มั่นคง สามารถ ควบคุมตนเองได้	4.26	0.61	มาก	1
9. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทักษะทางด้านสังคมที่ จำเป็นสำหรับการเรียนร่วมให้กับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ เช่น การสนทนากับเพื่อน การแบ่งปันของเพื่อน การรู้จักการรอคอย เป็นต้น	4.26	0.61	มาก	1

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านผู้เรียน	μ	σ	การแปล ที่ ความหมาย	
10. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทางวิชาการ โดย สอนเสริมวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการ	4.26	0.60	มาก	1
รวม	4.5	0.59	มาก	

จากตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.25$, $\sigma=0.59$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 8 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมด้านอารมณ์แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้เด็กมีอารมณ์มั่นคง สามารถควบคุมตนเองได้ ($\mu=4.26$, $\sigma=0.61$) ข้อที่ 9 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทักษะทางด้านสังคมที่จำเป็นสำหรับการเรียนร่วมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การสนทนากับเพื่อน การแบ่งปันของเพื่อน การรู้จักการรอคอย เป็นต้น ($\mu=4.26$, $\sigma=0.61$) และข้อที่ 10 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทางวิชาการ โดยสอนเสริมวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการ ($\mu=4.26$, $\sigma=0.60$) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 1 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปให้มีความรู้เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu=4.25$, $\sigma=0.60$) ข้อที่ 4 โรงเรียนมีการส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนทั่วไปให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu=4.25$, $\sigma=0.61$) ข้อที่ 6 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านร่างกาย ได้แก่ การรับประทานอาหาร การขับถ่าย เป็นต้น ($\mu=4.25$, $\sigma=0.62$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 2 โรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนทั่วไปได้เรียนรู้และเข้าใจนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี ($\mu=4.23$, $\sigma=0.60$) และข้อที่ 3 โรงเรียนมีการสื่อสารเพื่อให้นักเรียนทั่วไปเกิดการยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกัน ($\mu=4.23$, $\sigma=0.59$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านสภาพแวดล้อม

ด้านสภาพแวดล้อม	μ	σ	การแปล ความหมาย	ที่
1. โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ	4.33	0.63	มาก	1
2. โรงเรียนมีการจัดสิ่งแวดลอมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ	4.32	0.62	มาก	2
3. โรงเรียนมีการปรับสภาพอาคาร สถานที่ให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	4.32	0.62	มาก	2
4. โรงเรียนมีการปรับสภาพห้องน้ำให้เหมาะสมกับประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น มีทางลาดสำหรับรถเข็น เป็นต้น	4.32	0.61	มาก	2
5. โรงเรียนมีการจัดสนาม หรือพื้นที่สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเพียงพอ และมีความปลอดภัย	4.30	0.63	มาก	3
6. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนร่วมและมีความเข้าใจแนวทางการบริหารการจัดการเรียนร่วมอย่างถูกต้อง	4.30	0.63	มาก	3
7. ครูประจำชั้นมีความรู้ ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนร่วม	4.29	0.63	มาก	4
8. ครูประจำวิชามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม	4.30	0.65	มาก	3
9. ครูให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	4.30	0.64	มาก	3
10. โรงเรียนจัดให้มีครูการศึกษาพิเศษคอยสนับสนุนด้านวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	4.32	0.64	มาก	2
รวม	4.31	0.62	มาก	

จากตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ระดับความคิดเห็นใน

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.31$, $\sigma=0.62$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือข้อที่ 1 โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ ($\mu=4.33$, $\sigma=0.63$) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 2 โรงเรียนมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ ($\mu=4.32$, $\sigma=0.62$) ข้อที่ 3 โรงเรียนมีการปรับสภาพอาคาร สถานที่ให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu=4.32$, $\sigma=0.62$) ข้อที่ 4 โรงเรียนมีการปรับสภาพห้องน้ำให้เหมาะสมกับประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น มีทางลาดสำหรับรถเข็น เป็นต้น ($\mu=4.32$, $\sigma=0.61$) และข้อที่ 10 โรงเรียนจัดให้มีครูการศึกษาพิเศษคอยสนับสนุนด้านวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu=4.32$, $\sigma=0.64$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 7 ครูประจำชั้นมีความรู้ ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนร่วม ($\mu=4.29$, $\sigma=0.63$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	μ	σ	การแปล ความหมาย	ที่
1. ครูมีการบริหารจัดการหลักสูตรสอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วมอย่างเหมาะสม	4.28	0.59	มาก	4
2. ครูมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.30	0.59	มาก	2
3. ครูมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP)	4.29	0.59	มาก	3
4. ครูรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน	4.30	0.58	มาก	2
5. ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท	4.31	0.59	มาก	1
6. ครูสรุปผลและรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)	4.31	0.58	มาก	1

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	μ	σ	การแปล ที่ ความหมาย	
7. โรงเรียนมีการบริหารจัดการในเรื่องความปลอดภัย เพื่อให้การเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ	4.30	0.59	มาก	2
8. โรงเรียนมีคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม และมีเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจนกำหนด	4.30	0.59	มาก	2
9. โรงเรียนมีการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน โดยมีเกณฑ์กำหนดที่ชัดเจน (นักเรียนที่รับสามารถเรียนร่วมได้)	4.29	0.60	มาก	3
10. โรงเรียนมีการจัดตารางเวลาสอนเสริมวิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	4.30	0.63	มาก	2
รวม	4.30	0.58	มาก	

จากตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.30$, $\sigma=0.58$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 5 ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท ($\mu=4.31$, $\sigma=0.59$) และข้อที่ 6 ครูสรุปผลและรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ($\mu=4.31$, $\sigma=0.59$) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 2 ครูมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ($\mu=4.30$, $\sigma=0.59$) ข้อที่ 4 ครูรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน ($\mu=4.30$, $\sigma=0.58$) ข้อที่ 7 โรงเรียนมีการบริหารจัดการในเรื่องความปลอดภัย เพื่อให้การเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนของนักเรียนที่มี

ความต้องการพิเศษเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ($\mu=4.30$, $\sigma=0.59$) ข้อที่ 8 โรงเรียนมีคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม และมีเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจนกำหนด ($\mu=4.30$, $\sigma=0.59$) และข้อที่ 10 โรงเรียนมีการจัดตารางเวลาสอนเสริมวิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu=4.30$, $\sigma=0.63$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 1 ครูมีการบริหารจัดการหลักสูตรสอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วมอย่างเหมาะสม ($\mu=4.28$, $\sigma=0.59$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเครื่องมือ

ด้านเครื่องมือ	μ	σ	การแปล ที่ ความหมาย	
1. โรงเรียนมีแนวทางการปฏิบัติงานและระบบการให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ทราบว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียนร่วม	4.53	0.61	มากที่สุด	5
2. โรงเรียนจัดสรรงบประมาณเฉพาะ เพื่อการจัดการเรียนร่วม	4.55	0.61	มากที่สุด	4
3. โรงเรียนการบริหารจัดการเรียนร่วม จัดระบบ ข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลเครือข่ายที่สนับสนุนการจัดการเรียนร่วม	4.56	0.60	มากที่สุด	3
4. โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวง	4.56	0.60	มากที่สุด	3
5. โรงเรียนมีเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	4.57	0.60	มากที่สุด	2
6. โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวก ในการสนับสนุนการใช้ชีวิตประจำวันในโรงเรียน ที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	4.58	0.60	มากที่สุด	1

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ด้านเครื่องมือ	μ	σ	การแปล ความหมาย	ที่
7. โรงเรียนมีการจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อ ช่วยให้นักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.58	0.60	มากที่สุด	1
8. โรงเรียนมีบริการที่สนับสนุนการศึกษา ให้นักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษตามความเหมาะสมแต่ละบุคคล เช่น ฝึกพูด สอนเสริมวิชาการ เป็นต้น	4.58	0.60	มากที่สุด	1
9. โรงเรียนมีตำราที่หลากหลาย เช่น หนังสือเสียง หนังสือ ภาพ เป็นต้น	4.57	0.62	มากที่สุด	2
10. โรงเรียนมีมาตรการ หรือการประสานเครือข่าย ที่ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ	4.58	0.60	มากที่สุด	1
11. โรงเรียนมีครูการศึกษาพิเศษในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวง กำหนดในจำนวนที่เพียงพอ	4.58	0.60	มากที่สุด	1
รวม	4.57	0.60	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเครื่องมือ พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.57$, $\sigma=0.60$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 6 โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวก ในการสนับสนุนการใช้ชีวิตประจำวันในโรงเรียน ที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท ($\mu=4.58$, $\sigma=0.60$) ข้อ 7 โรงเรียนมีการจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษแต่ละประเภทเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ($\mu=4.57$, $\sigma=0.60$) ข้อ 8 โรงเรียนมีบริการที่สนับสนุนการศึกษา ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความเหมาะสมแต่ละบุคคล เช่น ฝึกพูด สอนเสริมวิชาการ เป็นต้น ($\mu=4.57$, $\sigma=0.60$) ข้อ 10 โรงเรียนมีมาตรการ หรือการประสานเครือข่าย ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ($\mu=4.57$, $\sigma=0.60$) ข้อ 11 โรงเรียนมีครูการศึกษาพิเศษในระดับ

ปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนดในจำนวนที่เพียงพอ ($\mu=4.58$, $\sigma=0.60$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 โรงเรียนมีแนวทางการปฏิบัติงานและระบบการให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ทราบว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียนร่วม ($\mu=4.53$, $\sigma=0.61$) ตามลำดับ

2.3 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.12 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวม

ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม	สภาพปัจจุบัน (D)	ความคาดหวัง (I)	ค่า PNI (I - D)/D
1. ด้านผู้เรียน	3.39	4.25	0.25
2. ด้านสภาพแวดล้อม	3.35	4.31	0.29
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.55	4.30	0.21
4. ด้านเครื่องมือ	3.29	4.57	0.39
ภาพรวม	3.40	4.35	0.28

จากตารางที่ 4.12 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวม พบว่า ด้านเครื่องมือ (PNI = 0.38) มีความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมมากที่สุด (PNI = 0.39) รองลงมาได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม (PNI = 0.29) ด้านผู้เรียน (PNI = 0.25) และด้านการจัดการเรียนการสอน (PNI = 0.21) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ด้านผู้เรียน

ด้านผู้เรียน	สภาพปัจจุบัน	ความคาดหวัง	ค่า PNI	ที่
	(D)	(I)	(I - D)/D	
1. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมนักเรียน ทั่วไปให้มีความรู้เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	3.41	4.25	0.25	2
2. โรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียน ทั่วไปได้เรียนรู้และเข้าใจนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี	3.40	4.23	0.24	3
3. โรงเรียนมีการสื่อสารเพื่อให้นักเรียนทั่วไปเกิด การยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกัน	3.41	4.23	0.24	3
4. โรงเรียนมีการส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียน ทั่วไปให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	3.39	4.25	0.25	2
5. โรงเรียนมีแนวทางในการเตรียมความพร้อม เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ชัดเจนสามารถ นำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติได้	3.36	4.24	0.26	1
6. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มี ความต้องการพิเศษในด้านร่างกาย ได้แก่ การ รับประทานอาหาร การขับถ่าย เป็นต้น	3.37	4.25	0.26	1
7. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการ ช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ อย่างเหมาะสมตามศักยภาพของ นักเรียน	3.37	4.24	0.26	1
8. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมด้านอารมณ์ แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้เด็กมี อารมณ์มั่นคง สามารถควบคุมตนเองได้	3.41	4.26	0.25	2

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ด้านผู้เรียน	สภาพปัจจุบัน	ความคาดหวัง	ค่า PNI	ที่
	(D)	(I)	(I - D)/D	
9. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทักษะทางด้านสังคมที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ร่วมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การสนทนากับเพื่อน การแบ่งปันของเพื่อน การรู้จักการรอคอย เป็นต้น	3.40	4.26	0.25	2
10. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทางวิชาการ โดยสอนเสริมวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการ	3.42	4.26	0.25	2
ภาพรวม	3.39	4.25	0.25	

จากตารางที่ 4.13 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนรู้ร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน พบว่า ข้อที่ 5 โรงเรียนมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติได้ ข้อที่ 6 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านร่างกาย และข้อที่ 7 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทักษะทางด้านสังคมที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ร่วมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนรู้ร่วมมากที่สุด (PNI =0.26)

ตารางที่ 4.14 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนรู้ร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านสภาพแวดล้อม

ด้านสภาพแวดล้อม	สภาพปัจจุบัน	ความคาดหวัง	ค่า PNI	ที่
	(D)	(I)	(I - D)/D	
1. โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ	3.38	4.33	0.28	2
2. โรงเรียนมีการจัดสิ่งแวดลอมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ	3.40	4.32	0.27	3

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ด้านสภาพแวดล้อม	สภาพปัจจุบัน	ความคาดหวัง	ค่า PNI	ที่
	(D)	(I)	(I - D)/D	
3. โรงเรียนมีการปรับสภาพอาคาร สถานที่ให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.37	4.32	0.28	2
4. โรงเรียนมีการปรับสภาพห้องน้ำให้เหมาะสมกับประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น มีทางลาดสำหรับรถเข็น เป็นต้น	3.34	4.32	0.29	1
5. โรงเรียนมีการจัดสนาม หรือพื้นที่สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเพียงพอ และมีความปลอดภัย	3.33	4.30	0.29	1
6. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนร่วมและมีความเข้าใจแนวทางการบริหารจัดการเรียนร่วมอย่างถูกต้อง	3.33	4.30	0.29	1
7. ครูประจำชั้นมีความรู้ ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนร่วม	3.32	4.29	0.29	1
8. ครูประจำวิชามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม	3.33	4.30	0.29	1
9. ครูให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.35	4.30	0.28	2
10. โรงเรียนจัดให้มีครูการศึกษาพิเศษคอยสนับสนุนด้านวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.37	4.32	0.28	2
ภาพรวม	3.39	4.31	0.27	

จากตารางที่ 4.14 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ข้อที่ 4 โรงเรียนมีการปรับสภาพห้องน้ำให้เหมาะสมกับประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ข้อที่ 5 โรงเรียนมีการจัดสนาม หรือพื้นที่สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเพียงพอ และมีความปลอดภัย ข้อที่ 6 ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดการเรียน

ร่วมและมีความเข้าใจแนวทางการบริหารการจัดการเรียนร่วมอย่างถูกต้อง ข้อที่ 7 ครูประจำชั้นมีความรู้ ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนร่วม และข้อที่ 8 ครูประจำวิชามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม มีความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมมากที่สุด (PNI = 0.29)

ตารางที่ 4.15 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน	ความคาดหวัง	ค่า PNI	ที่
	(D)	(I)	(I - D)/D	
1. ครูมีการบริหารจัดการหลักสูตรสอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วมอย่างเหมาะสม	3.54	4.28	0.21	2
2. ครูมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ	3.54	4.30	0.21	2
3. ครูมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	3.55	4.29	0.21	2
4. ครูรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน	3.55	4.30	0.21	2
5. ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท	3.56	4.31	0.22	1
6. ครูสรุปผลและรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)	3.55	4.31	0.21	2
7. โรงเรียนมีการบริหารจัดการในเรื่องความปลอดภัย เพื่อให้การเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ	3.54	4.30	0.21	2

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง		ค่า PNI (I - D)/D	ที่
	(D)	(I)		
8. โรงเรียนมีคณะกรรมการการประกันคุณภาพ การจัดการเรียนร่วม และมีเกณฑ์ในการ ประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมอย่าง ชัดเจนกำหนด	3.56	4.30	0.21	2
9. โรงเรียนมีการรับนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษเข้าเรียน โดยมีเกณฑ์กำหนดที่ชัดเจน (นักเรียนที่รับสามารถเรียนร่วมได้)	3.54	4.29	0.21	2
10. โรงเรียนมีการจัดตารางเวลาสอนเสริม วิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับ ศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.53	4.30	0.22	1
ภาพรวม	3.55	4.30	0.21	

จากตารางที่ 4.15 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่ 5 ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท และข้อที่ 10 โรงเรียนมีการจัดตารางเวลาสอน เสริมวิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีความ ต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมมากที่สุด (PNI =0.22) รองลงมาได้แก่ ทุกข้อ เนื่องจาก โดยส่วนใหญ่ทุกข้อมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI = 0.21)

ตารางที่ 4.16 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ด้านเครื่องมือ

ด้านเครื่องมือ	สภาพปัจจุบัน	ความคาดหวัง	ค่า PNI	ที่
	(D)	(I)	(I - D)/D	
1. โรงเรียนมีแนวทางการปฏิบัติงานและระบบการให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ทราบว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียนร่วม	3.32	4.53	0.36	4
2. โรงเรียนจัดสรรงบประมาณเฉพาะ เพื่อการจัดการเรียนร่วม	3.30	4.55	0.38	3
3. โรงเรียนมีการบริหารการจัดการเรียนร่วม จัดระบบข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลเครือข่ายที่สนับสนุนการจัดการเรียนร่วม	3.30	4.56	0.38	3
4. โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวง	3.31	4.56	0.38	3
5. โรงเรียนมีเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.30	4.57	0.38	3
6. โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวก ในการสนับสนุนการใช้ชีวิตประจำวันในโรงเรียน ที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	3.30	4.58	0.39	2
7. โรงเรียนมีการจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษแต่ละประเภทเกิดการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม	3.29	4.58	0.39	2

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ด้านเครื่องมือ	สภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง		ค่า PNI (I - D)/D	ที่
	(D)	(I)		
8. โรงเรียนมีบริการที่สนับสนุนการศึกษา ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความเหมาะสมแต่ละบุคคล เช่น ฝึกพูด สอนเสริมวิชาการ เป็นต้น	3.28	4.58	0.40	1
9. โรงเรียนมีตำราที่หลากหลาย เช่น หนังสือเสียง หนังสือภาพ เป็นต้น	3.26	4.57	0.40	1
10. โรงเรียนมีมาตรการ หรือการประสานเครือข่าย ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	3.27	4.58	0.40	1
11. โรงเรียนมีครูการศึกษาพิเศษในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนดในจำนวนที่เพียงพอ	3.28	4.58	0.40	1
ภาพรวม	3.29	4.57	0.39	

จากตารางที่ 4.16 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านเครื่องมือ พบว่า ข้อที่ 8 โรงเรียนมีบริการที่สนับสนุนการศึกษา ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความเหมาะสมแต่ละบุคคล เช่น ฝึกพูด สอนเสริมวิชาการ เป็นต้น ข้อที่ 9 โรงเรียนมีตำราที่หลากหลาย เช่น หนังสือเสียง หนังสือภาพ เป็นต้น ข้อที่ 10 โรงเรียนมีมาตรการ หรือการประสานเครือข่าย ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และข้อที่ 11 โรงเรียนมีครูการศึกษาพิเศษในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนดในจำนวนที่เพียงพอ มีความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมมากที่สุด (PNI = 0.40)

2.4 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

สำหรับขั้นตอนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลจากแบบเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในขั้นตอนการเก็บข้อมูลระยะที่ 2 (ภาคผนวก จ) ผู้วิจัยนำผลการวิจัยระยะที่ 1 มายกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยคัดสรรข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI) สูงกว่าค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นรวม ยกเว้นด้านใดมีค่า PNI ต่ำกว่าค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นรวม ผู้วิจัยจะนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุดในด้าน ของข้อคำถามแต่ละด้านขององค์ประกอบความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มาสร้างเป็นร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม เพื่อเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน (ภาคผนวก ง) พิจารณาความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงให้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.4.1 ด้านนักเรียน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะที่สามารถสรุปได้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

- 1) โรงเรียนควรกำหนดแนวทางในการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ชัดเจนตามแต่ละระดับชั้น โดยกำหนดเกณฑ์ความพร้อมที่ควรมาก่อนเข้าเรียน ตลอดจนการกำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ
- 2) โรงเรียนควรมีการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในด้านร่างกาย ได้แก่ การรับประทานอาหาร การขับถ่าย เป็นต้น โดยมีแนวทางเตรียมความพร้อมกันกับผู้ปกครอง ดำเนินการฝึกไปในทิศทางเดียวกันทั้งที่บ้านและโรงเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถปฏิบัติภารกิจในชีวิตประจำวันในโรงเรียนได้
- 3) โรงเรียนควรมีการเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เหมาะสมตามศักยภาพของนักเรียน โดยกำหนดชัดเจนว่าความพร้อมพื้นฐานใดที่นักเรียนควรมีก่อนเข้าเรียน และจะพัฒนาความพร้อมเพิ่มเติมอย่างไรร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียนได้

4.5.2 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะที่สามารถสรุปได้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1) โรงเรียนควรจัดห้องน้ำให้เหมาะสมกับประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น มีทางลาดสำหรับรถเข็น เป็นต้น หรือการจัดให้มีห้องน้ำสำหรับนักเรียนการศึกษาพิเศษ ในรายที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในเบื้องต้น

2) โรงเรียนควรมีการจัดสนามหรือพื้นที่ที่ทั้งที่ใช้งานร่วมกัน หรือพื้นที่เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเพียงพอ และมีความปลอดภัย และควรจัดให้มีพื้นที่เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในรายที่ต้องการความเป็นส่วนตัว หรือใช้สำหรับปรับพฤติกรรม และอารมณ์ โดยมีอุปกรณ์พร้อมใช้งาน และมีผู้ดูแล

3) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนร่วม และมีแนวทางการบริหารการจัดการเรียนร่วมที่กำหนดอย่างชัดเจน อย่างถูกต้อง โดยมีการประชุมวางแผนร่วมกับผู้ปกครอง ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

4) ครูประจำชั้นควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แต่ละประเภท ตลอดจนมีความเข้าใจในปัญหาของนักเรียน มีความรู้และชำนาญในด้านการจัดการเรียนร่วม และมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนร่วมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

5) ครูประจำวิชาควรมีความรู้ ความเข้าใจ ในนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แต่ละประเภท เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมตามศักยภาพของผู้เรียน รวมไปถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นกับนักเรียนทั้งการทำกิจกรรม การทำชิ้นงาน/ใบงาน และการวัดประเมินผล เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรได้เรียนร่วมในห้องเรียนอย่างมีความสุข

4.5.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะที่สามารถสรุปได้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1) ครูควรเลือกใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท โดยใช้เทคนิคที่หลากหลายหลายเพื่อดึงดูดความสนใจในการจัดการเรียนร่วม และสอนเสริมวิชาการ

2) โรงเรียนควรจัดตารางเวลาสอนเสริมวิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยกำหนดแนวทางการสอนเสริมที่ชัดเจนและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละบุคคล และมีการปรับเปลี่ยนการสอนเสริมในกรณีที่นักเรียนไม่มีปัญหาด้านวิชาการ ควรให้เรียนร่วมในชั้นเรียนตามปกติ และเสริมในด้านทักษะอื่นที่จำเป็น หรือเป็นปัญหาสำหรับนักเรียน

4.5.4 ด้านเครื่องมือ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะที่สามารถสรุปได้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

- 1) โรงเรียนควรมีแนวทางการปฏิบัติงาน และระบบการให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ทราบว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียน รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน
- 2) โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม ซึ่งเป็นบที่ได้รับ การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา โดยควรมีนำมาใช้ในการจัดการเรียนร่วม และสอนเสริมวิชาการ
- 3) โรงเรียนควรมีการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยจัดระบบข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลเครือข่ายที่สนับสนุนการจัดการเรียนร่วมอย่างเป็นระบบ รวมถึงมีการประสานงานกับเครือข่ายที่สามารถช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม เพื่อให้การช่วยเหลือ/สนับสนุนการจัดการเรียนสอน ในด้านที่บุคลากรไม่ชำนาญ และมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้ปกครอง
- 4) โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวง โดยการจัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละประเภท รวมถึงให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความรู้เรื่องหลักเกณฑ์นี้ และมีส่วนร่วมในการพิจารณาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
- 5) โรงเรียนควรมีเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยนำมาใช้ในการสอนเรียนร่วม และสอนเสริมวิชาการ
- 6) โรงเรียนควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ในการสนับสนุนการใช้ชีวิตประจำวันในโรงเรียน ที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท
- 7) โรงเรียนควรจัดให้มีบริการที่สนับสนุนการศึกษา ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความเหมาะสมแต่ละบุคคล และมีกำหนดการจัดบริการ เป็นตารางสอนเสริมวิชาการให้มีความชัดเจน
- 8) โรงเรียนจัดให้มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษแต่ละประเภทเกิดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม เพื่อให้สื่อที่ใช้ในการสอนควรมีความหลากหลาย เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก ทั้งการเรียนร่วมและเรียนเสริมวิชาการ เช่น โปรแกรมช่วยสะกด เป็นต้น
- 9) โรงเรียนควรมีตำราที่หลากหลายสำหรับนักเรียน และเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทเพื่อใช้ในการจัดการเรียนสอน และมีให้บริการสำหรับนักเรียนยืมใช้ เช่น หนังสือเสียง หนังสือภาพ เป็นต้น

10) โรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม โดยมี มาตรการ หรือการประสานเครือข่าย ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ

11) โรงเรียนควรมีจำนวนครูการศึกษาพิเศษในจำนวนที่เพียงพอกับจำนวน นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการกำหนดหน้าที่ครูการศึกษาพิเศษสำหรับสอนนักเรียนการศึกษา พิเศษ ไม่ควรนำครูการศึกษาพิเศษไปสอนวิชาอื่นที่ไม่ได้เกี่ยวข้อง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

1.1.2 เพื่อศึกษาความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

1.1.3 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

1.1.4 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ตามระยะการวิจัยที่มี 2 ระยะ คือ ประชากรที่ใช้ในการสำรวจความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1 ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนนักเรียนเรียนร่วม ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 155 คน โดยการวิจัยในระยะที่ 1 เป็นการศึกษาจากประชากรทั้งหมด ส่วนการวิจัยระยะที่ 2 จะดำเนินการวิจัยโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะแบบยกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จากนักวิชาการด้านการจัดการศึกษาพิเศษ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง กลุ่มละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบค่าความตรงด้านเนื้อหาโดยมีค่าดัชนีความ สอดคล้องเท่ากับ 1.00 มีค่าความเที่ยงของสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.85 และค่าความเที่ยงของสภาพ ความคาดหวังเท่ากับ 0.86 ตามลำดับ

การวิจัยระยะที่ 2 เป็นการให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมและให้ ข้อเสนอแนะ โดยใช้แบบยกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จากนักวิชาการด้านการจัดการศึกษาพิเศษ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และ ผู้ปกครอง กลุ่มละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยระยะที่ 1 ผู้วิจัยขอรับหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และนำส่งไปยังผู้อำนวยการ ผู้บริหารโรงเรียน และ ครูการศึกษาพิเศษหรือครูผู้สอนนักเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเรียนร่วม ในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อ ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรจำนวน 155 คน ซึ่งเมื่อดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บ แบบสอบถามคืนมาด้วยตนเองครบ 155 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิจัยระยะที่ 2 ผู้วิจัยเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสม โดยใช้แบบยกร่างแนว การพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ นักวิชาการด้าน การจัดการศึกษาพิเศษ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง กลุ่มละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน ดำเนินการจนได้ข้อสรุปของข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ เรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครของผู้ร่วมสนทนากลุ่มทั้ง 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิจัยระยะที่ 1 ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์สถานภาพส่วน บุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ระดับของ สภาพปัจจุบัน และความคาดหวังต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นต่อ การบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยการหาค่าดัชนีลำดับความ ต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs) หรือ PNI แล้วนำผลที่ได้มาจัดลำดับความสำคัญ

การวิจัยระยะที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบยกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการอ่านแบบตีความเพื่อให้ได้ข้อสรุป และนำไปสู่การพรรณนา ซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือการวิเคราะห์ที่สัมพันธ์กับเกณฑ์ของการวิเคราะห์เนื้อหาซึ่งสัมพันธ์กับเกณฑ์ของการวิเคราะห์เนื้อหาที่พิจารณาจากน้ำหนักของข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ผู้ร่วมสนทนากลุ่มได้นำเสนอให้ความเห็นชอบคิดเทียบกับจำนวนผู้ร่วมสนทนากลุ่มโดยพิจารณาจากความเห็นของเสียงส่วนใหญ่ของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ก็จะนำข้อเสนอแนะนั้นมาเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

1.3 สรุปผลการวิจัย

1.3.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

สภาพปัจจุบันต่อการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับ พบว่า สภาพปัจจุบันต่อการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก และระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านเครื่องมือ ตามลำดับ โดยแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) สภาพปัจจุบันด้านผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.39$, $\sigma = 0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพปัจจุบันต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทางวิชาการ โดยสอนเสริมวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการ รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 1 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปให้มีความรู้เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อที่ 3 โรงเรียนมีการสื่อสารเพื่อให้นักเรียนทั่วไปเกิดการยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกัน โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมด้านอารมณ์แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้เด็กมีอารมณ์มั่นคง สามารถควบคุมตนเองได้ โรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนทั่วไปได้เรียนรู้และเข้าใจนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี และโรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทักษะทางด้านสังคมที่จำเป็นสำหรับการเรียนร่วมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การสนทนากับเพื่อน การแบ่งปันของเพื่อน การรู้จักการรอคอย เป็นต้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 โรงเรียนมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติได้

2) *สภาพปัจจุบันด้านสภาพแวดล้อม* พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.39$, $\sigma = 0.81$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ รองลงมาได้แก่ โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ โรงเรียนมีการปรับสภาพอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนจัดให้มีครูการศึกษาพิเศษคอยสนับสนุนด้านวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และโรงเรียนจัดให้มีครูการศึกษาพิเศษคอยสนับสนุนด้านวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ครูประจำชั้นมีความรู้ ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนร่วม

3) *สภาพปัจจุบันด้านการจัดการเรียนการสอน* พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.55$, $\sigma = 0.72$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท และโรงเรียนมีคณะกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม และมีเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจนกำหนด รองลงมา ได้แก่ ครูมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ครูรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน ครูสรุปผลและรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดตารางเวลาสอนเสริมวิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

4) *สภาพปัจจุบันด้านเครื่องมือ* พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.29$, $\sigma = 0.84$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนมีแนวทางการปฏิบัติงานและระบบการให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ทราบว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียนร่วม รองลงมาได้แก่ โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวง โรงเรียนจัดสรรงบประมาณเฉพาะ เพื่อการจัดการเรียนร่วม โรงเรียนการบริหารจัดการเรียนร่วม จัดระบบข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลเครือข่ายที่สนับสนุนการจัดการเรียนร่วม โรงเรียนมีเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และโรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนการใช้ชีวิตประจำวันในโรงเรียน ที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 9 โรงเรียนมีตำราที่หลากหลาย เช่น หนังสือเสียง หนังสือภาพ เป็นต้น

1.3.2 ความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร

ความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ด้านเครื่องมือ รองลงมาได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านผู้เรียนตามลำดับ โดยแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) *ความคาดหวังด้านผู้เรียน* พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$, $\sigma = 0.59$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมด้านอารมณ์แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้เด็กมีอารมณ์มั่นคง สามารถควบคุมตนเองได้ โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทักษะทางด้านสังคมที่จำเป็นสำหรับการเรียนร่วมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การสนทนากับเพื่อน การแบ่งปันของเพื่อน การรู้จักการรอคอย เป็นต้น และโรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทางวิชาการ โดยสอนเสริมวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการ รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 1 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปให้มีความรู้เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนมีการส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนทั่วไปให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านร่างกาย ได้แก่ การรับประทานอาหาร การขับถ่าย เป็นต้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนทั่วไปได้เรียนรู้และเข้าใจนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี และโรงเรียนมีการสื่อสารเพื่อให้นักเรียนทั่วไปเกิดการยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกัน ตามลำดับ

2) *ความคาดหวังด้านสภาพแวดล้อม* พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.62$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ รองลงมาได้แก่ โรงเรียนมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ โรงเรียนมีการปรับสภาพอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนมีการปรับสภาพห้องน้ำให้เหมาะสมกับประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น มีทางลาดสำหรับรถเข็น เป็นต้น และโรงเรียนจัดให้มีครูการศึกษาพิเศษคอยสนับสนุนด้านวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ครูประจำชั้นมีความรู้ ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนร่วมตามลำดับ

3) *ความคาดหวังด้านการจัดการเรียนการสอน* พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.58$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ

แรก คือ ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท และครูสรุปผลและรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) รองลงมา ได้แก่ ครูมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ครูรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน โรงเรียนมีการบริหารจัดการในเรื่องความปลอดภัย เพื่อให้การเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โรงเรียนมีคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม และมีเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจนกำหนด และโรงเรียนมีการจัดตารางเวลาสอนเสริมวิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ครูมีการบริหารจัดการหลักสูตรสอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วมอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

4) *ความคาดหวังด้านเครื่องมือ* พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.57, \sigma = 0.60$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวก ในการสนับสนุนการใช้ชีวิตประจำวันในโรงเรียน ที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท โรงเรียนมีการจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษแต่ละประเภทเกิดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม โรงเรียนมีบริการที่สนับสนุนการศึกษา ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความเหมาะสมแต่ละบุคคล เช่น ฝึกพูด สอนเสริมวิชาการ เป็นต้น โรงเรียนมีมาตรการ หรือการประสานเครือข่าย ที่ส่งเสริมและสนับสนุน การเรียนรู้ของคนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โรงเรียนมีครูการศึกษาพิเศษในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนดในจำนวนที่เพียงพอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีแนวทางการปฏิบัติงานและระบบการให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ทราบว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียนร่วม ตามลำดับ

1.3.3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ประกอบด้วย ด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของการบริหารจัดการเรียนร่วม พบว่า ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น เมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเครื่องมือ มีความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้าน และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับแต่ละด้านสามารถสรุปได้ ดังนี้

1) ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน ภาพรวมมีค่า PNI = 0.25 พบว่า ข้อที่ 5 โรงเรียนมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติได้ ข้อที่ 6 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านร่างกาย และข้อที่ 7 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทักษะทางด้านสังคมที่จำเป็นสำหรับการเรียนร่วมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมมากที่สุด (PNI = 0.26)

2) ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านสภาพแวดล้อม ภาพรวมมีค่า PNI = 0.27 พบว่า ข้อที่ 4 โรงเรียนมีการปรับสภาพห้องน้ำให้เหมาะสมกับประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ข้อที่ 5 โรงเรียนมีการจัดสนามหรือพื้นที่สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเพียงพอ และมีความปลอดภัย ข้อที่ 6 ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนร่วมและมีความเข้าใจแนวทางการบริหารการจัดการเรียนร่วมอย่างถูกต้อง ข้อที่ 7 ครูประจำชั้นมีความรู้ ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนร่วม และข้อที่ 8 ครูประจำวิชามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม มีความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมมากที่สุด (PNI = 0.29)

3) ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน ภาพรวมมีค่า PNI = 0.21 พบว่า ข้อที่ 5 ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท และข้อที่ 10 โรงเรียนมีการจัดตารางเวลาสอนเสริมวิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมมากที่สุด (PNI = 0.22) รองลงมา ได้แก่ ทุกข้อ เนื่องจากโดยส่วนใหญ่ทุกข้อมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI = 0.21)

4) ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านเครื่องมือ ภาพรวมมีค่า PNI = 0.39 พบว่า ข้อที่ 8 โรงเรียนมีบริการที่สนับสนุนการศึกษา ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความเหมาะสมแต่ละบุคคล เช่น ฝึกพูด สอนเสริมวิชาการ เป็นต้น ข้อที่ 9 โรงเรียนมีตำราที่หลากหลาย เช่น หนังสือเสียง หนังสือภาพ เป็นต้น ข้อที่ 10 โรงเรียนมีมาตรการ หรือการประสานเครือข่าย ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และข้อที่ 11 โรงเรียนมีครูการศึกษาพิเศษในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนดในจำนวนที่เพียงพอ มีความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมมากที่สุด (PNI = 0.40)

1.3.4 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1) *แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านนักเรียน* ซึ่งควรมีองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ ดังนี้

(1) โรงเรียนควรกำหนดแนวทางในการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ชัดเจนตามแต่ละระดับชั้น โดยกำหนดเกณฑ์ความพร้อมที่ควรมีก่อนเข้าเรียน ตลอดจนการกำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ

(2) โรงเรียนควรมีการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในด้านร่างกาย ได้แก่ การรับประทานอาหาร การขับถ่าย เป็นต้น โดยมีแนวทางเตรียมความพร้อมกันกับผู้ปกครอง ดำเนินการฝึกไปในทิศทางเดียวกันทั้งที่บ้านและโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติภารกิจในชีวิตประจำวันในโรงเรียนได้

(3) โรงเรียนควรมีการเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เหมาะสมตามศักยภาพของนักเรียน โดยกำหนดชัดเจนว่าความพร้อมพื้นฐานใดที่นักเรียนควรมีก่อนเข้าเรียน และจะพัฒนาความพร้อมเพิ่มเติมอย่างไรร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อให้ นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียนได้

2) *แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านสิ่งแวดล้อม* ซึ่งควรมีองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ ดังนี้

(1) โรงเรียนควรจัดห้องน้ำให้เหมาะสมกับประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น มีทางลาดสำหรับรถเข็น เป็นต้น หรือการจัดให้มีห้องน้ำสำหรับนักเรียนการศึกษาพิเศษ ในรายที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในเบื้องต้น

(2) โรงเรียนควรมีการจัดสนามหรือพื้นที่ที่ทั้งที่ใช้งานร่วมกัน หรือพื้นที่ เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเพียงพอ และมีความปลอดภัย และควรจัดให้มีพื้นที่ เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในรายที่ต้องการความเป็นส่วนตัว หรือใช้สำหรับปรับ พฤติกรรมและอารมณ์ โดยมีอุปกรณ์พร้อมใช้งาน และมีผู้ดูแล

(3) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนร่วม และมีแนวทางการบริหารการจัดการเรียนร่วมที่กำหนดอย่างชัดเจน อย่างถูกต้อง โดยมีการประชุมวางแผน ร่วมกับผู้ปกครอง ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ

(4) ครูประจำชั้นควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษแต่ละประเภท ตลอดจนมีความเข้าใจในปัญหาของนักเรียน มีความรู้และชำนาญในด้านการ จัดการเรียนร่วม และมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนร่วมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

(5) ครูประจำวิชาควรมีความรู้ ความเข้าใจ ในนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษแต่ละประเภท เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมตามศักยภาพของผู้เรียน

รวมไปถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นกับนักเรียนทั้งการทำกิจกรรม การทำชิ้นงาน/ใบงาน และการวัดประเมินผล เพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรได้เรียนร่วมในห้องเรียนอย่างมีความสุข

3) *แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน* ซึ่งควรมีองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ ดังนี้

(1) ครูควรเลือกใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท โดยใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจในการจัดการเรียนร่วมและสอนเสริมวิชาการ

(2) โรงเรียนควรจัดตารางเวลาสอนเสริมวิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยกำหนดแนวทางการสอนเสริมที่ชัดเจน และเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละบุคคล และมีการปรับเปลี่ยนการสอนเสริมในกรณีที่นักเรียนไม่มีปัญหาด้านวิชาการ ควรให้เรียนร่วมในชั้นเรียนตามปกติ และเสริมในด้านทักษะอื่นที่จำเป็น หรือเป็นปัญหาสำหรับนักเรียน

4) *แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเครื่องมือ* ซึ่งควรมีองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ ดังนี้

(1) โรงเรียนควรมีแนวทางการปฏิบัติงาน และระบบการให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ทราบว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียนร่วมถึงมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน

(2) โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม ซึ่งเป็นบที่ได้รับการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา โดยควรนำมาใช้ในการจัดการเรียนร่วม และสอนเสริมวิชาการ

(3) โรงเรียนควรมีการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยจัดระบบข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลเครือข่ายที่สนับสนุนการจัดการเรียนร่วมอย่างเป็นระบบ รวมถึงมีการประสานงานกับเครือข่ายที่สามารถช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม เพื่อให้การช่วยเหลือ/สนับสนุนการจัดการเรียนสอน ในด้านที่บุคลากรไม่ชำนาญ และมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้ปกครอง

(4) โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวง โดยการจัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละประเภท รวมถึงให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความรู้เรื่อง

หลักเกณฑ์นี้ และมีส่วนร่วมในการพิจารณาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

(5) โรงเรียนควรมีเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยนำมาใช้ในการสอนเรียนร่วม และสอนเสริมวิชาการ

(6) โรงเรียนควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ในการสนับสนุนการใช้ชีวิตประจำวันในโรงเรียน ที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท

(7) โรงเรียนควรจัดให้มีบริการที่สนับสนุนการศึกษา ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความเหมาะสมแต่ละบุคคล และมีกำหนดการจัดบริการ เป็นตารางสอนเสริมวิชาการให้มีความชัดเจน

(8) โรงเรียนจัดให้มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษแต่ละประเภทเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้สื่อที่ใช้ในการสอนควรมีความหลากหลาย เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก ทั้งการเรียนร่วมและเรียนเสริมวิชาการ เช่น โปรแกรมช่วยสะกด เป็นต้น

(9) โรงเรียนควรมีตำราที่หลากหลายสำหรับนักเรียน และเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทเพื่อใช้ในการจัดการเรียนสอน และมีให้บริการสำหรับนักเรียนยืมใช้ เช่น หนังสือเสียง หนังสือภาพ เป็นต้น

(10) โรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม โดยมีมาตรการ หรือการประสานเครือข่าย ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

(11) โรงเรียนควรมีจำนวนครูการศึกษาพิเศษในจำนวนที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการกำหนดหน้าที่ครูการศึกษาพิเศษสำหรับสอนนักเรียนการศึกษาพิเศษ ไม่ควรนำครูการศึกษาพิเศษไปสอนวิชาอื่นที่ไม่ได้เกี่ยวข้อง

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังกล่าวผู้วิจัยได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจควรแก่นำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

2.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยพบว่า ครูใช้เทคนิคการ

สอนที่เหมาะสมที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท โรงเรียนมีคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม และมีเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจนกำหนด ครูมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ครูรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน ครูสรุปผลและรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดตารางเวลาสอนเสริมวิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ที่จะช่วยให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการพัฒนาทั้งในด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์และสังคม และในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมความต้องการของผู้เรียน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ยากพอสมควรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับทั้ง 2 กลุ่ม สอดคล้องกับภูฟ้า เสวกพันธ์ (2561) ได้กล่าวถึง เทคนิคการสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไว้ว่า การสอนจากสิ่งที่ยากที่สุด ใช้ประสบการณ์เดิมเด็กเป็นสิ่งสำคัญ ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ตามขีดความสามารถของตน ใช้แรงเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ การกระตุ้นให้เด็กใช้ความคิดโดยกำหนดสถานการณ์สมมติ การให้การบ้านแก่เด็ก การกระตุ้นให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ โดยให้เด็กมีโอกาสแสดงตนเป็นผู้นำ ให้เด็กเรียนจากเพื่อน ให้เด็กได้เลือกเรียนสอนจากสิ่งที่คุ้นเคยไปหาสิ่งไม่คุ้นเคย ทบทวนบทเรียนบ่อยๆ แสดงผลการเรียนให้เด็กเห็นโดยเร็ว จัดห้องเรียนให้อื้ออามวยต่อการเรียนรู้ สังเกตเด็กควบคู่ไปกับการสอน ในเรื่องวิธีสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคลและสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลลาวัลย์ วงศ์คุณาโรจน์ (2557) พบว่า การจัดการเรียนร่วมให้มากขึ้นด้วยสื่อต่างๆ อย่างหลากหลาย ควรอบรมครูก่อนสอนเด็กพิเศษและเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง ควรมีสื่อสำเร็จรูปและการอบรมการใช้สื่อแก่ครูผู้สอน

2.2 ความคาดหวังที่มีต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเครื่องมือ พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่า โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนการใช้ชีวิตประจำวันในโรงเรียน ที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท โรงเรียนมีการจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภทเกิดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม โรงเรียนมีบริการที่สนับสนุนการศึกษา ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความเหมาะสมแต่ละบุคคล เช่น ฝึกพูด สอนเสริมวิชาการ เป็นต้น โรงเรียนมีมาตรการ หรือการประสานเครือข่าย ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โรงเรียนมี

ครูการศึกษาพิเศษในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนด ในจำนวนที่เพียงพอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีแนวทางการปฏิบัติงานและระบบ การให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ทราบว่าโรงเรียนมีการ จัดการเรียนร่วม ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการเรียนการสอน เป็นเรื่องจำเป็น การจัดอาคารสถานที่ โดยจัดสร้างหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนของ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เครื่องมือในการบริหารการจัดการเรียนร่วม ประกอบด้วย นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ตำรา ครูการศึกษา พิเศษ และสิ่งสำคัญที่สุดคือ ระบบการบริหาร ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และสิ่ง สำคัญคือระบบการบริหาร ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเกิดการเรียนรู้ ดำรงชีวิตได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสนับสนุนให้นักเรียนที่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ อมร เผ่าเมือง (2560) การบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทในโรงเรียนแกนนำ จัดการ เรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 และเขต 2 พบว่า ด้านเครื่องมือควร จัดทำโครงการส่งเสริมพัฒนาการใช้นวัตกรรมและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของ นักเรียนเป็นเฉพาะบุคคล และเพื่อช่วยให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมได้พัฒนาการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพ

2.3 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนร่วมของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเครื่องมือมีความต้องการจำเป็นสูงสุด โดยพบว่า โรงเรียนมี บริการที่สนับสนุนการศึกษา ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความเหมาะสมแต่ละบุคคล เช่น ฝึกพูด สอนเสริมวิชาการ เป็นต้น โรงเรียนมีตำราที่หลากหลาย เช่น หนังสือเสียง หนังสือภาพ เป็น ต้น โรงเรียนมีมาตรการ หรือการประสานเครือข่าย ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษ และโรงเรียนมีครูการศึกษาพิเศษในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับ การอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนดในจำนวนที่เพียงพอ มีความต้องการจำเป็นในการบริหาร จัดการเรียนร่วมมากที่สุด ทั้งนี้เครื่องมือเป็นสิ่งที่นำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วม ช่วยให้นักเรียนมีความต้องการจำเป็นพิเศษ เกิดการเรียนรู้และดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เครื่องมือในการบริหารการจัดการเรียนร่วม ประกอบด้วย นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ตำรา ครูการศึกษาพิเศษ และสิ่งสำคัญ ที่สุดคือ ระบบการบริหาร ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และสิ่งสำคัญคือระบบการ บริหาร ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเกิดการเรียนรู้ ดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสนับสนุนให้นักเรียนที่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของผดุง อารยะวิญญู (2559) กล่าวถึง เครื่องมือในการจัดการเรียนร่วมให้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วยกฎหมายเกี่ยวกับ

การศึกษาพิเศษ นโยบาย ระเบียบปฏิบัติ แนวปฏิบัติติดตามประเมินผล เพื่อจัดระบบการศึกษาได้เท่าเทียมกัน สอดคล้องกับโครงสร้างชีวิตด้านเครื่องมือ สิ่งต่างๆที่นำมาใช้ช่วยในการบริหารจัดการเรียนร่วม ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เกิดการเรียนรู้ และการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.4 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านนักเรียน โรงเรียนควรกำหนดแนวทางในการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ชัดเจนตามแต่ละระดับชั้น และการเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เหมาะสมตามศักยภาพของนักเรียน แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านสิ่งแวดล้อม โรงเรียนควรจัดห้องน้ำ สนาม หรือพื้นที่ที่ทั้งที่ใช้งานร่วมกัน หรือพื้นที่เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเพียงพอ และมีความปลอดภัย ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนร่วม และมีแนวทางการบริหารจัดการเรียนร่วมที่กำหนดอย่างชัดเจน อย่างถูกต้อง โดยมีการประชุมวางแผนร่วมกัน นอกจากนี้ครูประจำชั้นควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูควรเลือกใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสม จัดตารางเวลาสอนเสริมวิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเครื่องมือ โรงเรียนควรมีแนวทางการปฏิบัติงาน และระบบการให้บริการที่ชัดเจน จัดสรรงบประมาณเฉพาะเพื่อการจัดการเรียน จัดระบบข้อมูลนักเรียน มีเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และโรงเรียนควรมีจำนวนครูการศึกษาพิเศษในจำนวนที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการกำหนดหน้าที่ครูการศึกษาพิเศษสำหรับสอนนักเรียนการศึกษาพิเศษ ไม่ควรนำครูการศึกษาพิเศษไปสอนวิชาอื่นที่ไม่ได้เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าแนวทางที่มีการพัฒนาขึ้นมีการใช้โครงสร้างการจัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างชีวิต (SEAT Framework) ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญ องค์ประกอบนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และนักเรียนทั่วไป สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อม กิจกรรมการเรียนการสอน และเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไป ได้รับการศึกษาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนเป็นเฉพาะบุคคล และเพื่อช่วยให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมได้พัฒนาการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรเผ่าเมือง (2560) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างชีวิตในโรงเรียนแกนนำ

จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 และเขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีที ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ด้านนักเรียนควรจัดทำโครงการพานักเรียนทั่วไป ไปศึกษาดูงานเยี่ยมชมสถานที่ดูแลคนพิการหรือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อมควรจัดห้องพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรปรับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นรายบุคคล ด้านเครื่องมือควรจัดทำโครงการส่งเสริมพัฒนาการใช้นวัตกรรม

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

เนื่องจากเหตุผลสำคัญที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพราะผู้วิจัยมีความคาดหวังว่า ผลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้จะทำให้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นที่สูงมากเป็นพิเศษ ดังนี้

3.1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) กรุงเทพมหานครควรกำหนดแนวทางในการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ชัดเจนตามแต่ละระดับชั้น โดยกำหนดเกณฑ์ความพร้อมที่ควรมีก่อนเข้าเรียน ตลอดจนการกำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ

2) กรุงเทพมหานครควรมีแนวทางการปฏิบัติงาน และระบบการให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ทราบว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียนร่วมถึงมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน

3) กรุงเทพมหานครควรจัดสรรงบประมาณเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม ซึ่งเป็นงบที่ได้รับการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา โดยควรนำมาใช้ในการจัดการเรียนร่วม และสอนเสริมวิชาการ

4) กรุงเทพมหานครควรมีการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยจัดระบบข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลเครือข่ายที่สนับสนุนการจัดการเรียนร่วมอย่างเป็นระบบ รวมถึงมีการประสานงานกับเครือข่ายที่สามารถช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม เพื่อให้การช่วยเหลือ/สนับสนุนการจัดการเรียนสอน ในด้านที่บุคลากรไม่ชำนาญ และมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้ปกครอง

3.1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรมีการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในด้านร่างกาย ได้แก่ การรับประทานอาหาร การขับถ่าย เป็นต้น โดยมีแนวทางเตรียมความพร้อมร่วมกันกับผู้ปกครอง ดำเนินการฝึกไปในทิศทางเดียวกันทั้งที่บ้านและโรงเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถปฏิบัติภารกิจในชีวิตประจำวันในโรงเรียนได้ โดยกำหนดชัดเจนว่าความพร้อมพื้นฐานใดที่นักเรียนควรมีก่อนเข้าเรียน และจะพัฒนาความพร้อมเพิ่มเติมอย่างไรร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียนได้

2) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรจัดห้องน้ำที่เหมาะสมกับประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สนามหรือพื้นที่ที่ทั้งที่ใช้งานร่วมกัน หรือพื้นที่เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเพียงพอ และมีความปลอดภัย และควรจัดให้มีพื้นที่เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในรายที่ต้องการความเป็นส่วนตัว หรือใช้สำหรับปรับพฤติกรรมและอารมณ์ โดยมีอุปกรณ์พร้อมใช้งาน และมีผู้ดูแล

3) ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนร่วม และมีแนวทางการบริหารจัดการจัดการเรียนร่วมที่กำหนดอย่างชัดเจน อย่างถูกต้อง โดยมีการประชุมวางแผนร่วมกับผู้ปกครอง ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

4) ครูประจำชั้นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท ตลอดจนมีความเข้าใจในปัญหาของนักเรียน มีความรู้และชำนาญในด้านการจัดการเรียนร่วม และความสำคัญต่อการจัดการเรียนร่วมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เลือกใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท โดยใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจในการจัดการเรียนร่วมและสอนเสริมวิชาการ

5) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรจัดตารางเวลาสอนเสริมวิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยกำหนดแนวทางการสอนเสริมที่ชัดเจนและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละบุคคล และมีการปรับเปลี่ยนการสอนเสริมในกรณีที่นักเรียนไม่มีปัญหาด้านวิชาการ ควรให้เรียนร่วมในชั้นเรียนตามปกติ และเสริมในด้านทักษะอื่นที่จำเป็น หรือเป็นปัญหาสำหรับนักเรียน

6) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจัดให้มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษแต่ละประเภทเกิดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม เพื่อให้สื่อที่ใช้ในการสอนควรมีความหลากหลาย เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก ทั้งการเรียนร่วมและเรียนเสริมวิชาการ เช่น โปรแกรมช่วยสะกด เป็นต้น

7) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรมีจำนวนครูการศึกษาพิเศษในจำนวนที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการกำหนดหน้าที่ครูการศึกษาพิเศษสำหรับสอนนักเรียนการศึกษาพิเศษ ไม่ควรนำครูการศึกษาพิเศษไปสอนวิชาอื่นที่ไม่ได้เกี่ยวข้อง

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นมาเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เท่านั้น ดังนั้น ในโอกาสต่อไป ควรทำวิจัยในประเด็นต่อไปนี้

1) เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น ประชากรมีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่หลากหลายและครอบคลุมการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนมากขึ้น อันนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรเป็นการวิจัยเพื่อนำเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

2) ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการจะเป็นรูปแบบที่นำไปสู่การพัฒนากิจกรรมโดยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เข้าใจในการปรับปรุงการบริหารจัดการเรียนร่วมของที่พบว่ามีปัญหา เพื่อต้องการพัฒนา หาหลักการ เหตุผลและวิธีการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานนั้นและขณะเดียวกันก็เป็นการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนั้น ๆ

3) ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อถอดบทเรียนจากโรงเรียนเรียนร่วมที่สามารถบริหารจัดการเรียนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

บรรณานุกรม

- กิตติชัย การโสภณ. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียน เรียนร่วม พัฒนาการใช้หลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ปรับปรุงพุทธศักราช 2553) จังหวัดอุดรธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : แนวทางการศึกษาและพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- จรินทร์ ถาวรสิน. (2550). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะแก้ว เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จิราพัชร เทียงตรง. (2547). การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษาिंगอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จูไร ทัพวงษ์ และคณะ. (2554). แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูเกียรติ ลีสวรรณ์. (2535). รายงานการวิจัย เรื่องระบบการเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นภาคเหนือ. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัชพร ศุภสมุทร์ และคณะ. (2557). การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงสร้างซีทสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2559). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: วี. อินเทอร์เน็ต.
- นพมาศ สุทธิวิรัช. (2557). การศึกษาการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). *การมีส่วนร่วมหลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง*. เชียงใหม่: 598 Prin.
- เนาวรัตน์ คงพวง. (2557). *การประเมินความต้องการจำเป็นสมบูรณ์ของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับนักเรียนออทิสติก (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2557). *ระเบียบวิธีการวิจัย : แนวทางปฏิบัติสู่ความสำเร็จ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ยูแอนด์ไออินเตอร์มีเดีย.
- บุญทัน วิฒนศักดิ์สุรกุล. (2556). *การศึกษาสภาพการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- บุพผา ปลื้มสำราญ. (2557). *รูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนรู้ผู้ประชาคมอาเซียน (ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- เบญจา ชลธารันนท์. (2546). *คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท*. เพทายการพิมพ์. _____ (2559). *การสังเคราะห์งานด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติเพื่อนำนโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สำหรับเด็กและเยาวชนพิการ*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร. ส. พ.).
- ปกรณ์กิต ม่วงประสิทธิ์. (2561). *กระบวนการบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม สังกัดสำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ โดยใช้โครงสร้างซีทระดับพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาศึกษาพิเศษ (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- ปนัดดา ชัยพระคุณ. (2555). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกปฏิบัติงานอภิบาลของบัณฑิต วิทยาลัยแสงธรรม (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ประเวศ วะสี. (2559). *ปฏิรูปการศึกษาไทย (ยกเครื่องทางปัญญา) ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์และมาตรการ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์วิชาการและมูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2552). *การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. กรุงเทพฯ. แวนแก้ว. _____ (2559). *การเรียนร่วม*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาศึกษาพิเศษและการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- พชรรัชต์ ยศคำแหง. (2558). การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมตามกรอบโครงสร้างซีทของโรงเรียนวัดด่านสำโรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วารสารทอเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 362 -376.
- พนิจดา วีระชาติ. (2562). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- พระวิรัช เอี่ยมศรีดี. (2556). การประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลของครูและบุคลากรของสถานศึกษาระดับมัธยม ศึกษาในจังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. (2558). โรงเรียนและชุมชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2559). เอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์ การพิมพ์.
- ไพโรจน์ เนียมนาค. (2558). เทคนิคการสัมมนาและการฝึกอบรม. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ภูฟ้า เสวกพันธ์. (2562). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 21(1), 117-138.
- ภูฟ้า เสวกพันธ์. (2562). การศึกษาแบบเรียนร่วม : ปฏิบัติการขั้นสูงในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนิกร ทองสุขดี และอำภา ด่านภักดี. (2554). รายงานการวิจัย เรื่องการเสริมอำนาจให้ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับครูและนักสหวิชาชีพในกระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล. คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2556). การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการศึกษา. นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์.
- วณัชพร ศุภสมุทร์ และคณะ. (2557). การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน โดยใช้โครงสร้าง ซีทสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. รายงานวิจัยกลุ่มการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2560). ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการพัฒนาชุมชน: ประชาชนข้าราชการ และผู้นำรัฐบาล. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิลาวลัย วงศ์คุณาโรจน์. (2557). การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตรัง (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยทักษิณ, กรุงเทพฯ.

- วีระวัฒน์ ไชยคำมิ่ง. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนภายใต้
โครงการขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตชนบทยากจนจังหวัดกาฬสินธุ์*
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ศักดิ์ชัย ชัยวิรัตน์. (2562). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กประถมศึกษาโรงเรียน
บ้านประตู่ป่า อำเภอเมืองลำพูน. (การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.*
- ศรียา นิยมธรรม. (2560). *การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แอนด์ เลิฟเพรส.*
- ศรีสกุล มีระหันนอก. (2561). *การศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ
เรียนรวมของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม (วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.*
- ศานติกรศรี วงศ์เขียว และอนุชา กอนพวง. (2560). *รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมมาตรฐานการ
เรียนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 19(2).*
- ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล. (2557). *สภาพการบริหาร ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เชียงราย เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงราย, เชียงราย.*
- ศุภวรรณ ทิพนธธรณินทร์. (2548). *การดำเนินโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้าง
SEAT. เอกสารประกอบการอบรม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.*
- สมศรี พนมวิจิตร. (2559). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มี
ความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
จันทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี,
จันทบุรี.*
- สรวิทย์ ดอกกุหลาบ. (2558). *การศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียน
มัธยมจังหวัดจันทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี, จันทบุรี.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2560). *คู่มือบริหารโรงเรียน การดำเนินการ
นิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *การสังเคราะห์งานด้าน
การจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติเพื่อนำสู่นโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ
สำหรับเด็กและเยาวชนพิการ. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.*

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559ข). *รายงานการวิจัยการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาคณิศการ. น.4-5. สืบค้นจาก <https://www.obec.go.th/>.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *สภาการศึกษาเสวนา2016-2017 : บทบาทการศึกษาไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- เสรี พงศ์พิศ จำนงค์ แรกพิณิจ ยงยุทธ ตรีนุชการและวิจิต นันทสุวรรณ. (2558). *ปฏิรูปการศึกษาเพื่อปวงชน แล้วชาวบ้านจะเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร.* กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 3).* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมร เผ่าเมือง. (2560). *การบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต1 และเขต2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).* มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.
- อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2559). *การจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- อุดมสิทธิ์ จิตรวิจารณ์. (2555). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ. ศ. 2544 ในสถานศึกษาเขตการศึกษา 1: กรอบแนวคิดและข้อเสนอเพื่อการวิจัย. วารสารวิชาการ, 5 (12), 33-34.*
- Baker, J. (1990). A Regular Education Class Equipped to Accommodate Students with learning Disabilities. *Exceptional Children, 5, 515-526.*
- Blackman, P. and Weller, C. (1990). Independent Learning for Children with Learning Disabilities. *Teaching Exceptional Children, 22, 26-29.*
- Faite, A., Royjier, S., Poncefonte, D., and Mack, C. (2000). The Relationship Between Principal Style and Attitude Toward Mainstreaming of Sandicatted Children, as terceived by Teacher. *Dissertation Abstracts Internationnal, 54(4), 15101.*
- Gearheart, Bill R. and Weishahn, C. Mel W. (1980). *The Handicapped Studentinth Regular Classroom.* London: The C. V. Mosby.

- Plamer, J. R. (1998). A study of Faculty Attitudes Towards Special Needs Students at Three Community Colleges in the Virginia Community College System. *Dissertation Abstracts International*, 42, 3.
- Reynolds and Birch. (1977). Teaching Exceptional Children in All America 's Schools. Reston, Virginia: The Council for Exceptional Children.
- Rotherberg, J. J. (1990). An Outcome Study of an Early Intervention for Specific for Specific Learning Disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 23(2), 317-319.
- Saland, S. J. and Garride, Duhanney, L. M. (1990). The Impact of Inclusive on Students with and Without Disabilities and their Educations. *Remedial and Special Education*, 20(2), 114-126.
- Stoler, R. D. (1992). Attitudes and Percetions of Regular Education Teachers Toward Inclusion of All handicapped Student in Their Classrooms. "*Dissertation Abstracts International*, 52(12), 4178.

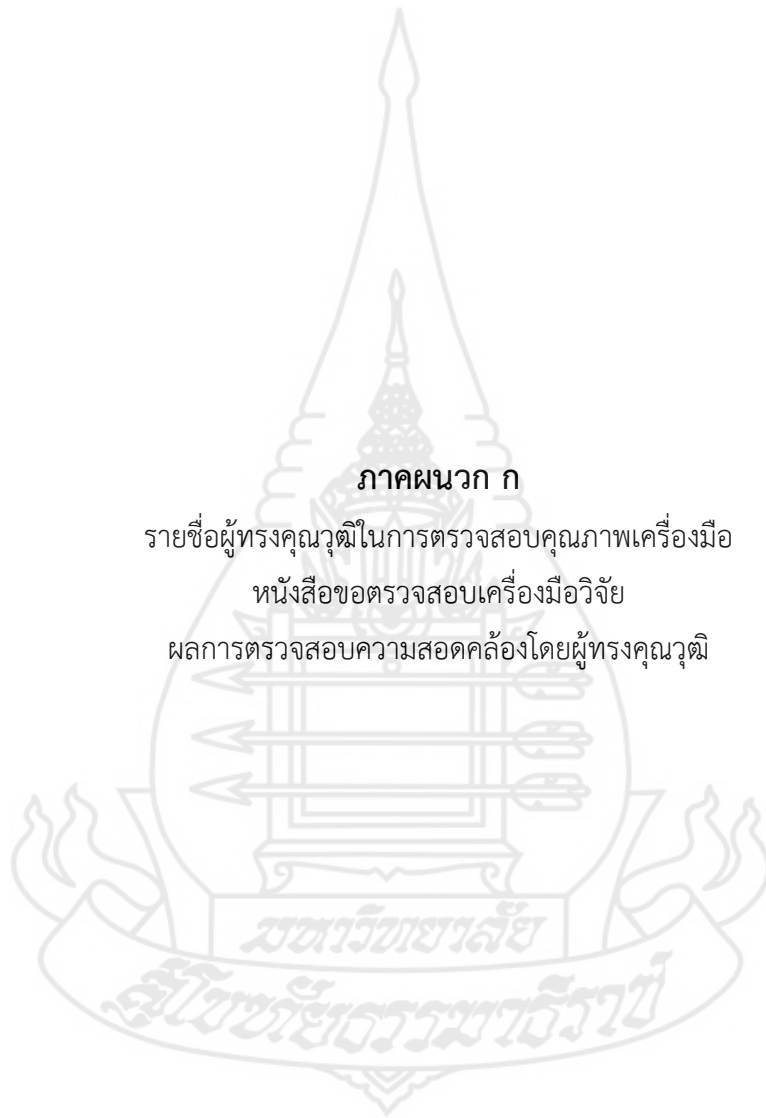

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
หนังสือขอตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
ผลการตรวจสอบความสอดคล้องโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นายกลชัย เอี่ยมสวัสดิ์	ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเพชรเกษม
สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร
2. นางรัชพร สระสม	ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดตะล่อม
สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
3. นายศุภกิตติ นาปองสี	ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบางไผ่
สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร
4. นางสาวรัตนา ดีศาลา	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนวัดศาลาแดง สำนักงานเขตบางแค
กรุงเทพมหานคร
5. นายวิทยา วงศ์ษา	ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดโตนด
สำนักงานเขตเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ที่ อว.0602.16 (บ) / 434

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒ มิถุนายน 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นายกลชัย เอี่ยมสวัสดิ์ (ผู้อำนวยการโรงเรียนเพชรเกษม)
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความ
เห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุม
เนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุง
เครื่องมือวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

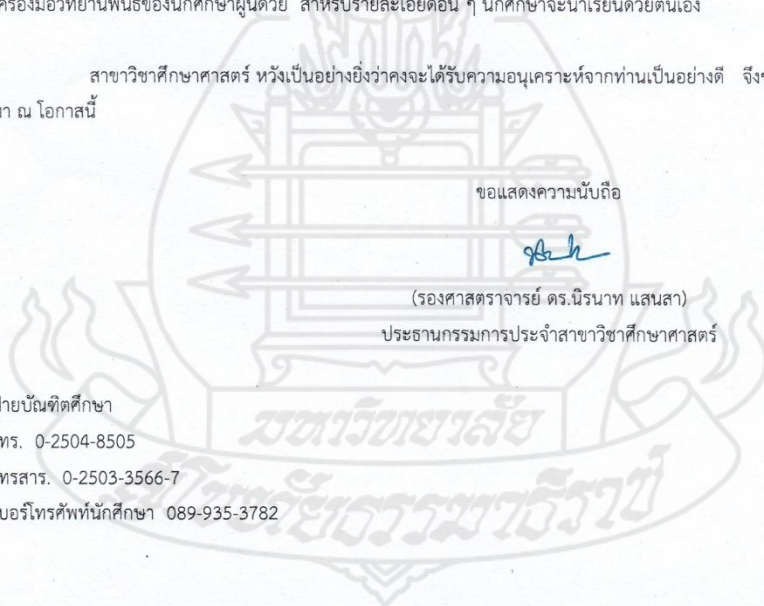
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

ที่ อว.0602.16 (บ) / 434

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

26 มิถุนายน 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นางรัชพร สระสม (ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดตะล่อม)
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความ
เห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุม
เนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุง
เครื่องมือวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

ที่ อว.0602.16 (บ) / 434

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

20 มิถุนายน 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายศุภกิตติ นาปองสี (ผู้อำนวยการโรงเรียนบางไผ่)

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความ
เห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุม
เนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุง
เครื่องมือวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

ที่ อว.0602.16 (บ) / 434

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

20 มิถุนายน 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวรัตนา ตีศาลา (ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศาลาแดง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหาร การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความ เห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุม เนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

ที่ อว.0602.16 (บ) / 434

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒ มิถุนายน 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวิทยา วงศ์ษา (ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโตนด)

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความ
เห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุม
เนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผลทางการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น
เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑๒/๕

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสอบถาม									
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)									
ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร									
ข้อ	คำถาม	คะแนนความเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม (Σx)	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1.ด้านผู้เรียน									
1.1	โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปให้มีความรู้เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
1.2	โรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนทั่วไปได้เรียนรู้และเข้าใจนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
1.3	โรงเรียนมีการสื่อสารเพื่อให้นักเรียนทั่วไปเกิดการยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
1.4	โรงเรียนมีการส่งเสริมและปลุกฝังให้นักเรียนทั่วไปให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
1.5	โรงเรียนมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติได้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
1.6	โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านร่างกาย ได้แก่ การรับประทานอาหาร การขับถ่าย เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	คะแนนความเห็นของ					รวม (Σx)	ค่า IOC	สรุปผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิ							
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1.7	โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อย่างเหมาะสมตามศักยภาพของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
1.8	โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมด้านอารมณ์แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้เด็กมีอารมณ์มั่นคง สามารถควบคุมตนเองได้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
1.9	โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทักษะทางด้านสังคมที่จำเป็นสำหรับการเรียนร่วมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การสนทนากับเพื่อน การแบ่งปันของเพื่อน การรู้จักการรอคอย เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
1.10	โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทางวิชาการ โดยสอนเสริมวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
2.ด้านการสื่อสาร									
2.1	โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
2.2	โรงเรียนมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	คะแนนความเห็นของ					รวม (Σx)	ค่า IOC	สรุปผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิ							
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
2.3	โรงเรียนมีการปรับสภาพอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
2.4	โรงเรียนมีการปรับสภาพห้องน้ำให้เหมาะสมกับประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น มีทางลาดสำหรับรถเข็น เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
2.5	โรงเรียนมีการจัดสนาม หรือพื้นที่สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเพียงพอ และมีความปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
2.6	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนร่วมและมีความเข้าใจแนวทางการบริหารการจัดการเรียนร่วมอย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
2.7	ครูประจำชั้นมีความรู้ ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนร่วม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
2.8	ครูประจำวิชามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
2.9	ครูให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
2.10	โรงเรียนจัดให้มีครูการศึกษาพิเศษคอยสนับสนุนด้านวิชาการให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	คะแนนความเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม (Σx)	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3	4	5			
3.ด้านการจัดการเรียนการสอน									
3.1	ครูมีการบริหารจัดการหลักสูตร สอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วม อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
3.2	ครูมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ บุคคล(IEP) และสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความ ช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น พิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
3.3	ครูมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะ บุคคล(IIP)	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
3.4	โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมทาง วิชาการ โดยสอนเสริมวิชาการให้กับ เด็กที่มีความต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
3.5	ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษแต่ละประเภท	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
3.6	ครูสรุปผลและรายงาน ความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษตามแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
3.7	โรงเรียนมีการบริหารจัดการในเรื่อง ความปลอดภัย เพื่อให้การเข้าร่วม กิจกรรมนอกห้องเรียนของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	คะแนนความเห็นของ					รวม (Σx)	ค่า IOC	สรุปผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิ							
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	ที่มีความต้องการพิเศษเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ								
3.8	โรงเรียนมีคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม และมีเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจนกำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
3.9	โรงเรียนมีการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน โดยมีเกณฑ์กำหนดที่ชัดเจน (นักเรียนที่รับสามารถเรียนร่วมได้)	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
3.10	โรงเรียนมีการจัดตารางเวลาสอนเสริมวิชาการให้เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
4.ด้านเครื่องมือ									
4.1	โรงเรียนมีแนวทางการปฏิบัติงานและระบบการให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ทราบว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียนร่วม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
4.2	โรงเรียนจัดสรรงบประมาณเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
4.3	โรงเรียนการบริหารจัดการเรียนร่วม จัดระบบข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลเครือข่ายที่สนับสนุนการจัดการเรียนร่วม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	คะแนนความเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม (Σx)	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3	4	5			
4.4	โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
4.5	โรงเรียนมีเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
4.6	โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนการใช้ชีวิตประจำวันในโรงเรียน ที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
4.7	โรงเรียนมีการจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษแต่ละประเภทเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
4.8	โรงเรียนมีบริการที่สนับสนุนการศึกษา ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความเหมาะสมแต่ละบุคคล เช่น ฝึกพูด สอนเสริมวิชาการ เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
4.9	โรงเรียนมีตำราที่หลากหลาย เช่น หนังสือเสียง หนังสือภาพ เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	คะแนนความเห็นของ					รวม (Σx)	ค่า IOC	สรุปผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิ							
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4.10	โรงเรียนมีมาตรการ หรือการ ประสานเครือข่าย ที่ส่งเสริมและ สนับสนุนการเรียนรู้ของคนที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้
4.11	4.11 โรงเรียนมีครูการศึกษาพิเศษ ในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่ กระทรวงกำหนดในจำนวนที่ เพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	ใช้ได้

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์ความเที่ยง

Scale: ALL VARIABLES**Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.849	10

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1.1 ค้านผู้เรียน	41.0000	10.138	.571	.835
1.2 ค้านผู้เรียน	41.1333	10.878	.184	.863
1.3 ค้านผู้เรียน	41.2333	9.840	.503	.839
1.4 ค้านผู้เรียน	41.2000	8.993	.707	.819
1.5 ค้านผู้เรียน	41.2667	8.892	.637	.826
1.6 ค้านผู้เรียน	41.3333	9.954	.451	.843
1.7 ค้านผู้เรียน	41.5333	9.430	.592	.831
1.8 ค้านผู้เรียน	41.3000	8.976	.689	.821
1.9 ค้านผู้เรียน	41.2333	9.633	.575	.833
1.10 ค้านผู้เรียน	41.2667	9.306	.586	.831

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
45.8333	11.661	3.41481	10

RELIABILITY

```

/VARIABLES=E1 E2 E3 E4 E5 E6 E7 E8 E9 E10
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA
/STATISTICS=SCALE
/SUMMARY=TOTAL.

```

Scale: ALL VARIABLES**Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	29	96.7
	Excluded ^a	1	3.3
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.860	10

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
2.1 ด้านสภาพแวดล้อม	40.8621	11.837	.463	.856
2.2 ด้านสภาพแวดล้อม	40.8276	11.648	.524	.851
2.3 ด้านสภาพแวดล้อม	41.0000	11.857	.533	.850
2.4 ด้านสภาพแวดล้อม	40.9655	10.392	.778	.827
2.5 ด้านสภาพแวดล้อม	40.7931	11.741	.508	.852
2.6 ด้านสภาพแวดล้อม	40.9310	11.781	.472	.855
2.7 ด้านสภาพแวดล้อม	40.9655	11.106	.662	.839
2.8 ด้านสภาพแวดล้อม	40.9310	11.495	.551	.849
2.9 ด้านสภาพแวดล้อม	40.9655	11.106	.662	.839
2.10 ด้านสภาพแวดล้อม	40.7931	11.956	.532	.850

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
45.4483	13.970	3.73771	10

RELIABILITY

/VARIABLES=A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10
 /SCALE('ALL VARIABLES') ALL
 /MODEL=ALPHA
 /STATISTICS=SCALE
 /SUMMARY=TOTAL.

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	29	96.7
	Excluded ^a	1	3.3
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.843	10

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
3.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน	40.9310	11.852	.469	.835
3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน	40.9310	11.638	.528	.830
3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน	40.8621	11.195	.657	.818
3.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน	40.7241	12.135	.426	.839
3.5 ด้านการจัดการเรียนการสอน	40.9310	10.924	.733	.811
3.6 ด้านการจัดการเรียนการสอน	40.8966	11.025	.556	.828
3.7 ด้านการจัดการเรียนการสอน	40.8966	11.096	.602	.823
3.8 ด้านการจัดการเรียนการสอน	40.8276	13.362	.116	.861
3.9 ด้านการจัดการเรียนการสอน	40.9310	11.209	.649	.819
3.10 ด้านการจัดการเรียนการสอน	40.7931	11.241	.659	.818

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
45.4138	14.037	3.74659	10

RELIABILITY

```

/VARIABLES=T1 T2 T3 T4 T5 T6 T7 T8 T9 T10
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA
/STATISTICS=SCALE
/SUMMARY=TOTAL.

```

Scale: ALL VARIABLES**Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.841	10

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
4.1 ด้านเครื่องมือ	40.5000	11.155	.536	.827
4.2 ด้านเครื่องมือ	40.4667	12.602	.212	.855
4.3 ด้านเครื่องมือ	40.5667	10.047	.777	.800
4.4 ด้านเครื่องมือ	40.4667	10.740	.644	.815
4.5 ด้านเครื่องมือ	40.4000	11.834	.486	.831
4.6 ด้านเครื่องมือ	40.3000	11.734	.540	.827
4.7 ด้านเครื่องมือ	40.4667	11.154	.605	.820
4.8 ด้านเครื่องมือ	40.4000	10.524	.703	.809
4.9 ด้านเครื่องมือ	40.5000	11.845	.414	.837
4.10 ด้านเครื่องมือ	40.3333	12.023	.439	.835

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
44.9333	13.789	3.71329	10

ภาคผนวก ค
เครื่องมือวิจัยระยะที่ 1

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา “ความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง คำตอบของท่านจะมีประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีข้อมูลในการวางแผนดำเนินงาน และจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่านแต่ประการใด

2. แบบสอบถามนี้สำหรับครูการศึกษาพิเศษ หรือครูผู้สอนเรียนร่วมที่ผ่านการอบรมการสอนนักเรียนการศึกษาพิเศษ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

3. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและความคาดหวังต่อการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนักเรียน 2) ด้านสภาพแวดล้อม 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ 4) ด้านเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูงยิ่ง

(นางสาวรัตนา ยองประยูร)

แขนงบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของครูการศึกษาพิเศษ หรือ ครูผู้สอนเรียนร่วมที่ผ่านการอบรมการสอนนักเรียนการศึกษาพิเศษ เกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ จากท่านโปรดตอบคำถามตามความคิดเห็นของท่าน

แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและความคาดหวังการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) จำนวน 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย

1. ด้านนักเรียน
2. ด้านสภาพแวดล้อม
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านเครื่องมือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. ประเภทครูผู้สอนการศึกษาพิเศษ

- () ครูการศึกษาพิเศษ
 () ครูที่ผ่านการอบรมความรู้พื้นฐานสำหรับสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

3. ประสบการณ์ทำงาน

- () ต่ำกว่า 5 ปี () 5-10 ปี
 () 10-15 ปี () 15 ปี ขึ้นไป

4. ขนาดโรงเรียน

- () เล็ก () กลาง () ใหญ่ () ใหญ่พิเศษ

ตอนที่ 2 (ต่อ)

การบริหารจัดการเรียนร่วม	สภาพปัจจุบัน					ความคาดหวัง				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. ด้านเครื่องมือ (ต่อ)										
4.11 โรงเรียนมีครูการศึกษาพิเศษในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนดในจำนวนที่เพียงพอ										

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ด้านนักเรียน

.....

.....

.....

2. ด้านสภาพแวดล้อม

.....

.....

.....

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

4. ด้านเครื่องมือ

.....

.....

.....

“ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาใช้เวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้”

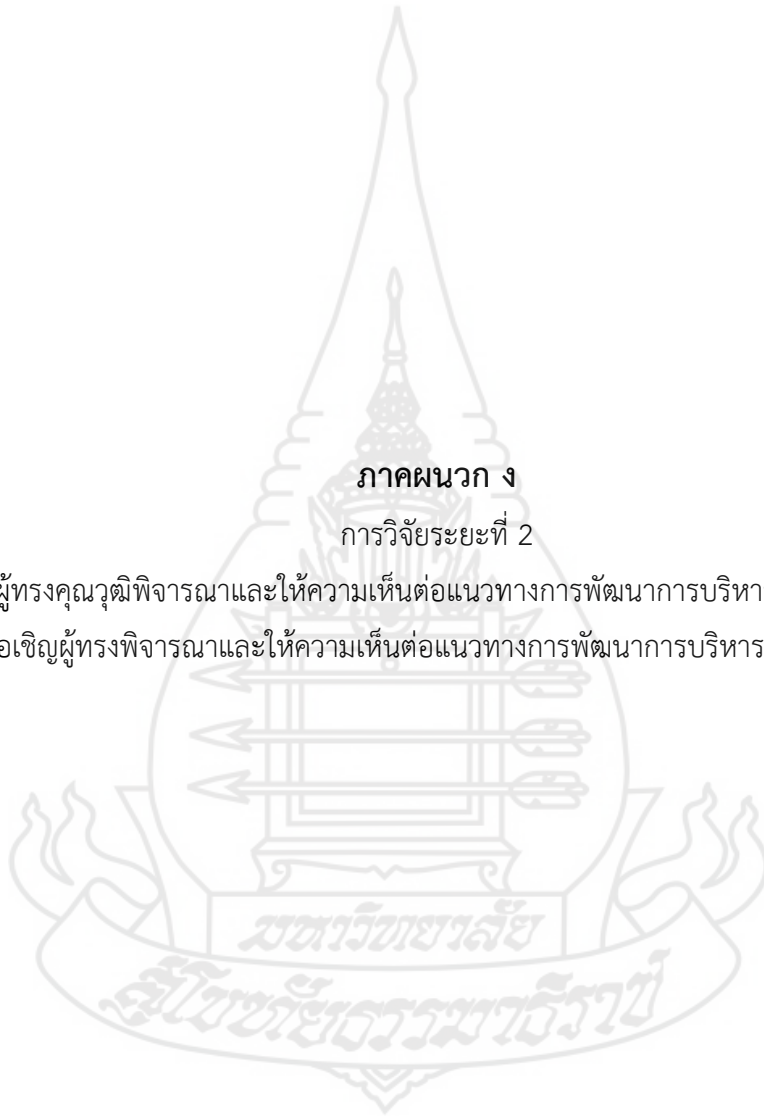
นางสาวรัตนา ยองประยูร

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ง

การวิจัยระยะที่ 2

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
หนังสือเชิญผู้ทรงพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนา
การบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

1. นายนุชา สระสม	ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดอ่างแก้ว
สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
2. นางรัชพร สระสม	ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดตะล่อม
สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
3. นางศุภลักษณ์ มีปาน	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
4. นางสาวลลวัลย์ อธิชกุล	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
5. นางสาวศตพร ภู่อสุต	ครูการศึกษาพิเศษ วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดราชบุรุษบำรุง สำนักงานเขตบางแค
กรุงเทพมหานคร
6. นายปัญญาวิชญ์ ธนาบุญสิริวรโชติ	ครูการศึกษาพิเศษ วิทยฐานะ ชำนาญการ
โรงเรียนเพชรเกษม สำนักงานเขตบางแค
กรุงเทพมหานคร
7. นางสาวจิราภา เตื่อนเพ็ญศรี	นักวิชาการ
ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช
8. นางสาวทิพย์สุดา คุ่มหินลาด	นักวิชาการการศึกษา
ศูนย์การศึกษาพิเศษอุดรธานี
9. นางสาวทิพวัลย์ มีจำรัส	ผู้ปกครองนักเรียน
โรงเรียนเพชรเกษม สำนักงานเขตบางแค
กรุงเทพมหานคร
10. นางสาวศิริณา บรรดิ	ผู้ปกครองนักเรียน
โรงเรียนวัดราชบุรุษบำรุง สำนักงานเขตบางแค
กรุงเทพมหานคร

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๓๘๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

3 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง ขอรเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เรียน นายอนุชา สระสม

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. โครงการวิทยานิพนธ์	จำนวน 1 ชุด
	2. ยกร่างแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนา
การบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้น
จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำขึ้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา
แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๐๓๓๓๐๔

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน สุวรรณจินดา)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

รักษาราชการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๓๘๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

3 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เรียน นางรัชพร สระสม

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. โครงการวิทยานิพนธ์	จำนวน 1 ชุด
	2. ยกร่างแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนา
การบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้น
จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำขึ้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา
แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑๗๓๐๔

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน สุวรรณจินดา)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

รักษาราชการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

ที่ อว.0602.16 (บ) / 788

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอบางกรัฒ
จังหวัดนนทบุรี 11120

3 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เรียน นางศุภลักษณ์ มีปาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. โครงการวิทยานิพนธ์	จำนวน 1 ชุด
	2. ยกร่างแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนา
การบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้น
จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา
แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ของนักศึกษานี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ตวงเดือน สุวรรณจินดา)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

รักษาราชการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๖๘๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

3 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เรียน นางสาวลลวัลย์ อธิชกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. ยกร่างแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนา
การบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้น
จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำขึ้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา
แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

Ormslal

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน สุวรรณจินดา)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

ที่ อว.0602.16 (บ) / 788

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

3 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง ขอร้องเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เรียน นางสาวศศพร ภูสุต

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. โครงการวิทยานิพนธ์	จำนวน 1 ชุด
	2. ยกร่างแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนา
การบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้น
จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา
แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ของนักศึกษานี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน สุวรรณจินดา)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๗๘๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

3 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง ขอรเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เรียน นายปัญญาวิทย์ ธนาบุญสิริวโรชิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. โครงการวิทยานิพนธ์	จำนวน 1 ชุด
	2. ยกร่างแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนา
การบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้น
จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา
แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑๓๓๐๔

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน สุวรรณจินดา)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๗๘๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

3 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง ขอร้องเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เรียน นางสาวจิราภา เดือนเพ็ญศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. โครงการวิทยานิพนธ์	จำนวน 1 ชุด
	2. ยกร่างแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษาศา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนา
การบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้น
จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา
แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน สุวรรณจินดา)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๗๘๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

3 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เรียน นางสาวทิพย์สุดา คุ่มหินลาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. ยกร่างแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนา
การบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้น
จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา
แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑๗/๑๑

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน สุวรรณจินดา)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

รักษาราชการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

ที่ อว.0602.16 (บ) / 788

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

3 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เรียน นางสาวทิพย์วัล มิจำรัส

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. โครงการวิทยานิพนธ์	จำนวน 1 ชุด
	2. ยกร่างแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนา
การบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้น
จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา
แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ตวงเดือน สุวรรณจินดา)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
รักษาราชการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

ที่ อว.0602.16 (บ) / 788

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

3 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

เรียน นางสาวศิริณา บรรดิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. โครงการวิทยานิพนธ์	จำนวน 1 ชุด
	2. ยกร่างแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวรัตนา ยองประยูร นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนา
การบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้น
จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา
แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาและให้ความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน สุวรรณจินดา)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

รักษาราชการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-935-3782

ภาคผนวก จ
เครื่องมือวิจัยระยะที่ 2

(ร่าง)

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

ร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ฉบับนี้ เป็นร่างแนวทางที่เกิดจากการนำข้อคำถามที่มีค่าความต้องการจำเป็นที่มีค่าสูงของแต่ละด้านมาสร้างเป็นร่างแนวทางเพื่อเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยต่อร่างแนวทางดังกล่าว และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทั้งในส่วนที่เป็นร่างแนวทางเดิม และข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์พิจารณาร่างแนวทางดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยจักได้นำความเห็นและข้อเสนอแนะของท่านไปใช้ในการพัฒนาร่างแนวทางให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวรัตนา ยองประยูร)

แขนงบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

(ร่าง)

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

โปรดพิจารณา(ร่าง)แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยร่างขึ้นจากผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็น 4 ด้าน ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนักเรียน 2) ด้านสภาพแวดล้อม 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ 4) ด้านเครื่องมือ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แนวทางการบริหาร จัดการเรียนร่วม	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ ที่แสดงความคิดเห็น		สรุปข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1.ด้านนักเรียน			
1) โรงเรียนควรกำหนด แนวทางในการเตรียม ความพร้อมเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติได้	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> - ควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการเตรียม ความพร้อม เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถช่วยเสริม ทักษะในด้านนี้จากที่บ้านได้ด้วย - มีการกำหนดแนวทางเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติได้ จริง - การเตรียมความพร้อมโรงเรียนควรกำหนดว่า ความพร้อมใดที่นักเรียนควรมีมาพร้อมก่อนเข้า เรียน และความพร้อมด้านใดที่โรงเรียนสามารถ ช่วยพัฒนาได้ - กำหนดว่าระดับอนุบาลจะเป็นการช่วยเสริม ความพร้อมด้านใด ครูจะช่วยด้านใดและ ประสานผู้ปกครองให้ช่วยเตรียมความพร้อม ด้านอื่นด้วย
2) โรงเรียนควรมีการ เตรียมความพร้อมให้แก่ เด็กนักเรียนที่มีความ	8 คน	2 คน	<u>เห็นด้วย</u> - ควรเป็นความพร้อมพื้นฐานที่มีมาที่บ้าน - ในระดับอนุบาลควรมีการเตรียมความพร้อมใน

แนวทางการบริหาร จัดการเรียนร่วม	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ ที่แสดงความคิดเห็น		สรุปข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ต้องการพิเศษในด้าน ร่างกาย ได้แก่ การ รับประทานอาหาร การ ขับถ่าย เป็นต้น เพื่อให้ สามารถปฏิบัติภารกิจใน ชีวิตประจำวันใน โรงเรียนได้			ด้านนี้ร่วมกับผู้ปกครองในการฝึกให้สามารถทำ ได้ด้วยตนเอง โดยฝึกร่วมกันทั้งที่บ้านและ โรงเรียน <u>ไม่เห็นด้วย</u> - เป็นพื้นฐานที่ผู้ปกครองควรฝึกให้นักเรียน สามารถช่วยเหลือตนเองและมีความพร้อมก่อน เข้าเรียน
3) โรงเรียนควรมีการ เตรียมความพร้อมในการ ช่วยเหลือตนเองของเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษ ที่เหมาะสมตามศักยภาพ ของนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนสามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียนได้	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> - มีกำหนดชัดเจนว่าจะมีการเตรียมความพร้อม เรื่องอะไร ความพร้อมพื้นฐานที่นักเรียนควรมี มาก่อนเข้าเรียนคืออะไร เพื่อเป็นแนวทางให้ ผู้ปกครองรับรู้
2.ด้านสภาพแวดล้อม			
1) โรงเรียนควรจัด ห้องน้ำให้เหมาะสมกับ ประเภทของเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ เช่น มีทางลาดสำหรับรถเข็น เป็นต้น	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> - ควรมีห้องน้ำสำหรับนักเรียนการศึกษาพิเศษ ในรายที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ใน เบื้องต้น
2) โรงเรียนควรมีการจัด สนาม หรือพื้นที่สำหรับ เด็กที่มีความต้องการ พิเศษอย่างเพียงพอ และ มีความปลอดภัย	8 คน	2 คน	<u>เห็นด้วย</u> - มีพื้นที่เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ ในรายที่ต้องการความเป็นส่วนตัว หรือใช้ สำหรับปรับอารมณ์ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย และมีผู้ดูแล

แนวทางการบริหาร จัดการเรียนร่วม	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ ที่แสดงความคิดเห็น		สรุปข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
			<ul style="list-style-type: none"> - เห็นสมควรมีพื้นที่เฉพาะในรายที่ต้องปรับพฤติกรรมและอารมณ์ โดยพื้นที่ควรเป็นพื้นที่ที่ปิด มีความปลอดภัย มีอุปกรณ์สำหรับใช้ปรับอารมณ์ และมีผู้ดูแลขณะใช้งานพื้นที่ <u>ไม่เห็นด้วย</u> - อาจใช้พื้นที่รวมกัน แต่คำนึงถึงความปลอดภัยแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ - พื้นที่ทั่วไปควรมีความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
3) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนร่วม และมีแนวทางการบริหารการจัดการเรียนร่วมอย่างถูกต้อง	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> <ul style="list-style-type: none"> - มีแนวทางการบริหารที่กำหนดชัดเจน ในการประชุมวางแผนร่วมกับผู้ปกครอง ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการเรียนการสอน และขจัดอุปสรรคในการทำงาน - มีการวางแผนร่วมกันกับผู้ปกครอง ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอนร่วมในชั้นเรียน - มีการบริหารที่ชัดเจน ให้ความสำคัญกับนักเรียนการศึกษาพิเศษ
4) ครูประจำชั้นควรมีความรู้ ความชำนาญ ในด้านการจัดการเรียนร่วม	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> - ครูประจำชั้นควรมีความเข้าใจเด็กนักเรียนมากกว่านี้ และให้ความสำคัญกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ <ul style="list-style-type: none"> - ครูประจำชั้นควรมีความพื้นฐานในเด็กแต่ละประเภท เพื่อเป็นตัวเชื่อมที่ดีระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเพื่อนร่วมชั้นเรียน
5) ครูประจำวิชาควรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> <ul style="list-style-type: none"> - ครูประจำวิชาควรมีศักยภาพในการทำกิจกรรมใบงาน ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนด้วยในวิชาเรียนร่วม

แนวทางการบริหาร จัดการเรียนร่วม	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ ที่แสดงความคิดเห็น		สรุปข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
			<ul style="list-style-type: none"> - เด็กที่มีความต้องการพิเศษควรได้เรียนร่วมในห้องเรียนอย่างมีความสุข สามารถเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนได้ตามศักยภาพ มีใบงานหรือทำงานร่วมกับเพื่อนได้ตามศักยภาพ ไม่ใช่การนั่งอยู่เฉยๆในห้องเรียน รวมไปถึงการประเมินที่ยืดหยุ่นตามผู้เรียนที่มีเกณฑ์หลากหลาย - ครูประจำวิชาควรมีความพื้นฐานในเด็กแต่ละประเภท เพื่อดึงนักเรียนให้สามารถเรียนร่วมกับเพื่อนได้ตามความสามารถของผู้เรียน
3.ด้านการจัดการเรียนการสอน			
1) ครูควรเลือกใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท	10 คน	-	<p><u>เห็นด้วย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรเลือกใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน - ใช้เทคนิคที่หลากหลาย และเหมาะสมกับความต้องการพิเศษแต่ละประเภท - การเรียนร่วมสามารถสอนเรื่องเดียวโดยใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษด้วย เพราะนักเรียนทุกคนล้วนมีความแตกต่าง
2) โรงเรียนควรจัดตารางเวลาสอนเสริมวิชาการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	10 คน	-	<p><u>เห็นด้วย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - มีควรถูกกำหนดแนวทางการสอนเสริมที่ชัดเจนและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละบุคคล - หากนักเรียนไม่มีปัญหาด้านวิชาการควรให้เรียนร่วมในชั้นเรียนตามปกติ และเสริมในด้านทักษะอื่นที่จำเป็น หรือเป็นปัญหาสำหรับนักเรียน

แนวทางการบริหาร จัดการเรียนร่วม	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ ที่แสดงความคิดเห็น		สรุปข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4.ด้านเครื่องมือ			
1) โรงเรียนควรมีแนวทางการปฏิบัติงาน และระบบการให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ทราบว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียนร่วม	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> - มีแนวทางการบริหารจัดการ และการให้บริการ รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน
2) โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> - ควรนำงบประมาณที่กระทรวงสนับสนุนในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนร่วม
3) โรงเรียนควรมีการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยจัดระบบข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลเครือข่ายที่สนับสนุนการจัดการเรียนร่วมอย่างเป็นระบบ	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> - ควรมีการประสานงานกับเครือข่ายที่สามารถช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมได้ - มีการประสานหน่วยงานในการให้การช่วยเหลือ/สนับสนุนการจัดการเรียนสอน ในด้านที่บุคลากรไม่ชำนาญ เพื่อเป็นข้อมูลและการส่งต่อให้กับผู้ปกครอง
4) โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทาง	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> - ควรจัดให้มีสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละประเภทด้วย - ควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความรู้เรื่องหลักเกณฑ์นี้ และมีส่วนร่วมในการพิจารณาสิ่ง

แนวทางการบริหาร จัดการเรียนร่วม	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ ที่แสดงความคิดเห็น		สรุปข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
การศึกษา ที่สอดคล้อง กับกฎกระทรวง			อำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความ ช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
5) โรงเรียนจัดให้มี เทคโนโลยีที่สามารถ นำมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอนแก่นักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษ	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> - ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยนำมาใช้ในการสอนทั้งในห้องเรียน และสอนเสริมวิชาการ
6) โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวก ในการ สนับสนุนการใช้ ชีวิตประจำวันใน โรงเรียน ที่เหมาะสมกับ นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษแต่ละ ประเภท	10 คน	-	
7) โรงเรียนควรจัดให้มี บริการที่สนับสนุน การศึกษา ให้นักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษตาม ความเหมาะสมแต่ละ บุคคล เช่น ฝึกพูด สอน เสริมวิชาการ เป็นต้น	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> - ควรจัดบริการที่เหมาะสมให้นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษตามความเหมาะสมแต่ละบุคคล - ควรกำหนดการจัดบริการสอนเสริมให้มีความ ชัดเจน มีตารางสอนเสริมแจ้งให้ทราบ
8) โรงเรียนจัดให้มีการ จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อช่วย ให้นักเรียนที่มีความ จำเป็นพิเศษแต่ละ	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> - สื่อที่ใช้ในการสอนควรมีความหลากหลาย เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก ทั้งการเรียน ร่วม และเรียนเสริมวิชาการ - โรงเรียนควรมีสื่อที่หลากหลาย เพื่อให้ครู สามารถใช้เป็นตัวช่วยในการจัดการเรียนรู้ที่

แนวทางการบริหาร จัดการเรียนร่วม	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ ที่แสดงความคิดเห็น		สรุปข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ประเภทเกิดการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม			เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน และความต้องการจำเป็นแต่ละประเภท เช่น โปรแกรมช่วยสะกด เป็นต้น
9) โรงเรียนควรมีตำราที่ หลากหลายสำหรับ นักเรียน เช่น หนังสือ เสียง หนังสือภาพ เป็น ต้น	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> - มีตำราที่หลากหลายและเหมาะสมกับนักเรียน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนสอน และมีให้บริการ สำหรับนักเรียนยืมใช้
10) โรงเรียนควรมี มาตรการ หรือการ ประสานเครือข่าย ที่ ส่งเสริมและสนับสนุน การเรียนรู้ของคนที่มี ความต้องการจำเป็น พิเศษ	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> - ควรให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนการจัดการ เรียนร่วม
11) โรงเรียนควรมี จำนวนครูการศึกษา พิเศษในจำนวนที่ เพียงพอกับจำนวน นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	10 คน	-	<u>เห็นด้วย</u> - ควรกำหนดหน้าที่ครูการศึกษาพิเศษสำหรับ สอนนักเรียนการศึกษาพิเศษ - ควรมีจำนวนครูที่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน - ไม่ควรให้ครูการศึกษาพิเศษไปสอนวิชาอื่นที่ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการสอนนักเรียนการศึกษา พิเศษ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวรัตนา ยองประยูร
วัน เดือน ปีเกิด	15 มิถุนายน 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดนนทบุรี
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2557
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเพชรเกษม สังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	ครู

